

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi

Prvi kvartal 2018. godina

juli/srpanj 2018.

Sadržaj :

I. REALNI SEKTOR	
Ekonomski rast	9
Industrijska proizvodnja	10
Maloprodaja	12
Građevinarstvo	13
Tržište rada	14
Zaposlenost	14
Nezaposlenost	15
Plate	15
Penzije	16
II. JAVNE FINANSIJE – FISKALNI RAZVOJI	19
Indirektni porezi	19
Direktni porezi	22
Javni dug	23
III. CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	25
Cijene	25
Monetarni sektor u BiH	26
Bankarski sektor u BiH	29
Tržište kapitala u BiH	33
IV. VANJSKI SEKTOR	37
Platni bilans BiH	37
Pregled vanjske trgovine	38
Izvoz roba	39
Uvoz roba	40
V. DIREKTNA STRANA ULAGANJA	43
DODATAK	47

PRILOZI:

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u FBiH
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u RS
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge
Tabela 5: Realni sektor po entitetima
Tabela 6: Tržište rada
Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)
Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)
Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita
Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita
Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM
Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM
Tabela 13: Kamatne stope na depozite
Tabela 14: Uvoz i izvoz roba u BiH
Tabela 15: Glavni trgovinski partneri
Tabela 16: Platni bilans

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Ekonomski rast u glavnim trgovinskim partnerima u K1 2018. godine (stopa rasta g/g)	9
Grafikon 2: Pregled kretanja industrijske proizvodnje u BiH u K1 2018. godine po sektorima (stope rasta g/g)	10
Grafikon 3: Komparativni prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama (stope rasta g/g)	11
Grafikon 4: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u prvom kvartalu 2018. godine	12
Grafikon 5: Ukupna trgovina na malo u BiH u K1 (rast g/g u %)	13
Grafikon 6: Građevinski radovi u BiH u K1 (rast g/g u %)	13
Grafikon 7: Stope rasta broja zaposlenih lica u BiH i doprinosi rastu prema KD u K1 2018/K1 2017 ...	15
Grafikon 8: Prosječna neto plata u BiH	16
Grafikon 9: Prosječna penzija u BiH.....	17
Grafikon 10: Rast prikupljenih neto prihoda od PDV-a u odnosu na PDV prihode po prijavama (u %) ..	21
Grafikon 11: Prihoda od direktnih poreza i doprinosa u 2018. godini u milionima KM.....	23
Grafikon 12: Stanje javnog duga na kraju prvog tromjesečja	23
Grafikon 13: Kretanje cijena sirove nafte i hrane na svjetskom tržištu	25
Grafikon 14: Indeks potrošačkih cijena u BiH (I-III 2018/I-III 2017)	26
Grafikon 15: Stope rasta komponenti M2 na kraju marta 2018. godine (poređenje g/g)	27
Grafikon 16: Kretanje stope rasta M0 i njegovih kompenenti u martu 2018. godine (poređenje g/g) ..	27
Grafikon 17: Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH.....	28
Grafikon 18: Bruto devizne rezerve, učešće komponenti na kraju marta 2018. godine.....	28
Grafikon 19: Neto štednja po sektorima (u mlrd. KM, stanje na kraju razdoblja)	30
Grafikon 20: Struktura kredita u 2017. i 2018. godini (u mlrd. KM).....	30
Grafikon 21: Kretanje prosječne EKS na kredite u BiH	31
Grafikon 22: Nekvalitetni krediti (C-E) fizičkih i pravnih osoba (u mlrd. KM).....	32
Grafikon 23: Struktura depozita u 2017. i 2018. godini (u mlrd. KM)	32
Grafikon 24: Kretanje prosječne EKS na depozite u BiH.....	33
Grafikon 25: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu u 2016., 2017. i 2018. god.....	33
Grafikon 26: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta u % na SASE i BLSE.....	34
Grafikon 27: Kapitalizacija u regionu u mlrd. EUR.....	35
Grafikon 28: Promet na SASE 2017. i 2018.god. u mil. KM	35
Grafikon 29: Promet na BLSE u 2017. i 2018. god. u mil.KM	36
Grafikon 30: Tekući račun BiH u K1	37
Grafikon 31: Prilivi i odlivi novca iz inostranstva u K1	38
Grafikon 32: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH za K1 2018. godine (nominalni iznosi i stope rasta).....	39
Grafikon 33: Pregled strukture bh. robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2018. godine	40
Grafikon 34: Pregled strukture bh. robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2018. godine	41
Grafikon 35: Pregled strukture bh. vanjskotrgovinskog deficita u K1 2018. godine po glavnim trgovinskim partnerima.....	41
Grafikon 36: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD	43
Grafikon 37: Ulaganja u BiH po kvartalima u 2015., 2016., 2017. i 2018 god. (u mil. KM)	44
Grafikon 38: Najznačajnija ulaganja u BiH po djelatnostima u 2017. godini	44
Grafikon 39: Najznačajnija ulaganja u BiH po zemljama i godinama u mil. KM	45

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)	20
Tabela 2: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.....	22
Tabela 3: Finansijski rezultat bankarskog sektora u BiH	29
Tabela 4: Klasifikacija kredita prema kvaliteti	31
Tabela 5: Promjena vrijednosti (u %) vodećih berzanskih indeksa u svijetu.....	33
Tabela 6: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE	34
Tabela 7: Kreditni rejting BiH i zemalja u okruženju (mart 2018. god.)	45

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazinovac
		mKM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BiH - godišnji pokazatelji

	2014.	2015.	2016.	2017. (p)	2018. (p)
Nominalni BDP BiH (u milionima KM)	28.364	29.665	30.977	31.862*	33.266*
Nominalna stopa rasta (u %)	0,0%	4,6%	4,4%	3,1%*	4,5%*
Realna stopa rasta (u %)	0,3%	3,8%	3,3%	3,0%*	3,2%
Stanovništvo (hiljade) - prema popisu iz 2013. godine	3.526	3.518	3.518	3.518	3.518
BDP per capita (u KM)	8.044	8.432	8.805	9.057*	9.456*
Broj regi. nezaposlenih lica u BiH - prosjek (u hiljadama)	549,5	541,8	521,4	489,4	464,9*
Prosječna neto plata u BiH (u KM)	830	830	838	851	867*
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	-0,9%	-1,0%	-1,1%	1,3%	1,6%*
Konsolidirani budžet BiH (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	42,2%	41,6%	41,2%	-	-
Tekući rashodi	40,0%	39,1%	37,7%	-	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	2,2%	2,5%	3,5%	-	-
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	4,1%	1,9%	2,3%	-	-
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje+)/zaduživanje(-))	-2,0%	0,6%	1,2%	-	-
Vanjski javni dug	29,8%	29,3%	28,6%	25,6%	-
Novac i krediti (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	60,9%	62,9%	65,2%	69,5%	-
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	52,6%	51,6%	51,4%	53,6%	-
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-2.021,3	-1.556,0	-1.450,3	-1.512,2	-1.467,5*
U % BDP-a	-7,1%	-5,2%	-4,7%	-4,7%*	-4,4%*
Trgovinski bilans	-6.206,7	-5.308,1	-4.994,3	-5.269,8	-5.154,3*
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	9.298	9.936,2	10.623,4	12.180,1	13.007,4*
(stopa rasta u %)	2,9%	6,9%	6,9%	14,7%	6,8%*
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	15.504,2	15.244,3	15.617,8	17.449,9	18.161,7*
(stopa rasta u %)	6,8%	-1,7%	2,4%	11,7%	4,1%*
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-21,9%	-17,9%	-16,1%	-16,5%*	-15,5%*
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	7.825,6	8.606,3	9.531,1	10.556,6	-
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,1	6,8	7,3	7,3	-
Servisiranje vanjskog javnog duga					
U milionima KM	760,9	592,9	723,1	983,3	-
U % izvoza roba i usluga	8,2%	5,9%	6,8%	8,1%	-

- Izvor Agencija za statistiku BiH (BHAS): BDP, stanovništvo, zaposlenost, plate i cijene

- Izvor Ministarstvo finansija i trezora BiH: vanjski javni dug i njegovo servisiranje

- Izvor Centralna banka BiH: konsolidovani budžet opšte vlade; platni bilans BiH; novac i krediti; devizne rezerve

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Procjena/pretpostavka DEP-a

(p) Projekcija DEP-a

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BiH u periodu januar-mart

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	4,2%	0,1%	4,6%	2,4%	4,9%
Prerađivačka industrija BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	10,7%	0,5%	5,6%	2,5%	2,9%
Broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH - prosjek (u hiljadama)	556	549	535	508	472
Prosječna neto plata u BiH (u KM)	829	827	834	846	862
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	-1,6%	-0,6%	-1,3%	1,1%	0,8%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	7,1%	3,1%	5,0%	0,6%	10,5%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga (%)	4,6%	10,8%	2,8%	3,1%	-4,7%
Novac i krediti (stopa rasta g/g)					
Novac u širem smislu (M2)	6,8%	7,2%	8,5%	9,3%	8,9%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	3,7%	0,9%	3,8%	4,8%	7,4%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-435,4	-257,7	-365,9	-287,0	-377,3
Porast deficita tekućeg računa (u %)	24,5%	-40,8%	42,0%	-21,6%	31,4%
Bilans roba i usluga	-1.347,0	-1.183,5	-1.134,9	-1.163,2	-1.227,4
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	2.070,6	2.199,1	2.218,9	2.609,9	2.896,2
(stopa rasta u %)	5,1%	6,2%	0,9%	17,6%	11,0%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	3.417,6	3.382,6	3.353,8	3.773,1	4.123,6
(stopa rasta u %)	5,5%	-1,0%	-0,9%	12,5%	9,3%
Bruto devizne rezerve					
Bruto devizne rezerve - rast u %	9,8%	12,1%	10,2%	7,5%	17,8%
U mjesecima uvoza roba i usluga	5,7	6,0	6,8	6,9	7,3

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2012-2017 su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektora osim sektora vlade i javnih kompanija.

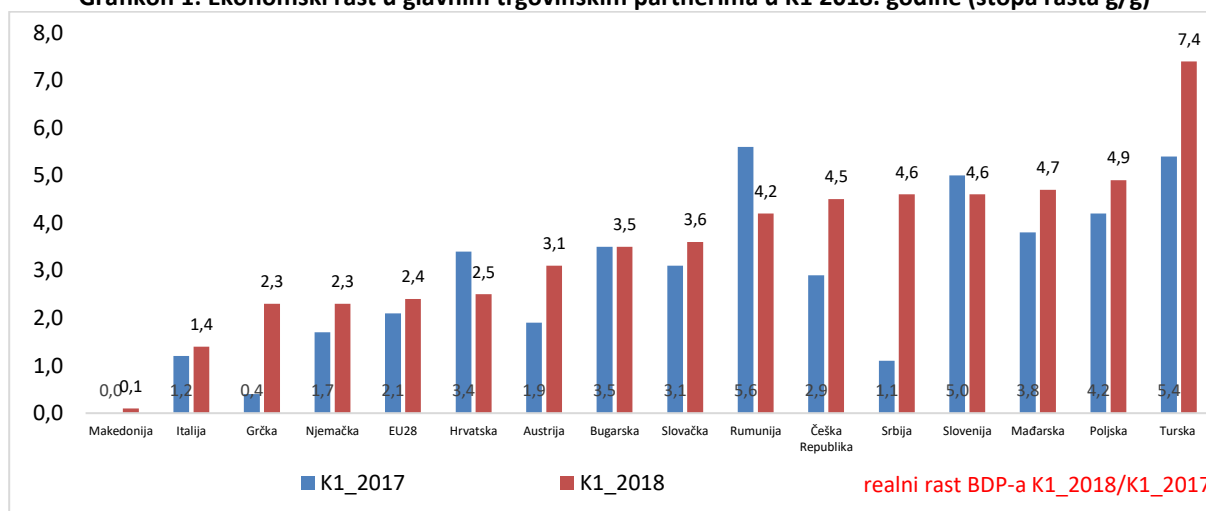
* Izvor: Procjena DEP-a

I REALNI SEKTOR

Ekonomski rast u BiH u K1 2018. godine

Prije same analize o kretanjima ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u prvom kvartalu 2018. godine potrebno je istaći da u vrijeme pripreme ovog izvještaja kvartalni pokazatelji o nacionalnim računima u BiH nisu bili dostupni. Tako se na osnovu ovih trenutno raspoloživih indikatora kao što su industrijska proizvodnja, maloprodaja, zaposlenost, vanjskotrgovinska robna razmjena, te podaci iz domena javnih finansija i bankarskog sektora može se zaključiti da je Bosna i Hercegovina u prvom kvartalu 2018. godine ostvarila ekonomski rast u rangu prošlogodišnjeg. Pored domaće tražnje, ključnu determinantu ostvarenog rasta predstavljalo je pozitivno međunarodno ekonomsko okruženje koje se manifestovalo kroz više stope ekonomskog rasta u glavnim trgovinskim partnerima. Pregled kretanja ekonomskog rasta u prvom kvartalu 2018. godine po zemljama koje su glavni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine i predstavljaju glavne izvore izvozne tražnje prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 1: Ekonomski rast u glavnim trgovinskim partnerima u K1 2018. godine (stopa rasta g/g)

Izvor: Eurostat i nacionalni zavodi za statistiku

Iako su podaci na nivou jednog kvartala nedovoljni za potpuno preciznu analizu ekonomskih kretanja u BiH, određeni raspoloživi indikatori ukazuju na povećanje poslovne aktivnosti u zemlji. Porast broja zaposlenih lica od oko 3%, nominalna povećanja robnog uvoza od 10,3% i prometa u maloprodaji od preko 6,9%, rast kredita u sektoru stanovništva od oko 7% i povećanje prihoda od PDV ukazuju na povećanje kako privatne tako i ukupne finalne potrošnje u BiH koja ima najviši nivo zastupljenosti u strukturi BDP-a i predstavlja glavnu determinantu kretanja istog. S druge strane, iako su podaci o kretanjima u domenu investicija prilično oskudni, povećanje uvoza kapitalnih dobara od preko 15%, porast kredita nefinansijskim preduzećima od 7,6%, te povećanje proizvodnje i uvoza građevinskog materijala na neki način mogli ukazivati na pozitivne pomake u domenu investicija. Međutim, unatoč ovim pozitivnim kretanjima čini se da je još uvijek prerano za donošenje konačnih zaključaka kada su investicije u pitanju, obzirom na veoma slabšan rast u sektoru građevinarstva od oko 2% u odnosu na isti period prethodne godine.

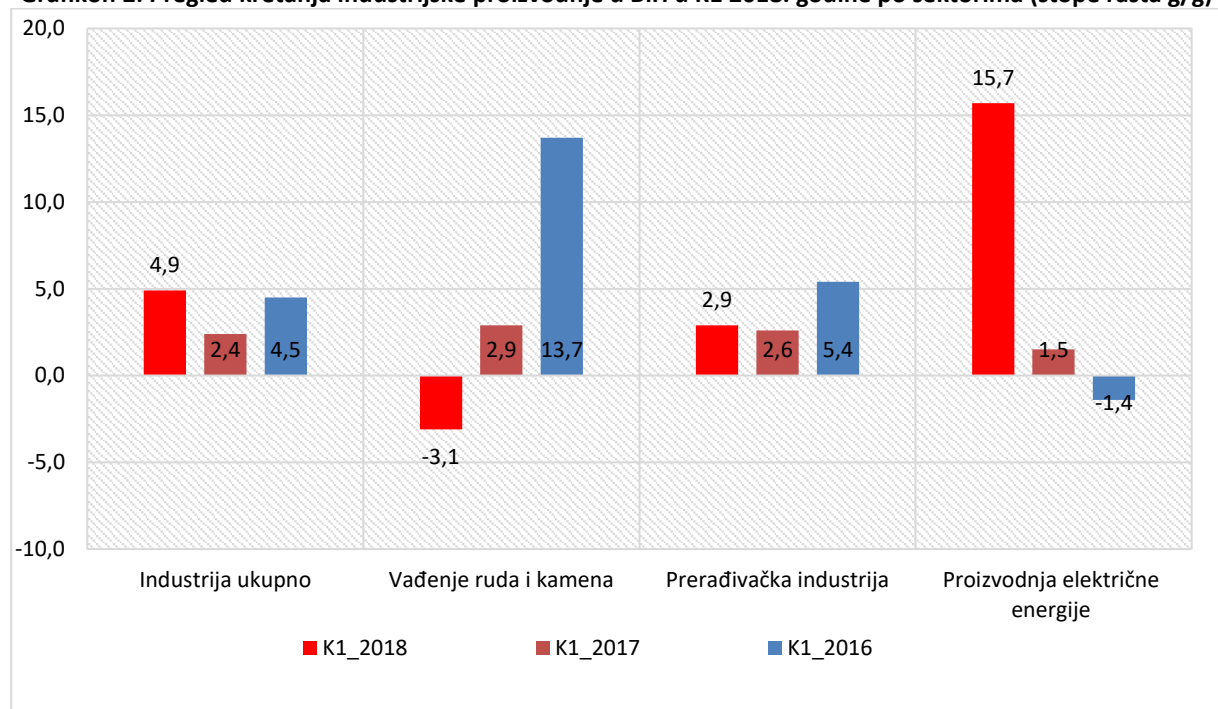
Visok nivo vanjskotrgovinske robne razmjene iz prethodne godine u gotovo istom intenzitetu nastavljen je i tokom prvog kvartala 2018. godine. Tako je Bosna i Hercegovina u K1 2018. godine zahvaljujući izvoznoj tražnji i povećanju proizvodnih aktivnosti u zemlji zabilježila dvocifrene stope rasta ukupnog obima vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom 11%, izvoza 12,1% i uvoza roba 10,3%, dok je pokrivenost uvoza izvozom roba blago poboljšana. Jačanje domaće tražnje (potrošnja i

investicije) koja se uglavnom snadbijeva kroz uvoz rezultiralo je skoro ujednačenim stopama rasta uvoza i izvoza roba što je u konačnici dovelo do povećanja vanjskotrgovinskog deficita od 7,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, vrijedi istaći da navedene stope rasta predstavljaju nominalna povećanja, dok je realni rast ovih vanjskotrgovinskih parametara znatno sporiji. Prema podacima BHAS-a povećanja indeksa izvoznih cijena u K1 2018. godine iznosilo je 4,9%, dok je rast uvoznih cijena iznosio 0,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Primjenom ovih deflatora na nominalna povećanja izvoza i uvoza može se zaključiti da je realni rast izvoza u prvom kvartalu 2018. godine iznosio 6,6%, dok je realno povećanje uvoza iznosilo 9,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Imajući u vidu višu osnovicu uvoza u odnosu na izvoz, kao i višu stopu povećanja uvoza u odnosu na izvoz posljedica ovakvih kretanja je realno povećanje vanjskotrgovinskog deficita od 13,9% i znatno skromniji doprinos ekonomskom rastu u odnosu na isti period prethodne godine.

Industrijska proizvodnja u BiH

U prvom kvartalu 2018. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od oko 5% u odnosu na isti period prethodne godine koji bio praćen i povećanjem broja zaposlenih u okviru iste. Ovo povećanje predstavlja nastavak trenda rasta industrijske proizvodnje iz prethodne godine u skoro dvostruko višem intenzitetu. Naime, poređenja radi u istom periodu prethodne godine industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini povećana je za 2,4%.¹ Posmatrano sektorski, povećanja proizvodnje su registrirana u prerađivačkoj industriji i u okviru sektora za proizvodnju električne energije, dok je proizvodnja u okviru bh. rudnika bila nešto niža u odnosu na prošlogodišnju. Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u prvom kvartalu 2018. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 2: Pregled kretanja industrijske proizvodnje u BiH u K1 2018. godine po sektorima (stope rasta g/g)

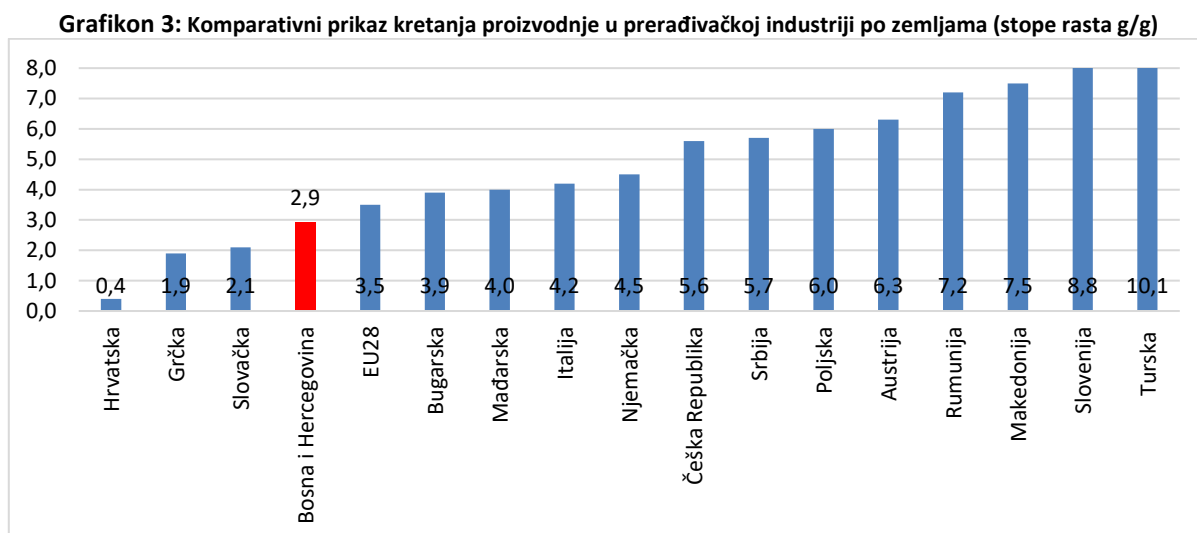

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2018. godine prethodni podaci“, 03.05.2018. godine.

Prerađivačka industrija

Prema preliminarnim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine u periodu januar-mart 2018 godine u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini registrirano je povećanje proizvodnje od 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Ključnu determinantu ovih kretanja u okviru prerađivačke industrije predstavljala su dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju odnosno glavnim trgovinskim partnerima. Naime, viši nivo poslovne aktivnosti u proizvodnim procesima ovih zemalja doveli su i do povećanja izvozne tražnje što se pozitivno odrazilo na proizvodne procese u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini. Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije tokom prvog kvartala 2018. godine po zemljama prikazan je na grafikonu ispod.

Izvor: Eurostat

Ako se ovaj ostvareni rast u okviru prerađivačke industrije posmatra detaljnije po granama vidljivo je da su najznačajnija povećanja proizvodnje a samim tim i doprinosi povećanju proizvodnje zabilježeni u okviru proizvodnje namještaja 3,5% (0,15 p.p), farmaceutskih proizvoda 12,4% (0,2 p.p), baznih metala 10% (0,5 p.p), plastičnih masa 14,3% (0,5 p.p), koksa i naftnih derivata 27,6% (0,6 p.p), te papira i proizvoda od papira 40% (0,8 p.p). S druge strane, ako se posmatra učešće u strukturi ukupne proizvodnje značajnija smanjenja su registrirana u okviru određenih privrednih grana koje su u prethodnom periodu bile nosioci industrijske proizvodnje u BiH. Tako je u periodu januar-mart 2018. godine došlo do smanjenja proizvodnje u okviru drvne industrije (osim namještaja) 10%, te hemijske i prehrambene industrije u okviru kojih je proizvodnja smanjena za oko 3% u odnosu na isti period prethodne godine.

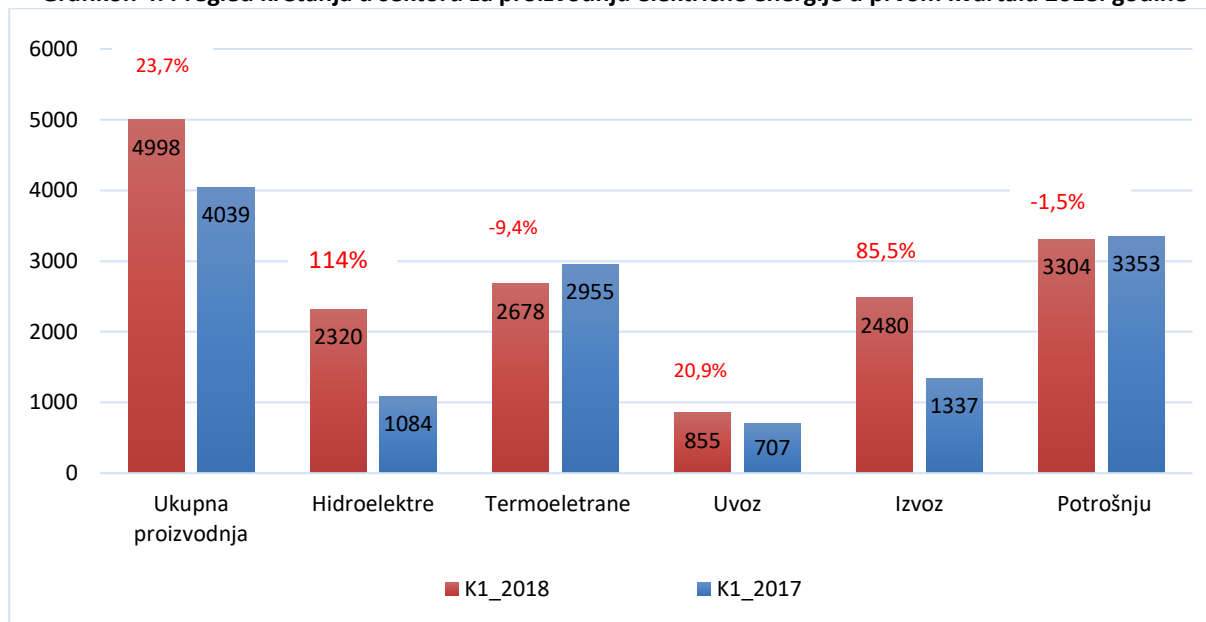
Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i bh. rudnike u većoj mjeri su determinisana domaćom tražnjom. Tako je prema podacima BHAS-a tokom prvog kvartala 2018. godine došlo je do smanjenja proizvodnje u rudarstvu od 3,1% u odnosu na isti period prethodne godine, što je ponajviše posljedica smanjenja proizvodnje u rudnicima uglja i lignita.

S druge strane, tokom posmatranog perioda došlo je do ukupnog povećanja električne energije u BiH što je predstavljalo ključni razlog povećanja industrijske proizvodnje. Tako je prema trenutno raspoloživim podacima NOSBiH-a u periodu januar-mart 2018. godine ukupna proizvodnja električne energije u BiH iznosila 4998 GWh što predstavlja povećanje od preko 20% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje ukupne proizvodnje električne energije je izrazito povoljnije

hidrološke situacije u odnosu na prethodnu godinu usljed čega je proizvodnja hidroelektrana u BiH udvostručena.² S druge strane, tokom prvog kvartala 2018. godine proizvodnja u okviru termoelektrana bila je niža za oko 10% u odnosu na isti period prethodne godine.³ Ovo povećanje proizvodnje električne energije uz blagi pad potrošnje od 1,5% rezultiralo je značajnim povećanjem izvoza od 85% (posmatrano u fizičkim jedinicama GWh), dok je uvoz također uvećan za oko 20% u odnosu na isti period prethodne godine.

Grafikon 4: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u prvom kvartalu 2018. godine

Izvor: Nezavisni operator sistema u BiH

Maloprodaja

Prema raspoloživim podacima za prva tri mjeseca 2018. godine ukupna trgovina na malo u BiH je zabilježila realni rast prometa od 2,7% u odnosu na isti period prethodne godine (nominalni rast je iznosio 6,9%)⁴. Do ovog rasta je došlo usljed povećanja trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama od 2,4% te do rasta trgovine na malo od 2,8% (kada se izuzme promet motornim gorivima). Porast trgovine na malo (izuzevši gorivo), u posmatranom periodu, je najviše doprinio promet na malo hranom, pićem i duhanskih proizvodima u nespecijalizovanim prodavnicama sa rastom od 7,4% i specijalizovanim prodavnicama sa porastom 7,3%. Kod trgovine na malo neprehrambenim proizvodima je zabilježeno realno smanjenje prometa od 0,3% i to ponajviše zbog negativnog rasta kod ostale trgovine na malo u n.p.⁵ od 4,6% dok je u ostalim kategorijama zabilježen rast. Tako je promet informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.⁶ porastao za 12,5%, promet ostalom robom u s.p. za 1,8% te trgovina izvan prodavnica, štandova i tržnica za 1,5%. Solidan rast je također ostvaren i u podkategorijama gdje se odvija veliki dio trgovine na malo opremom za domaćinstva i proizvodima za kulturu i rekreaciju, pa je tako trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p. ostvarila realan rast od 4,4%, trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p. rast od 7,6%, promet u apotekama i trgovinama na malo medicinskim

² Nezavisni operator sistema u BiH, „izvještaj o tokovima električne energije na prijenosnoj mreži u BiH za mart 2018. godine“ 16.04.2018. godine

³ U prvom kvartalu 2018. godine hidroelektrane u ukupnoj proizvodnji električne energije učestvovala su sa 46,4%, dok je učešće termoelektrana iznosilo 53,6%.

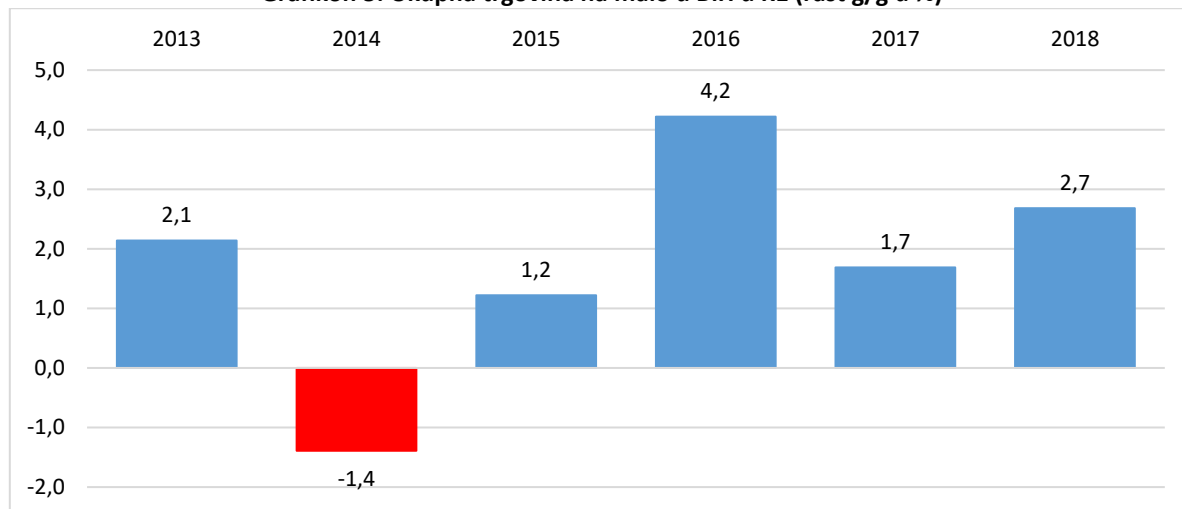
⁴ Izvor podataka: BHAS

⁵ u nespecijalizovanim prodavnicama

⁶ u specijalizovanim prodavnicama

i kozmetičkim preparatima u s.p. rast od 3,6% te porast trgovine knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p. od 9,1%.

Grafikon 5: Ukupna trgovina na malo u BiH u K1 (rast g/g u %)

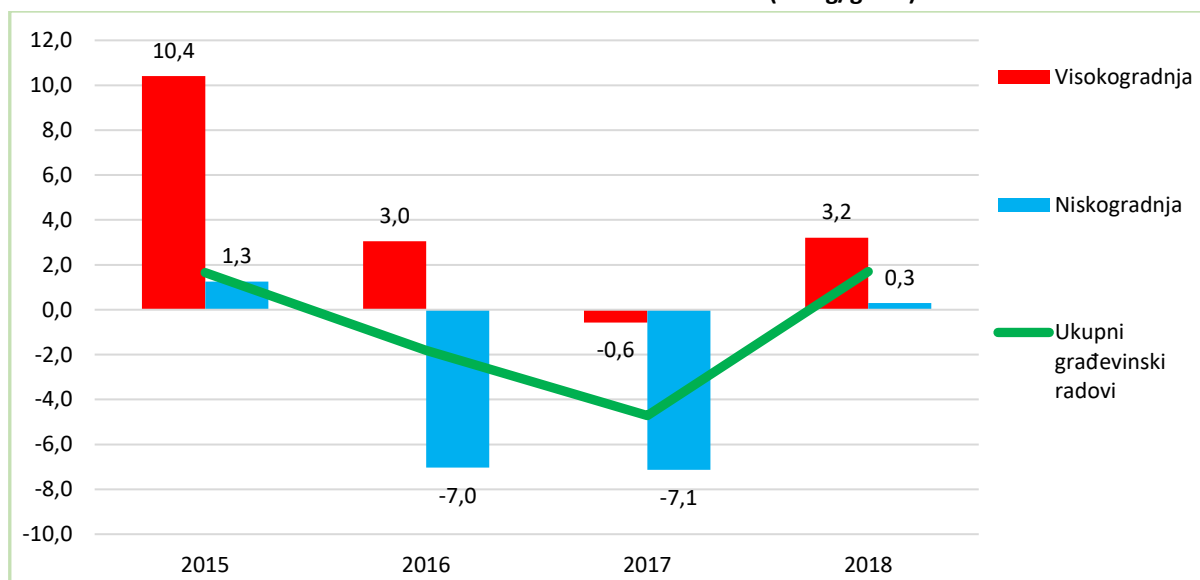

Izvor: BHAS

Građevinarstvo

Dostupni podaci za prvi kvartal 2018. godine pokazuju rast nivoa ukupnih građevinskih radova od 1,7% u Bosni i Hercegovini, u odnosu na isti period prethodne godine. Najveći doprinos ovome rastu je iz sektora visokogradnje gdje je zabilježen rast od 3,2% dok je istovremeno sektor niskogradnje porastao za 1,5%. Ovim rastom u prvom kvartalu 2018. je prekinuto dvogodišnje smanjenje građevinskih radova do kojih je došlo ponajviše zbog smanjenja radova u niskogradnji kao posljedice sve nižih javnih radova.

Grafikon 6: Građevinski radovi u BiH u K1 (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građenje u prvom kvartalu 2018. godine u odnosu na prvi kvartal 2017. godine veći je za 0,7%. Najveći porast izdatih dozvola za građenje je u sektoru niskogradnje (16,6%). Istovremeno odobrenja za građenje u visokogradnji su zabilježila smanjenu stopu rasta (2,8%). U ovom

sektoru je smanjen broj izdatih dozvola za građenje stambenih zgrada (7,5%) dok je povećan broj izdatih dozvola za nestambene zgrade (8,1%).

Tržište rada

- *Rast broja zaposlenih lica u BiH. Stopa registrovane nezaposlenosti smanjena.*
- *Prosječne neto plate i penzije u BiH uvećane.*

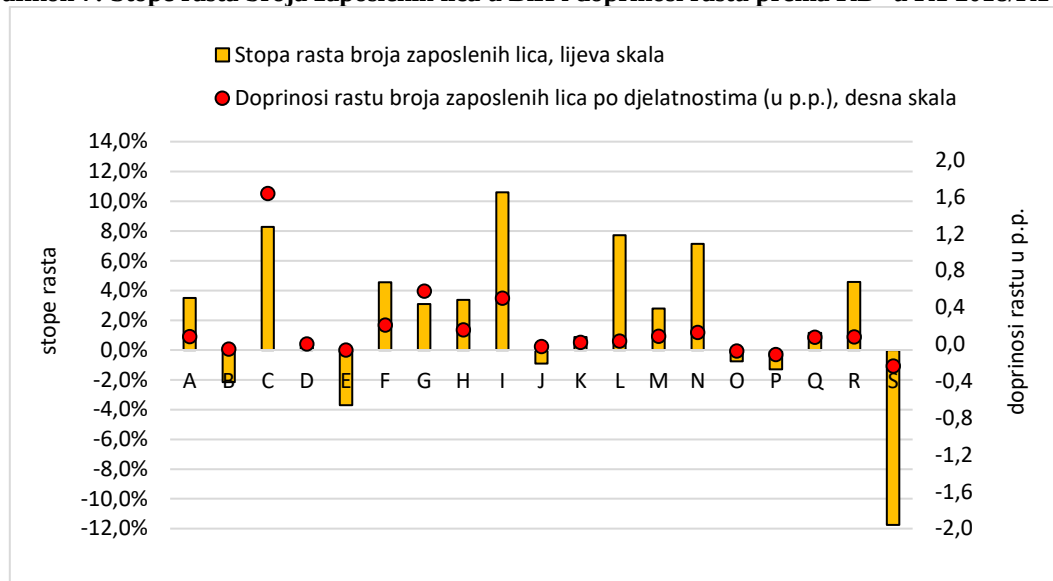
Zaposlenost

Prema novoj metodologiji⁷ prosječan broj zaposlenih lica u BiH u K1 2018. godine iznosio je 792,3 hiljada što je za 3% više u poređenju sa istim kvartalom prethodne godine. U FBiH broj zaposlenih lica u posmatranom kvartalu je veći za 3,3% g/g i iznosi 510,8 hiljada. Iako u periodu izrade Ekonomskih trendova nije objavljen podatak o broju zaposlenih lica u RS za mart 2018. godine, na osnovu objavljenih podataka za BiH i FBiH može se pretpostaviti da je i u RS broj zaposlenih lica uvećan.

Analizom broja zaposlenih lica u područjima djelatnosti primjetno je da su pozitivna dešavanja u oblasti industrijske proizvodnje (rast fizičkog obima proizvodnje), a naročito u oblasti prerađivačke industrije (detaljnije u poglavlju industrijske proizvodnje) najviše doprinijela povećanju ukupnog broja zaposlenih lica. U prerađivačkoj industriji prosječan broj zaposlenih lica u K1 2018/K1 2017. godine uvećan je za 8,3% (grafikon ispod). Pored ove djelatnosti pozitivna dešavanja u oblasti trgovine uticala su na povećanje broja zaposlenih lica u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala od 3,1% g/g, koja zajedno sa prerađivačkom industrijom zapošljava oko 39% od ukupno zaposlenih u BiH. Značajan doprinos rastu broja zaposlenih lica, pored pomenutih djelatnosti, bio je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sa rastom od 10,6% g/g.

⁷ Privremeni podatak. Nova metodologija. Ukupan broj zaposlenih u BiH je podatak agregiran na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz Federacije BiH, Republike Srpske i podružnice Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu BiH. Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH (pravna lica, obrt i srodne djelatnosti) dobijeni su obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH. U dosadašnjem načinu prikupljanja podataka o broju zaposlenih lica putem Mjesečnog izvještaja o zaposlenima i plati (Rad-1) obuhvaćeni su poslovni subjekti-pravna lica koja zapošljavaju 10 i više zaposlenih. Broj zaposlenih u poslovnim subjektima-pravnim licima koja zapošljavaju manje od 10 zaposlenih se procjenjivao. Promjena izvora za prikupljanje podataka rezultirala je punim obuhvatom podataka i time povećanjem broja zaposlenih lica (Izvor: Saopćenje za javnost, 15.03.2018, Federalni zavod za statistiku). Podaci o zaposlenima u Republici Srpskoj dobijaju se na osnovu polugodišnjeg statističkog istraživanja o zaposlenima i plaćama zaposlenih, stanje na dan 31. mart i 30. septembar. Izvor podataka o preduzetnicima i zaposlenima u RS je Poreska uprava Republike Srpske. Podaci o zaposlenima u pravnim licima u Brčko distriktu BiH se prikupljaju putem mjesečnog statističkog istraživanja o zaposlenima i plaći. Za javnu upravu, obrazovanje i zdravstvo vrši se potpuni obuhvat. Za subjekte koji se ne prate Mjesečnim istraživanjem o zaposlenima i plaći, jedanput godišnje se vrši imputacija na mjesečnom nivou iz podataka završnih računa. Podaci o broju samostalnih preduzetnika se procjenjuju na osnovu administrativnog registra, a podaci o broju zaposlenih kod njih se preuzimaju od Fonda zdravstvenog osiguranja. Podaci o ukupnom broju zaposlenih u BiH su obračunati retroaktivno i za 2017. godinu. Time je prekinuta serija podataka o zaposlenima u BiH, kao i uporedivost sa prethodno objavljivanim mjesečnim i godišnjim podacima o broju zaposlenih u BiH. Izvor: BHAS, Saopštenje, zaposleni po djelatnostima u martu 2018. godine.

Grafikon 7: Stope rasta broja zaposlenih lica u BiH i doprinosi rastu prema KD⁸ u K1 2018/K1 2017

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Nezaposlenost

Rast broja zaposlenih lica u K1 2018. godine uticao je na smanjenje broja nezaposlenih lica. Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH u posmatranom kvartalu iznosio je 471,6 hiljada, i manji je za 7,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Intenzitet smanjenja broja registrovanih nezaposlenih lica bio je znatno brži u poređenju sa K1 2017. godine.⁹ U oba bh. entiteta u K1 2018. godine registrovano je smanjenje broja nezaposlenih, uz nešto bržu stopu smanjenja u RS. U FBiH prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica je iznosio 347,4 hiljada i manji je za 6,2% g/g. Istovremeno u RS prosječan broj nezaposlenih lica smanjen je za 9,8% g/g i iznosi 113,4 hiljada. U strukturi registrovanih nezaposlenih prema kvalifikacijama najveći broj lica smanjen je u kategorijama VKV i KV, NKV i SSS (poređenje K1 2018/K1 2017).¹⁰

Na taj način stopa registrovane nezaposlenosti za mart 2018. godine smanjena je i iznosi 37%.¹¹ Anketna stopa nezaposlenosti u BiH za 2018. godinu nije bila objavljena u periodu izrade Ekonomskih trendova.

Plate

Prosječna neto plata u BiH u K1 2018. godine iznosila je 862 KM i nominalno je uvećana za 1,9% u odnosu na K1 2017. godine uz nešto sporiji realni rast od 1,1% zbog rasta cijena. Prosječne neto plate u oba bh. entiteta su u posmatranom kvartalu uvećane, stim što je brži rast plata bio u FBiH. U K1 2018.

⁸ Klasifikacija djelatnosti: A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snadbijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

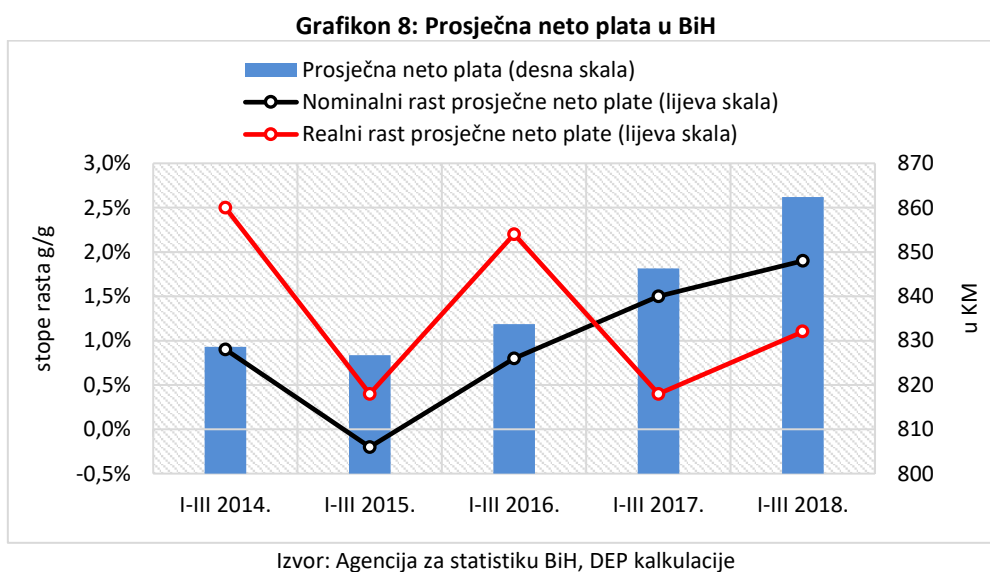
⁹ U K1 2017. godine broj registrovanih nezaposlenih lica je smanjen 5,2% g/g.

¹⁰ Izvor: BHAS.

¹¹ Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Mjesečno saopštenje.

godine u FBiH prosječna neto plata iznosila je 874 KM i nominalno je uvećana za 2,4% g/g, dok je u RS prosječna neto plata iznosila 836 KM sa rastom od 0,7% g/g.

U analizi prosječne neto plate prema područjima djelatnosti u K1 2018. godine primjećuje se umjeren rast plata u većini područja djelatnosti. Najveća nominalna stopa rasta prosječne neto plate je bila u području administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (7,5% g/g), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (5,5% g/g) i vađenja ruda i kamena (4,1% g/g). Međutim, značajan doprinos rastu plata bio je u područjima djelatnosti prerađivače industrije i trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala koje koje zapošljavaju najveći broj lica u BiH sa nominalnim stopama rasta od 2,7% g/g i 3,3% g/g respektivno. Istovremeno, u pojedinim djelatnostima¹² je zabilježeno smanjenje neto plate, što je djelimično usporilo rast prosječne neto plate u BiH.

Penzije

U K1 2018. godine nastavljen je trend postepenog uvećanja broja penzionera. Prosječan broj penzionisanih lica u BiH u K1 2018. godine iznosio je 666,2 hiljada i veći je za 1,1% u odnosu na isti kvartal 2017. godine.¹³ Uz povećanje broja penzionisanih lica u posmatranom kvartalu i prosječna penzija u BiH nominalno je uvećana za 2,8% g/g i iznosi 370 KM.¹⁴ Realni rast prosječne penzije bio je nešto sporiji zbog rasta ukupnog nivoa cijena i iznosi 2%.

Uvećanje prosječne penzije rezultat je uvećanja penzija u oba bh. entiteta (nom. 2,8 g/g). Prosječna penzija u K1 2018. godine u FBiH iznosila je 383 KM a u RS 351 KM.¹⁵ U FBiH je od marta 2018. godine stupio na snagu novi Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju što je uticalo na povećanje prosječne

¹² Prosječna neto plata u periodu K1 2018/K1 2017 nominalno je smanjena u područjima poljoprivrede, šumarstva i ribolova, poslovanja nekretninama i djelatnosti umjetnosti zabave i rekreacije.

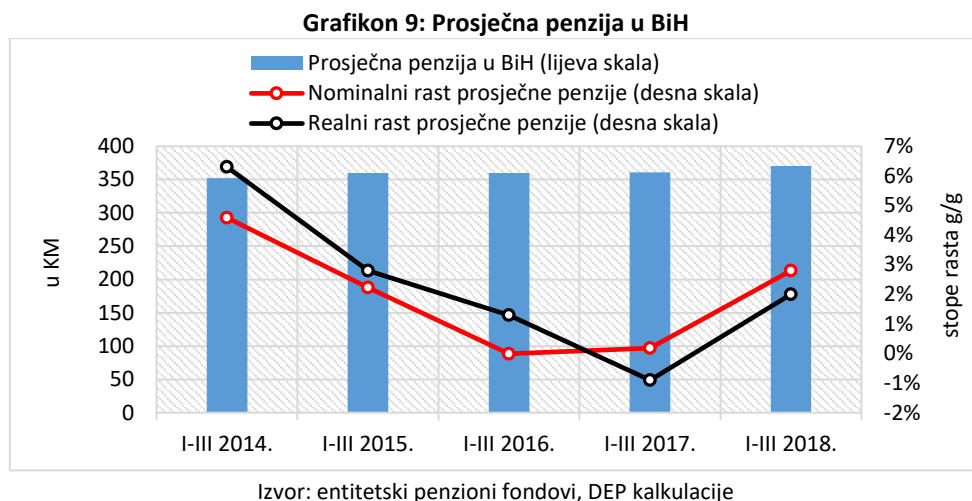
¹³ Broj penzionera u BiH predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Zavoda za MIO/PIO FBiH i Fonda za PIO RS bez obzira na mjesto prebivališta (u BiH i izvan BiH).

¹⁴ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera bez obzira na mjesto prebivališta.

¹⁵ Prosjek se odnosi na period I-III 2018. godine a obuhvaćene su sve penzije bez obzira na mjesto prebivališta penzionera.

penzije u posmatranom entitetu.¹⁶ U RS rast penzija rezultat je uvećanja penzija od oktobra 2017. godine.¹⁷

U skladu sa pomenutim najniže penzije u oba entiteta takođe su uvećane. U martu 2018. godine najniža penzija u FBiH uvećana je za 3,5% g/g i iznosi 337,6 KM. U RS, nakon povećanja penzija u oktobru 2017. godine, najniža penzija u martu iznosi 179,7 KM i veća je za 3% g/g. U ukupnoj strukturi penzija, po vrstama prava (strosna, porodična i invalidska penzija), nije bilo značajnih izmjena u odnosu na prošlu godinu.¹⁸

¹⁶ Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, Službene novine FBiH 13/18. Novim zakonom se uvodi bodovni sistem obračuna penzija, a visina penzije će zavistiti od broja bodova koje osiguranik prikupi u toku svog radnog staža. Uslov za odlazak u starosnu penziju je 65 godina života i minimalno 15 godina staža osiguranja odnosno 20 godina penzijskog staža, što će mnogim osobama omogućiti da ostvare pravo na penziju koje po starom Zakonu nisu mogli ostvariti. Za prvi mjesec primjene novog Zakona o PIO, a u isplati penzija za mart 2018. godinu, previđeno je jednokratno povećanje penzija dijelu korisnika, a prema članu 140 novog Zakona o PIO, i to: korisnicima penzija, koji su prava ostvarili do 31.07.1998. godine, zakonski iznos penzije, po Zakonu o PIO/MIO vežećem do 28.2.2018. godine, se povećava za 10% i na tako uvećan iznos se primjenjuje isplatni koeficijent po članu 51 prethodnog zakona. Korisnicima koji su ostvarili svoja prava od 1.8.1998. do 31.12.2007. godine zakonski iznos penzije, po zakonu o PIO primjenjivanom do 28.2.2018. godine, se povećava za 5%, i taj iznos se množi sa sa posljednjim isplatnim koeficijentom po članu 51 dosadašnjeg zakona. Izvor: Novosti, <http://www.fzmiopio.ba>.

¹⁷ Penzije svim korisnicima prava od 01.10.2017. godine vanredno su usklađene i uvećane za 3%. Izvor: Vijesti, <http://www.fondpiors.org>.

¹⁸ Najveći procenat čine starosne penzije, a potom porodične i invalidske penzije.

II JAVNE FINANSIJE

- *Poreski prihodi (indirektni i direktni porezi, doprinosi) su ostvarili rast*
- *Smanjenje javnog duga*

Prvo tromjesečje 2018. godine karakteriše rast javnih prihoda od 8,0%, u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Prihodi od direktnih poreza, indirektnih poreza i doprinosa su iznosili oko 3,5 milijarde KM. 48% ukupno prikupljenih prihoda se odnosi na prihode koje je naplatila UIO BiH, a 52% na naplaćene prihode od strane entitetskih poreskih uprava.

Indirektni porezi u BiH

Sa 01.01.2018. godine, UIO BiH je uvela elektronsko podnošenje PDV i akciznih prijava za poreske obveznike. Na ovaj način, korišćenjem elektronskih usluga UIO, svi poreski obveznici će moći na jednostavniji i efikasniji način koristiti prava i izvršavati obaveze po osnovu indirektnih poreza. Vijeće ministara BiH¹⁹, na prijedlog Uprave za indirektno oporezivanje, donijelo je Odluku o uslovima i postupku ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja uvoznih i izvoznih dažbina radi usklađivanja sa odgovarajućim carinskim propisima EU. Ovom Odlukom, od plaćanja dažbina oslobađa se oprema koju je investiralo strano lice (osim putničkih vozila, automata za zabavu i igre na sreću), oprema za proizvodnju koja se ne proizvodi u BiH, a koja se uvozi za novu ili proširenje postojeće proizvodnje, modernizaciju proizvodnje, uvođenje nove ili osavremenjivanje postojeće proizvodne tehnologije, a kojom se obavlja neposredna proizvodna djelatnost.

Takođe, sa 01.01.2018. godine počela se primjenjivati Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje²⁰ za 2018. godinu, kao rezultat nastavka harmonizacije akcizne politike sa EU.

Od 01.02.2018. godine stupio je na snagu od kada se i primjenjuje Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH sa drugim pratećim aktima²¹. Izmjenama navedenog zakona, a u cilju osiguravanja dodatnih sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva, došlo je povećanja putarine kao namjenskog prihoda za autoputeve i druge puteve u BiH. Takođe, izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH uveden je novi akcizni proizvod - biogoriva i biotečnosti, kao i novi naftni derivat kao akcizni proizvod - tečni naftni plin (za pogon motornih vozila)²².

¹⁹ 131. sjednica održana 30.01.2018. godine.

²⁰ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 84/17), a koja se primjenjuje od 01.01.2018. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2018. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 2,60 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:

- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14 i 60/14) i
- specifična akciza u iznosu od 75,00 KM za 1.000 komada, odnosno 1,50 KM za pakovanje od 20 komada

2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 104,00 KM po kilogramu.

²¹ Pravilnik o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona u uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda i novi Pravilnik o uplaćivanju indirektnih poreza i ostalih prihoda i taksi koje naplaćuje Uprava za indirektno oporezivanje.

²² Takođe, izmjenama i dopunama Zakona o akcizama povećana je akciza na lož ulje (EL i LS) sa ranijih 0,30 KM na 0,45 KM. Akciza na tečni naftni plin za pogon motornih vozila propisana je u iznosu 0,00 KM a akciza na biogoriva i biotečnosti u iznosu 0,30 KM/litri proizvoda.

Navedenim izmjenama Zakona putarina kao vrsta indirektnog poreza plaća se na sljedeće akcizne proizvode:

Naplaćeni prihodi. Tokom prvog tromjesečja tekuće godine, UIO BiH je prikupila oko 1,7 milijardi KM bruto prihoda, odnosno nešto manje od 1,4 milijardi neto prihoda od indirektnih poreza. Tako su u poređenju sa istim periodom prethodne godine, prikupljeni bruto prihodi, ostvarili dvocifreni rast, od 10,3%. Visok udio povrata (18,8%) u bruto naplaćenim prihodima, uz rast od 9,2% nije bitnije uticao na kretanje neto prikupljenih prihoda. Neto prihodi su rasli godišnjom stopom od 10,5%. Najveći doprinos rastu neto prihoda od indirektnih poreza dali su: prihodi od PDV-a (5,3 p.p.) i prihodi od putarina (2,9 p.p.). Međutim, ne treba zanemariti ni rast ostalih kategorija prihoda, koji je takođe dao pozitivan doprinos rastu ukupnih neto prihoda (prihodi od akciza 1,4 p.p., carina 0,4 p.p., neusklađeni prihodi 0,6 p.p.).

Tabela 1: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2018	K1 2016	K1 2017	K1 2018	jan	feb 2018	mar
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	3,3	3,5	10,3	17,5	9,7	4,4
Povrati	18,8	-4,0	17,5	9,2	22,4	-5,9	11,2
Neto prihodi - prikupljeno	81,2	5,0	0,6	10,5	16,3	13,4	2,9
PDV	50,3	6,2	2,3	8,4	10,8	11,7	3,2
Carine	3,9	-3,9	10,4	7,2	17,4	7,4	0,6
Akcize	19,6	5,2	-3,4	5,5	20,5	8,3	-11,3
Putarine	6,6	10,7	4,2	46,4	12,6	78,2	51,0
Ostali prihodi	0,3	3,4	-1,6	6,9	13,7	11,5	-2,0
Neusklađeni prihodi	0,6	-42,8	-70,8	247,2	...	-34,5	...
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	3,0	4,1	9,9	16,8	9,9	3,9
Minimalne rezerve	20,4	-3,8	17,3	16,7	21,9	-8,0	35,4
Budžeti	79,6	4,6	1,4	8,3	15,5	14,2	-3,2
Servisiranje vanjskog duga	12,0	-5,1	41,4	18,1	-1,3	14,9	29,6
FBiH	7,5	-5,2	44,2	14,8	0,8	12,6	22,9
RS	4,4	-5,7	36,3	22,3	-5,1	19,3	38,5
BD	0,1	855,7	69,6	143,3	25,0	8,7	158,7
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	67,6	5,7	-3,0	6,7	17,7	14,1	-11,0
Institucije BiH	10,8	2,4	0,8	-1,6	0,0	0,0	-4,3
FBiH	36,7	4,7	-3,5	10,0	21,1	18,8	-9,6
RS	17,8	10,3	-4,9	5,7	22,8	12,9	-18,1
BD	2,3	3,6	0,5	7,7	18,5	17,8	-12,2

Izvor: UIO BiH

Porez na dodatu vrijednost. Na kraju posmatranog perioda, prikupljeni bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 1,2 milijardi KM, što je za oko 8,6% više nego u istom periodu prethodne godine. U istom periodu, naplaćeni neto prihodi po osnovu PDV-a su iznosili oko 855 miliona KM, što je za 8,4% više nego u istom periodu prethodne godine. Oko 61% ukupno prikupljenih prihoda od PDV-a se odnosi na prihode od PDV-a po osnovu uvoza roba i usluga, dok je ostatak naplaćen iz domaćeg prometa. Prema podacima iz državne prijave BiH²³, prihodi od PDV-a su ostvarili godišnji rast od 4,8% i to zahvaljujući rastu prihoda po osnovu uvoza roba i usluga (11,6%). U istom periodu, prihodi iz domaćeg

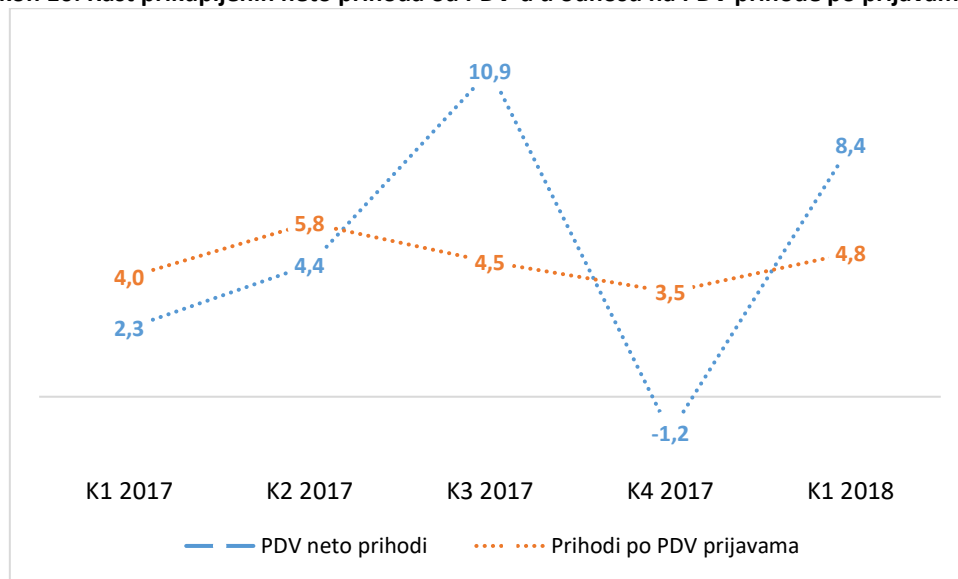
- motorni benzini, uključujući i bezolovni, nezavisno od oktanske vrijednosti i komercijalnog naziva,
- dizel goriva i ostala plinska ulja,
- tečni naftni plin za pogon motornih vozila, i
- biogoriva i biotečnosti.

Putarina se plaća se u iznosu: a) 0,15 KM po litru proizvoda, odnosno kilogramu tečnog naftnog plina za puteve i b) 0,25 KM po litru proizvoda, odnosno kilogramu tečnog naftnog plina za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva, od čega se 0,20 Km odnosi na izgradnju autoputeva, a 0,05 KM za izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva.

²³ Podaci o PDV-u su preuzeti iz Državne prijave UIO, koja prikazuje neto PDV prihode na obračunskoj osnovi.

prometa su smanjeni za 34,6%. Navedeno smanjenje nije bitnije uticalo na rast ukupnih PDV prihoda, jer je njihov udio, u ukupnim prihodima od PDV-a, jako mali i ne prelazi 9,0%.

Grafikon 10: Rast prikupljenih neto prihoda od PDV-a u odnosu na PDV prihode po prijavama (u %)

Izvor: UIO BiH

Akcize. Neto prihodi od akciza u prvom tromjesečju 2018. godine su iznosili oko 333 miliona KM, što predstavlja povećanje od 5,5% u poređenju sa istim periodom 2017. godine. Oko 78% ukupnih prihoda od akciza čine akcize na uvozne proizvode, pa je razumljivo da je njihov rast od 15,8% g/g, dao najviši doprinos ukupnom rastu prihoda od akciza (11,2 p.p.). Tokom posmatranog perioda, prihodi od akciza na domaće proizvode su smanjeni za oko 20%. Pozitivan doprinos rastu prihoda od akciza dali su prihodi od akciza na duvan i duvanske prerađevine od 5,6 p.p., jer su isti, tokom posmatranog perioda ostvarili rast od 9,6% g/g. Ukupni prihodi od akciza na naftu i nafne derivate (uvozne i domaće) su manji za oko 0,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, uprkos rastu prihoda od akciza na uvoz nafte i naftnih derivata od 6,5%. Takođe, i prihodi od ostalih akciza su imali negativnu stopu rasta.

Putarine. Po osnovu putarina, za prva tri mjeseca ukupno je naplaćeno oko 113 miliona KM, što je za 46,4% više nego u istom periodu prethodne godine. Ovolika stopa rasta je rezultat primjene novog zakona o akcizama. U strukturi prihoda od putarina, glavna kategorija su putarine naplaćene na uvozne proizvode sa 71,0% ukupnih prihoda od putarina. Kod različitih kategorija putarina na uvozne proizvode zabilježeno je povećanje naplate prihoda, što nije slučaj sa putarinama naplaćenim na domaće proizvode. Jedino kod putarine za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva iz cijene domaće nafte i naftnih derivata po stopi 0,25 KM/l bilježi se povećanje, i to kao rezultat povećanja iznosa mjerne jedinice (KM/l).

Carine. Prihodi od carina, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, viši su za 7,2%. Odnosno, u toku posmatranog perioda, po osnovu carina, ukupno je naplaćeno oko 67 miliona KM bruto prihoda, odnosno oko 66 miliona KM neto prihoda.

Raspoređeni prihodi. Ukupna sredstva raspoloživa za raspodjelu su iznosila oko 1,7 milijardi KM, što je za oko 9,9% više nego u istom periodu prethodne godine. Nakon izdvojenih 20,4% od tih sredstava za finansiranje povrata (minimalne rezerve), preostalih 79,6% ukupno raspoloživih sredstava je raspoređeno na sledeći način: 12% za servis obaveza vanjskog duga i 67,6% za finansiranje budžeta krajnjih korisnika. Za servisiranje obaveza vanjskog duga sa JR doznačeno je oko 204 miliona KM, što je za 18,1% više nego u istom periodu prethodne godine.

Direktni porezi i doprinosi

U RS je od 01.01.2018. na snazi novi Zakon o doprinosima²⁴ koji se odnosi na proširenje poreske osnovice obuhvatajući zaposlene angažovane po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima. Takođe, ovim zakonom došlo je do promjene pojedinačnih stopa doprinosa (zbirna stopa ostala ista). Odnosno, izmjena se odnosi na smanjenje stope doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti sa 1,0% na 0,8%, i povećanje stope doprinosa za dječiju zaštitu sa 1,5% na 1,7%. Takođe, sa početkom ove godine, u RS, uveden je i poseban doprinos za solidarnost. Sredstva od ovog doprinosa se uplaćuju Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu²⁵.

Tokom prvog tromjesečja 2018. godine, po osnovu direktnih poreza, doprinosa i drugih prihoda u nadležnosti entitetskih poreskih uprava, ukupno je prikupljeno oko 1,9 milijardi KM prihoda, što je za 5,9% više nego u istom periodu prethodne godine. Svi prihodi, posmatrani po kategorijama, osim prihoda od taksi, kazni i naknada su ostvarili pozitivne stope rasta.

Tabela 2: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-mar 2018			RS jan-mar 2018			BiH jan-mar 2018		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2017	2018		2017	2018		2017	2018	
Direktni porezi	234,2	266,0	13,6	136,9	156,7	14,4	371,1	422,7	13,9
Porez na dohodak	96,7	107,6	11,3	55,9	61,4	9,8	152,6	169,0	10,7
Porez na dobit	89,8	106,6	18,7	75,1	88,7	18,2	164,9	195,4	18,5
Porezi građana	47,3	51,4	8,7	6,0	6,6	10,2	53,2	57,9	8,9
Ostali porezi	0,4	0,4	5,3	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	5,3
Takse, kazne i naknade	190,8	181,5	-4,8	108,4	99,0	-8,7	299,2	280,6	-6,2
Doprinosi	749,3	807,0	7,7	328,8	341,9	4,0	1.078,2	1.148,9	6,6
PIO	413,8	448,3	8,3	183,5	194,5	6,0	597,4	642,8	7,6
Zdravstvo	301,4	321,3	6,6	120,7	121,5	0,7	422,1	442,8	4,9
Nezaposleni	34,1	37,4	9,7	9,4	8,0	-14,5	43,5	45,4	4,5
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	13,8	16,4	18,8	13,8	16,4	18,8
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,4	1,4	3,2	1,4	1,4	3,2
UKUPNO	1.174,3	1.254,5	6,8	574,2	597,6	4,1	1.748,5	1.852,1	5,9

Izvor: PU RS i PU FBiH

Prihodi od doprinosa. Po osnovu doprinosa, tokom prva tri mjeseca, na nivou BiH, ukupno je prikupljeno oko 1,1 milijardu KM prihoda, što je za 6,6% više nego u istom periodu prethodne godine. U nadležnosti PU RS, prisutno je bilo smanjenje prihoda od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, kao rezultat promjene stope doprinosa. Takođe, u nadležnosti iste PU, prisutan je bio neznatan rast prihoda od doprinosa za zdravstvenu zaštitu.

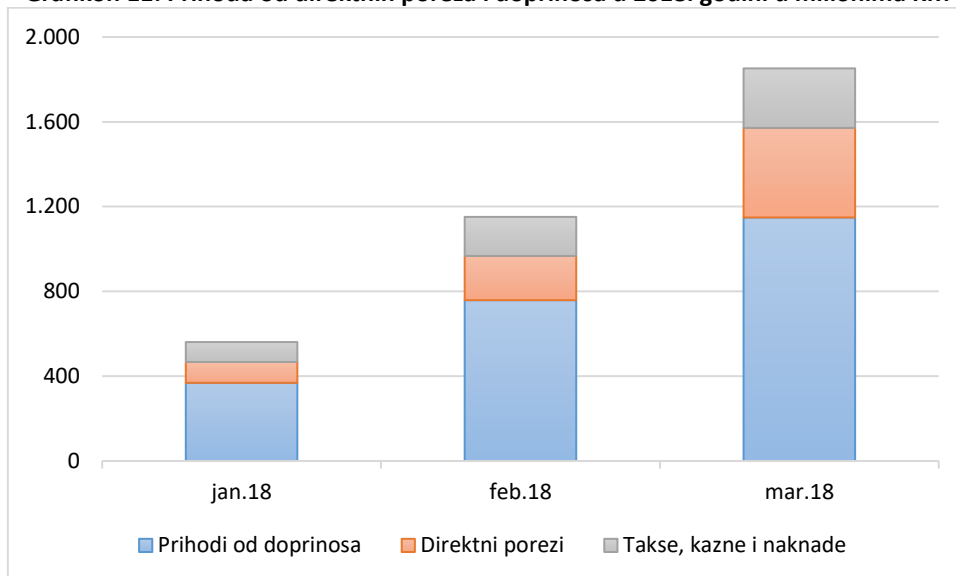
Direktni porezi. Po osnovu direktnih poreza, na nivou BiH, ukupno je naplaćeno oko 423 miliona KM, čime su isti rasli godišnjom stopom od 13,9%. U toku posmatranog perioda, došlo je do promjene u strukturi direktnih poreza. Najveća kategorija po iznosu naplaćenih sredstava, jesu prihodi od poreza na dobit, koji su zabilježili rast od 18,5% g/g. Rastu prihoda od poreza na dobit najviše su doprinijeli prihodi od poreza na dobit pravnih lica i poreza na dobit banaka. Druga, po značaju, kategorija direktnih poreza jesu prihodi od poreza na dohodak, koji su rasli stopom 10,7%. Na rast ove kategorije prihoda uticala je povećana naplata prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica od nesamostalnih djelatnosti, od samostalnih djelatnosti i od kapitala.

²⁴ Zakon o doprinosima („Službeni glasnik RS, br. 114/17).

²⁵ Zakon o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu („Službeni glasnik RS“, br. 100/17).

Ostali prihodi. Ostali prihodi koje čine različite takse (administrativne, sudske, komunalne) i naknade (za korišćenje različitih prirodnih resursa, priređivanje igara na sreću), kazne, koncesione naknade i drudi prihodi, su smanjeni u obje entitetske PU, što je rezultiralo smanjenjem istih od 6,2% na nivou BiH.

Grafikon 11: Prihoda od direktnih poreza i doprinosa u 2018. godini u milionima KM

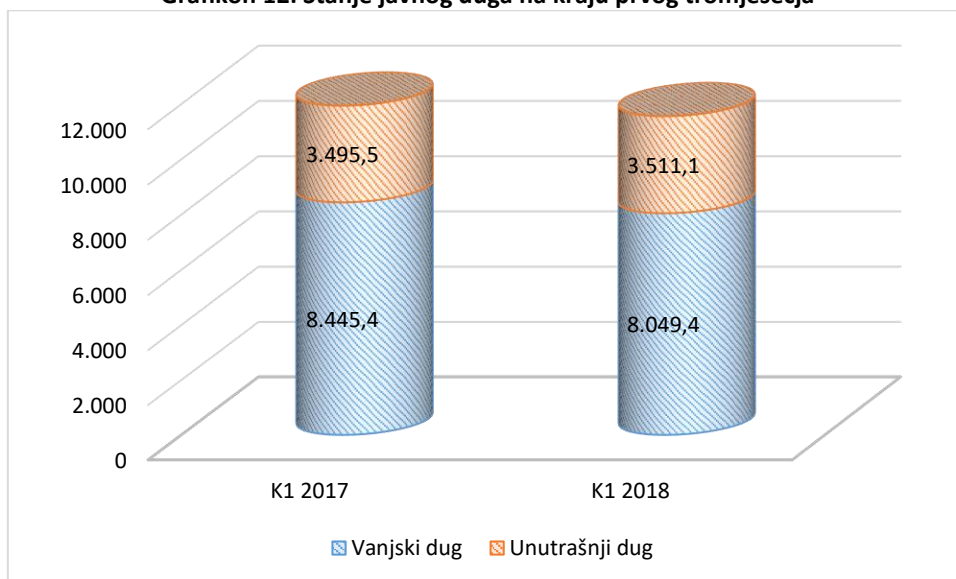

Izvor: PU RS i PU FBiH

Javni dug BiH

Na kraju posmatranog tromjesečja 2018. godine, ukupni javni dug, a prema preliminarnim podacima MFT BiH, je dostigao iznos od 11,6 milijardi KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, ukupni javni dug je manji za 3,2%.

Grafikon 12: Stanje javnog duga na kraju prvog tromjesečja

Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH

Vanjski javni dug. Prema preliminarnim podacima, vanjski javni dug (sa javnim dugom entiteta) na kraju prvog tromjesečja 2018. godine, dostigao je iznos od 8,0 milijardi KM, što je za 4,7% manje nego

u istom periodu prethodne godine. Najveći udio u vanjskom dugu se odnosi na RS (60,8%), zatim slijede FBiH sa učešćem od 37,8%, institucije BiH sa 0,9% i Brčko Distrikt sa 0,5%. U strukturi vanjskog duga, prema periodu nastanka, dominira novi dug sa oko 86%. U strukturi vanjskog duga, prema kreditorima, oko 95% ukupnog novog duga se odnosi na kredite uzete kod Svjetske banke, Evropske investicione banke (EIB), MMF-a, EBRD-a i Evropske komisije. U strukturi vanjskog duga, prema valutama, dominira dug u evrima (56,0%) i u SDR (30,0%).

Tokom posmatranog perioda, povučeno je oko 360,2 miliona KM novih kreditnih sredstava, što je za preko 4 puta više nego u istom periodu prethodne godine. Povučena sredstva entiteta, koja čine 99,5% ukupno povučenih novih kredita, su u posmatranom periodu značajno rasla. Kod državnog nivoa i BD, zabilježeno je smanjenje povlačenja kreditnih sredstava, u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

U prvom tromjesečju tekuće godine, isplaćena je druga tranša po osnovu proširenog aranžmana sa MMF-om, u iznosu od 146,3 miliona KM. Povučena sredstva, sa novom tranšom, čine 28,6% ukupno odobrenih sredstava po osnovu navedenog aranžmana.

Tokom prva tri mjeseca 2018. godine, ukupno servisirane obaveze po osnovu vanjskog duga su iznosile oko 211 miliona KM, što je više za 26,3% nego u istom periodu 2017. godine. Od tog iznosa, 86% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga. Servis glavnice vanjskog duga je porastao za 27,5%, a servis kamata za 19,5%.

Prema podacima MFT BiH, za posmatrani period ukupno je plaćeno oko 642 hiljada KM penala za odobrena a neangažovana kreditna sredstva. 48,7% od ukupno plaćenih sredstava plaćeno je Svjetskoj banci (WBIBRD) za projekat modernizacije putnog sektora. 26,6% plaćenih sredstava je prema EBRD, po raznim projektima, i 24,7% prema Njemačkoj razvojnoj banci (KfW).

Unutrašnji javni dug. Prema preliminarnim podacima MFT BiH, unutrašnji dug je porastao za neznatnih 0,4% g/g, čime je dostigao iznos od 3,5 milijarde KM. Najveći udio u ukupnom dugu se odnosi na unutrašnju zaduženost RS (oko 67%). FBiH učestvuje sa oko 33%, a BD sa 0,1%.

Komercijalna Zaduzenost opšte vlade²⁶ Ukupna domaća komercijalna zaduženost opšte vlade BiH, a prema podacima CBBiH, je dostigla iznos od oko 2,2 milijarde KM, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine manje za 3,9%. Tokom prvog tromjesečja 2018. godine, krediti, uzeti kod komercijalnih banaka, opšte vlade su smanjeni za oko 10,0% g/g, dok su zaduživanja opšte vlade kroz vrijednosne papire viša za svega 1,0%.

Putem berzi, tokom posmatranog perioda, jedino je bilo prisutno zaduženje RS, dok se FBiH nije zaduživala²⁷. Tako je RS uvećala svoj dug za 120 miliona KM kroz održanu jednu aukciju trezorskih zapisa i jednu aukciju obveznica. Kamatna stopa za trezorske zapise je iznosila 0,3%, dok je efektivna kamatna stopa za obveznice iznosila 2,9%. Takođe, u istom periodu, RS je otkazala dvije emisije trezorskih zapisa.

²⁶ Ovdje su uključene obaveze po kreditima svih nivoa vlasti u BiH, fondova socijalne zaštite i javnih preduzeća, kao i obaveze po emitovanim vrijednosnim papirima.

²⁷ Prema godišnjem planu zaduženja FBiH za 2018. FBiH je planirala zaduženje emisijom vrijednosnih papira od drugog tromjesečja 2018. godine.

http://www.fmf.gov.ba/v2/userfiles/userfiles/file/2018/02042018/GPZ%202018%20FINAL_BOS.pdf

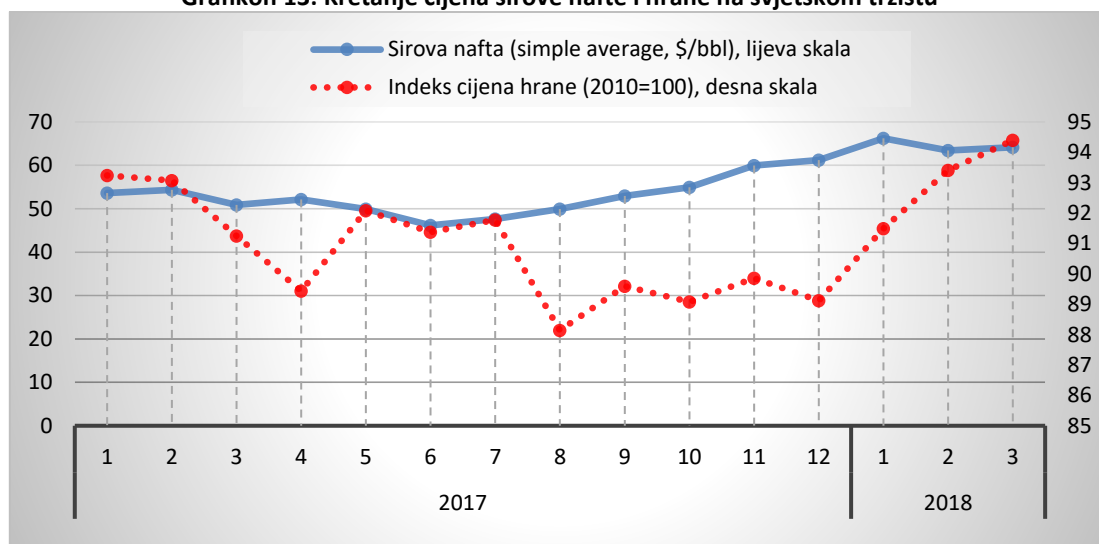
III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- Rast indeksa potrošačkih cijena u BiH u K1 2018. godine. Cijene najviše uvećane u odjeljcima prevoza, alkohola i duvana.
- U K1 2018. godine cijene sirove nafte i indeks hrane na svjetskom tržištu veće u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Na svjetskom tržištu energenata u K1 2018. godine cijena sirove nafte nije značajno oscilirala (grafikon ispod) i u prosjeku je iznosila 64,6 \$/barelu. U odnosu na isti period 2017. godine sirova nafta je skuplja za 22%.²⁸ Istovremeno, indeks hrane na svjetskom tržištu u prosjeku bilježi rast od 0,6% u odnosu na K1 2017. godine.

Grafikon 13: Kretanje cijena sirove nafte i hrane na svjetskom tržištu

Izvor: Svjetska banka

U BiH inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u periodu K1 2018/K1 2017 iznosila je 0,8%.²⁹ Kao i prethodne godine, najveći godišnji rast cijena bio je u odjeljcima prevoza i alkoholnih pića i duvana.

Od 1. januara 2018. godine nastavljena je harmonizacija akcizne politike u BiH na cigarete i duvan sa EU legislativom.³⁰ Pored toga, u martu 2018. godine je došlo do poskupljenja određenih vrsta cigareta (kao rezultat poslovne politike proizvođača) što je uticalo na rast cijena u odjeljku alkoholnih pića i duvana u K1 2018. godine od 6,9% g/g.

²⁸ Izvor: Svjetska banka - baza podataka.

²⁹ Indeks potrošačkih cijena u BiH izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2018. godini čini 615 proizvoda. Za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u BiH od januara 2018. godine primjenjuju se ponderi koji se baziraju na podacima iz Ankete o potrošnji domaćinstava za 2015. godinu (referentna baza za izračunavanje indeksa je 2015. godina). Ponderi se svake godine koriguju s kretanjem cijena u prethodnoj godini. Izvor: BHAS.

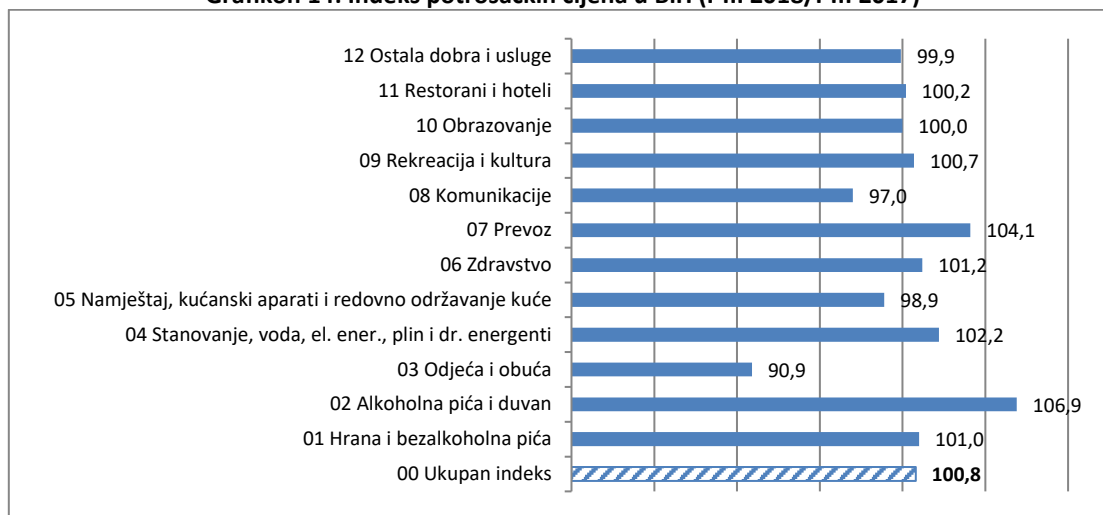
³⁰ Povećanje akciza na cigarete i duvan od 01.01.2018. godine. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 2,60 KM, a specifična akciza 1,50 KM za isto pakovanje. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iskazane za 1000 komada cigareta i iznosi 104 KM po kilogramu. Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2018. godinu.

Pod uticajem rasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu ali i Zakona³¹ o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, u BiH je u K1 2018. godine došlo do poskupljenja goriva, što je uticalo na rast cijena u odjeljku prevoza od 4,1% g/g.

Iako sa nešto manjim doprinosom rastu inflacije, u odjeljku stanovanja, vodosnabdijevanja, el. energije, plina i drugih energenata registrovan je rast cijena od 2,2% g/g u K1 2018. godine. Unutar ovog odjeljka najveći rast cijena u poređenju K1 2018/K1 2017 bio je kod čvrstih i tečnih goriva, plina i najamnina za stanovanje. Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u K1 2018. godine nisu značajno uvećane (1% g/g), što je doprinijelo umjerenom rastu ukupnog nivoa cijena jer posmatrani odjeljak ima veliki udio u CPI indeksu (odjeljci hrane i bezalkoholnih pića i prevoza čine oko 45% CPI indeksa).

Rast inflacije u BiH u K1 2018/K1 2017 djelimično je usporen smanjenjem cijena u odjeljcima komunikacija (telefonske i telefaks usluge i oprema), namještaja, kućanskih aparata i redovnog održavanja kuće, odjeće i obuće.

Grafikon 14: Indeks potrošačkih cijena u BiH (I-III 2018/I-III 2017)

Izvor: Agencija za statistiku BiH

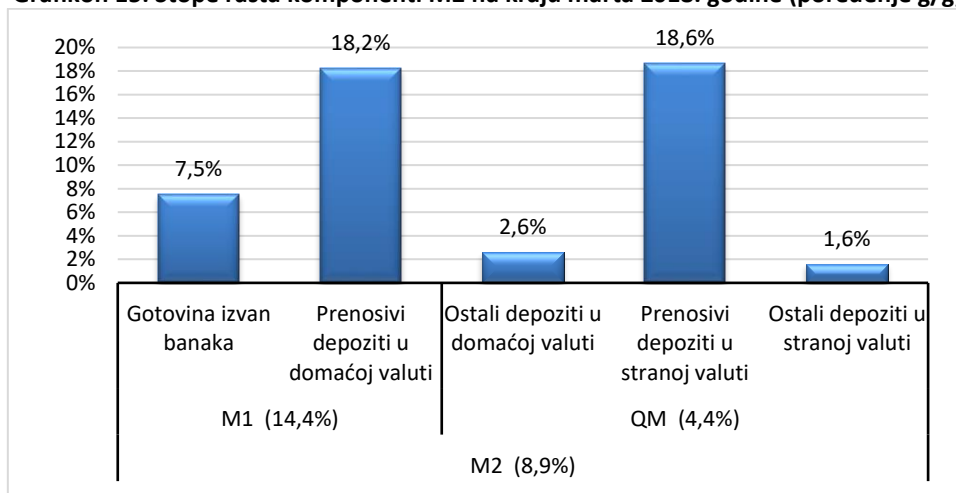
Monetarni sektor

- *Ukupna novčana masa (M2) u K1 2018. godine uvećana. Prenosivi depoziti u domaćoj i stranoj valuti najviše doprinijeli rastu M2.*
- *Uvećanje bruto deviznih rezervi. Njajznačajniji rast investicija u vrijednosne papire.*

Na kraju prvog kvartala 2018. godine ukupna novčana masa (M2) uvećana je za 8,9% g/g i iznosi 22,4 mlrd. KM. Rastu M2 doprinijele su sve komponente - transakcijski novac i kvazi novac (grafikon ispod). Međutim, najveći doprinos rastu M2 dala je komponenta transakcijskog novca (M1), prenosivi depoziti u domaćoj valuti (5,3 p.p.) uz stopu rasta od 18,2% g/g. U okviru kvazi novca (QM) najveći doprinos rastu M2 na kraju marta 2018. godine dali su prenosivi depoziti u stranoj valuti (1,4 p.p.) koji su uvećani za 18,6% u odnosu na mart prethodne godine.

³¹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH br. 91/17).

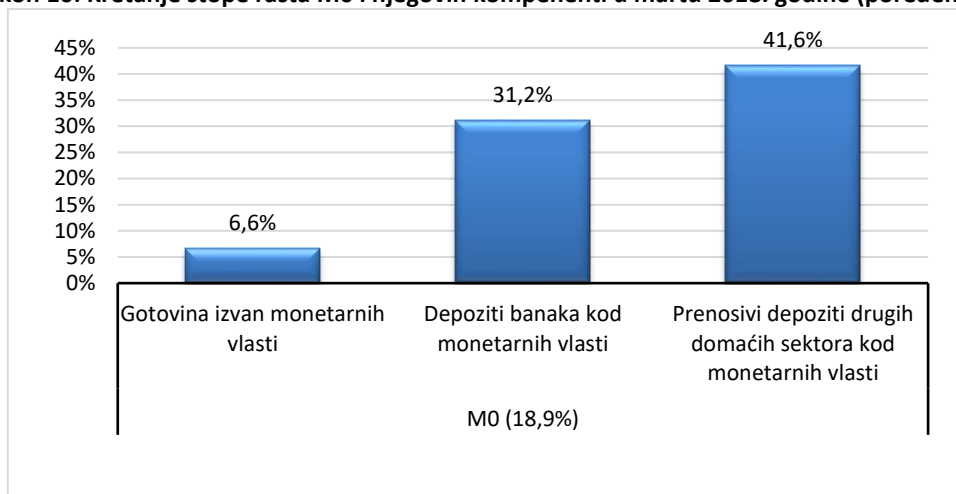
Grafikon 15: Stope rasta komponenti M2 na kraju marta 2018. godine (poređenje g/g)

Izvor: Centralna banka BiH

Rezervni novac (M0) na kraju marta 2018. godine uvećan je za 18,9% g/g i iznosi 9,6 mlrd. KM. Sve komponente rezervnog novca uvećane su u posmatranom periodu, ali je najznačajniji doprinos rastu dala najveća komponenta M0 - depoziti banaka kod monetarnih vlasti (15,3 p.p.) sa stopom rasta od 31,2% g/g. Potom slijedi gotovina izvan monetarnih vlasti (3,3 p.p.) sa stopom rasta od 6,6% g/g. Iako su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali najveću stopu rasta u martu 2018. godine (grafikon ispod) njihov doprinos rastu M0 bio je mali zbog malog udjela (0,9%). Novčani multiplikator³² na kraju marta 2018. godine iznosio je 2,323.

Grafikon 16: Kretanje stope rasta M0 i njegovih komponenti u martu 2018. godine (poređenje g/g)

Izvor: Centralna banka BiH

Na kraju K1 2018. godine prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH uvećan je za 26,3% u odnosu na isti period prethodne godine i iznosi 5,1 mlrd. KM. Veći dio salda računa obaveznih rezervi se odnosi na višak iznad obavezne rezerve (55,8%)³³, a ostatak čine prosječne obavezne rezerve (44,2%). Prosječna³⁴ stopa obavezne rezerve na kraju K1 2018. godine nije se mijenjala i iznosi 10%, a

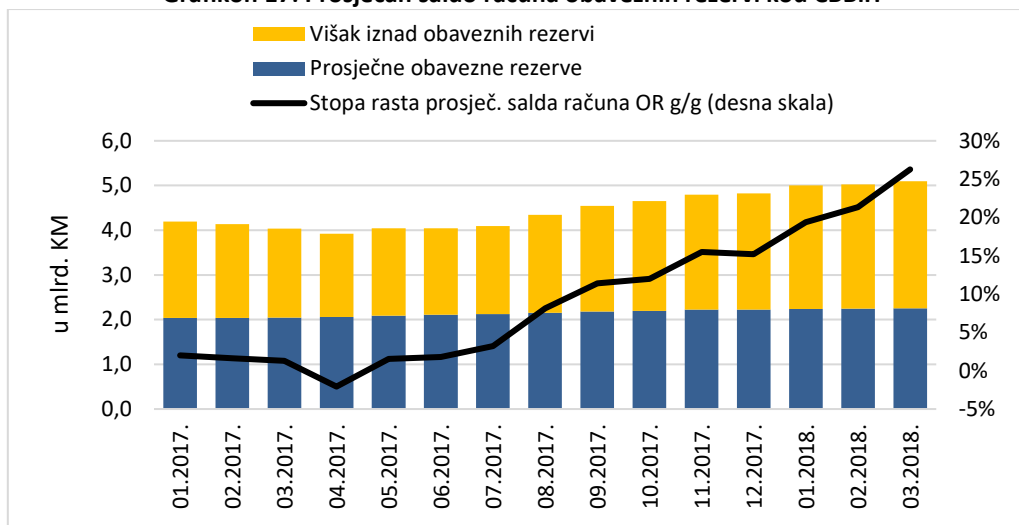
³² Odnos između novčane mase (M2) i rezervnog novca (M0).

³³ Od avgusta 2017. godine višak iznad obaveznih rezervi ponovno bilježi pozitivan godišnji rast nakon što je prethodnih 13 mjeseci bio u konstantnom padu (zbog stupanja na snagu nove regulative vezane za obavezu rezervu iz 2016. godine).

³⁴ Prosječne obavezne rezerve/ osnovica za obračun obavezne rezerve.

implicitna³⁵ stopa obavezne rezerve iznosi 22,6%. Pokrivenost rezervnog novca deviznim rezervama iznosila je 113% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora.

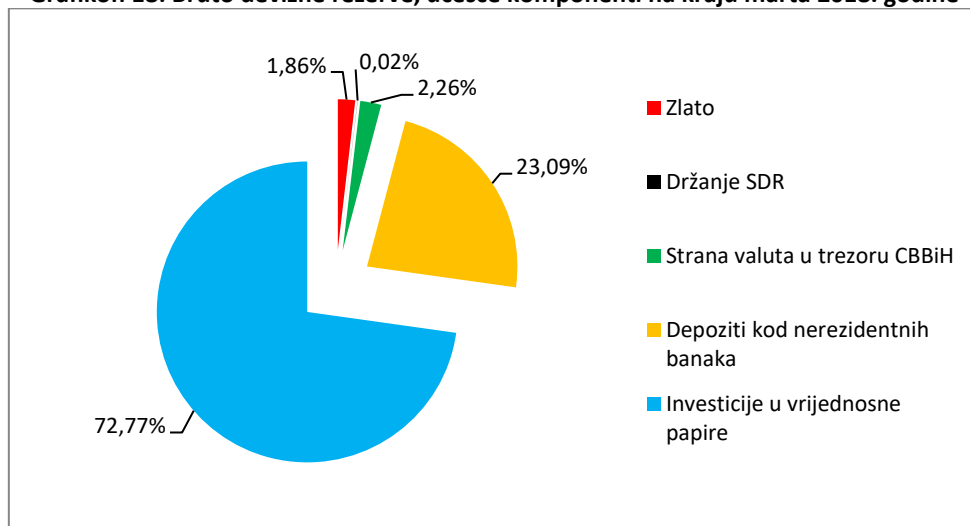
Grafikon 17: Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH

Izvor: Centralna banka BiH

Bruto devizne rezerve na kraju K1 2018. godine dostigle su 10,9 mlrd. KM i veće su za 17,8% u odnosu na isti period 2017. godine. Rast bruto deviznih rezervi podstaknut je uvećanjem investicija u vrijednosne papire (27,4% g/g) kao i strane valute u trezoru CBBiH (15,5% g/g). Ostale komponente bruto deviznih rezervi su smanjene na kraju posmatranog kvartala (poređenje sa istim kvartalom prethodne godine). Time su investicije u vrijednosne papire povećale svoj udio u bruto deviznim rezervama (sa 67,3% na kraju K1 2017. godine na 72,8% na kraju K1 2018. godine). Istovremeno depoziti kod nerezidentnih banaka, kao druga najveća komponenta deviznih rezervi, smanjili su svoje učešće (sa 28% na kraju K1 2017. godine na 23,1% na kraju K1 2018. godine).

Grafikon 18: Bruto devizne rezerve, učešće komponenti na kraju marta 2018. godine

Izvor Centralna banka BiH

³⁵ Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH/osnovica za obračun obavezne rezerve.

Bankarski sektor u Bosni i Hercegovini

- *Finansijski rezultat banaka u prvom kvartalu 2018. god. manji za 7,8% g/g.*
- *Prema izvještaju CBBiH suma plasiranih kredita u prvom kvartalu 2018. god. je veća za 6,3% g/g.*
- *Ukupni depoziti bilježe rast od 11,3% g/g u prvom kvartalu 2018. god.*

Finansijski rezultat bh. bankarskog sektora na kraju prvog kvartala u 2018. godini je iznosio 110,29 mil³⁶. KM. Rezultat je nešto manji u odnosu na isto razdoblje prošle godine (-7,8% g/g) najviše zahvaljujući razlici u negativnim stopama rasta rasta ukupnih prihoda (-5,8% g/g) u odnosu na ukupne rashode (-4,9% g/g). Gledajući učešće, prihodi od kamata su činili 65% a operativni prihodi su činili 35% ukupnih prihoda. Na strani rashoda, rashodi po kamatama su činili 18% dok se na nekamatne rashode odnosilo 82% ukupnih rashoda. U BiH u prvom kvartalu 2018. godini su 23 komercijalne banke radile na prostoru BiH³⁷.

Tabela 3: Finansijski rezultat bankarskog sektora u BiH

Red.br.	U hiljadama KM	K1 2017	K1 2018	promjena g/g
1	<i>Prihodi od kamata i slični prihodi</i>	263.759	257.148	-2,5%
2	<i>Operativni prihodi</i>	156.938	138.980	-11,4%
3	UKUPNI PRIHODI (1+2)	420.697	396.128	-5,8%
4	<i>Rashodi po kamatama i slični rashodi</i>	59.499	51.053	-14,2%
5	<i>Nekamatni rashodi</i>	237.740	231.598	-2,6%
6	UKUPNI RASHODI (4+5)	297.239	282.651	-4,9%
7	<i>Porezi</i>	3.838	3.336	-13,1%
8	NETO-DOBIT BANKARSKOG SEKTORA (3-6+8-7)	121.226	111.389	-8,1%
9	<i>Neto-gubitak</i>	1.599	1.095	-31,5%
10	UKUPAN REZULTAT	119.627	110.294	-7,8%

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Pokazatelji profitabilnosti su također imali slabije rezultate. Povrat na prosječni dionički kapital iznosio je 11,9% i manji je za 1,7 p.b. poredeći s istim razdobljem prošle godine. Povrat na prosječnu aktivu iznosio je 1,7%, što je za 0,3 p.b. manje poredeći s istim razdobljem prošle godine. Stopa adekvatnosti kapitala (neto kapital prema ukupnim ponderisanim rizicima) je iznosila 15,4% što je iznad zakonski propisane minimalne stope adekvatnosti kapitala od 12%.

Ukupan bilans bankarskog sektora prema konsolidovanom izvještaju CBBiH je iznosio 28,8 mlrd. KM i uvećan je za 2,2 mlrd. KM, odnosno 9,6% u odnosu na stanje u istom periodu prošle godine³⁸. Na strani aktive na kraju trećeg mjeseca 2018. godine najznačajniji su bila potraživanja od domaćih sektora sa učešćem od 30,7% uz rast od 6,9% g/g te potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća sa učešćem 29,7% i sa rastom od 7,7% g/g. Na strani pasive najznačajniji su bili prenosivi depoziti domaćih sektora u domaćoj valuti sa učešćem 24,3% i rastom od 18% g/g te zatim ostali depoziti domaćih sektora³⁹ u stranoj valuti sa učešćem od 19,7% g/g i rastom od 1,6% g/g.

³⁶ Ukupan finansijski rezultat, ukupni prihodi i rashodi i ostali podaci iz izvještaja o dobitku i gubitku su nekonsolidovani podaci za bankarski sektor u BiH, a dobiveni su zbrajanjem podataka za FBiH i RS koji su dobiveni od entitetskih agencija za bankarstvo.

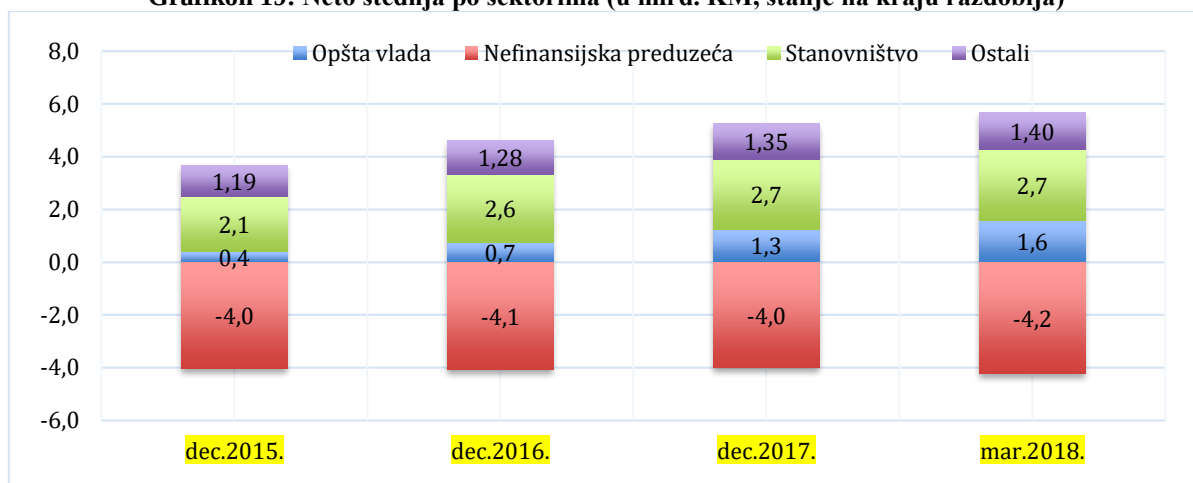
³⁷ Bankarski sektor podrazumijeva komercijalne banke bez Centralne banke, odnosno monetarnih vlasti.

³⁸ Podaci o bilansi stanja, kreditima i depozitima su konsolidovani podaci proizvedeni od strane Centralne banke BiH i predstavljaju stanja na kraju perioda.

³⁹ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i stranoj valuti predstavljaju obaveze banaka prema necentralnoj vladi (kantona i opština), nefinansijskim javnim preduzećima, nefinansijskim privatnim preduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasifikovanim sektorima).

Neto štednja tj. razlika ukupnih depozita i plasiranih kredita na kraju prvog kvartala 2018. godine iznosila je 1,4 mlrd. KM. Stanje depozita svih ostalih sektora je veće od plasiranih kredita sem sektora nefinansijskih preduzeća koji imaju negativnu neto štednju od 4,2 mlrd. KM.

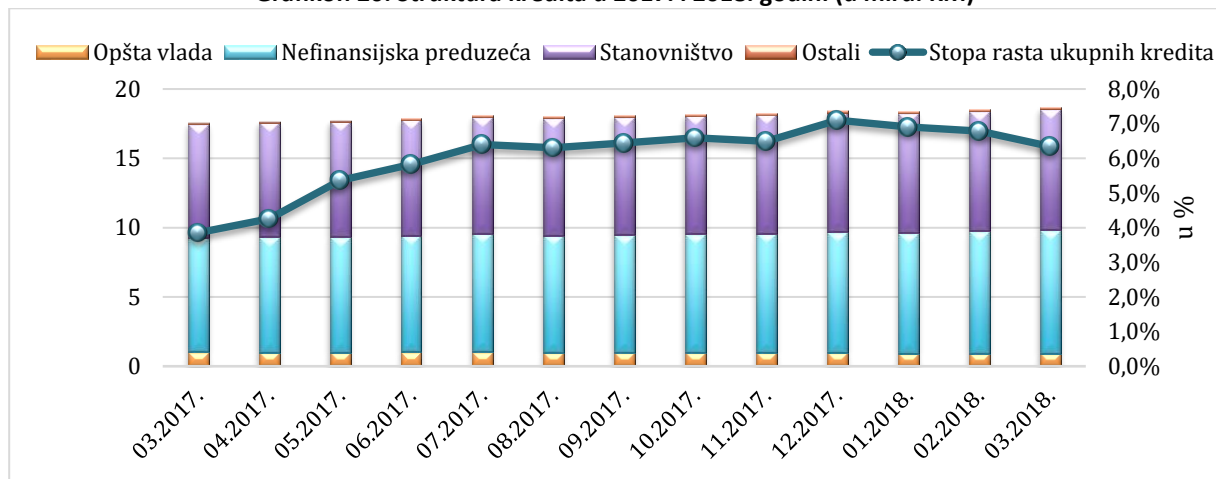
Grafikon 19: Neto štednja po sektorima (u mlrd. KM, stanje na kraju razdoblja)

Izvor: Centralna banka BiH

Ukupna suma plasiranih kredita na kraju prvog kvartala 2018. godine je iznosila 18,7 mlrd. KM i uvećani su za 6,3% g/g odnosno za 1,1 mlrd. KM. Najveći doprinos rastu došao je od strane sektora nefinansijskih preduzeća (3,6 p.b.)⁴⁰ i iznosili su 8,9 mlrd. KM. Oni su imali učešće od 47,6% ukupnih kredita uz ostvareni rast 7,6% g/g. Prosječna kamatna stopa za nefinansijska preduzeća⁴¹ u prvom kvartalu 2018. godine je iznosila 3,4%, dok je u istom razdoblju prošle godine iznosila 4,4%⁴².

Grafikon 20: Struktura kredita u 2017. i 2018. godini (u mlrd. KM)

Izvor: CBBiH

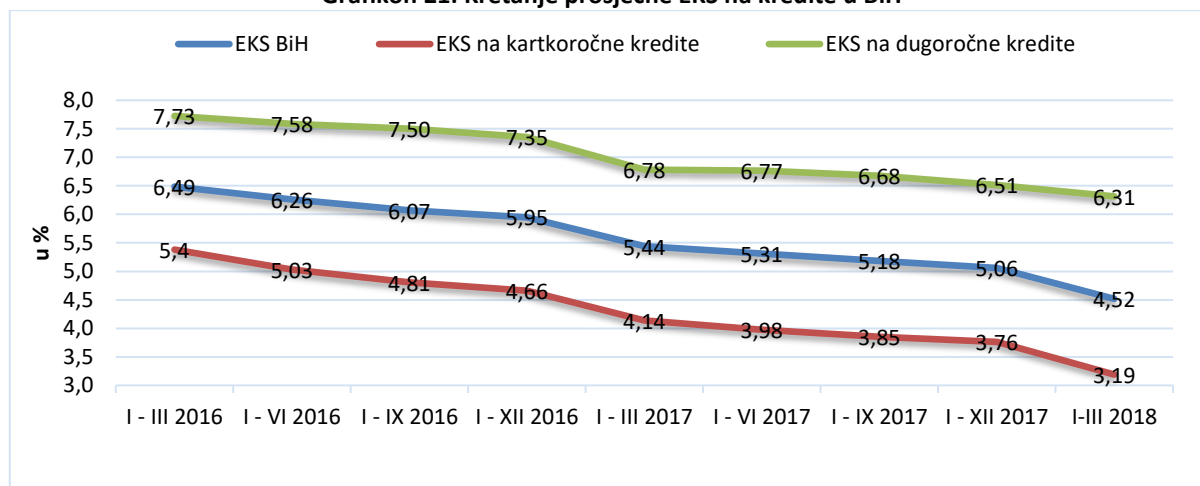
⁴⁰ Sektor nefinansijskih preduzeća čine nefinansijska javna i nefinansijska privatna preduzeća. Sektor opšte vlade čine svi nivoi vlade u BiH. Za potrebe izrade ovog izvještaja u ostali sektor su uvršteni sektor ostalih finansijskih (nebankarskih) institucija te ostali sektori (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

⁴¹ Podaci za kamatne stope za privredu koje proizvode entitetske agencije za bankarstvo uzete su kao pokazatelj kretanja cijene kredita za nefinansijska preduzeća.

⁴² Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite/depozite za cijelu BiH dobivena je ponderisanim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite za RS i ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite u FBiH. Podaci o iznosu kredita/depozita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo. Podaci o kamatnim stopama koje objavljuje CBBiH nalaze se u Dodatku.

Kredit plasirani sektoru stranovništva činili su 46,8% ukupnih kredita i dosegli su iznos od 8,8 mlrd. KM, uz rast od 6,9% g/g i doprinos rastu ukupnih kredita od 3,2 p.b. Prosječna EKS na kredite stanovništvu prvom kvartalu 2018. godine je iznosila 7,5% i pala je za 1,81 p.b. u odnosu na isti period prošle godine. Krediti opštoj vladi su u ukupnim kreditima imali malo učešće od svega 4,9% i na kraju promatranog perioda su iznosili 917,3 mil. KM, uz negativan doprinos rastu ukupnih kredita sa 0,6 p.b. Efektivne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne kredite kao i na ukupne kredite, niže su u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a što je prikazano na grafikonu ispod.

Grafikon 21: Kretanje prosječne EKS na kredite u BiH

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

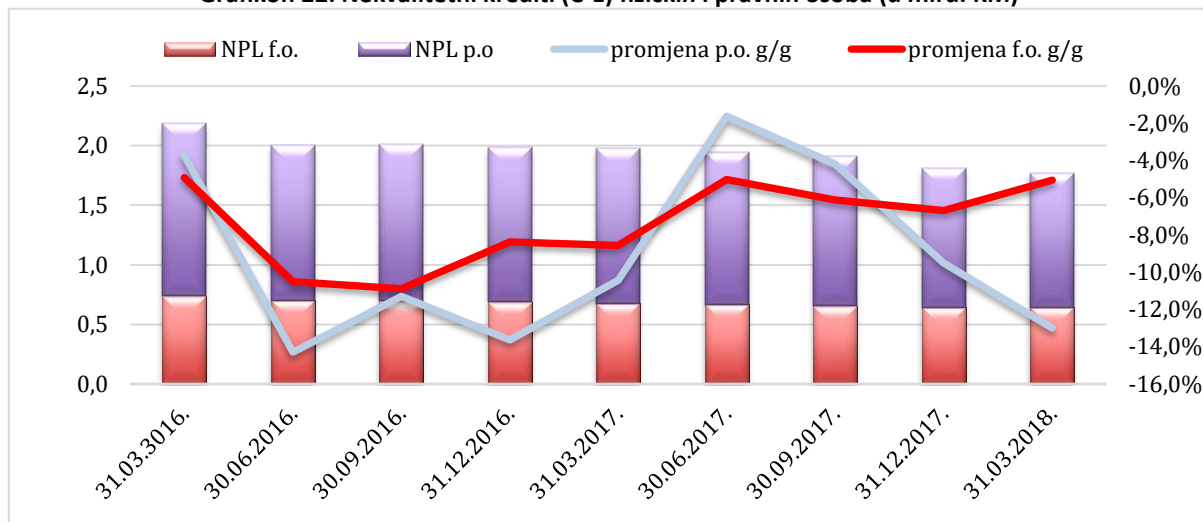
Gledajući kvaliteta kreditnog portfolija izražen sa učešćem nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima je bolja u odnosu na prethodnu godinu. Nekvalitetni krediti činili su 9,7% ukupno plasiranih kredita fizičkim i pravnim osobama, što je za 1,8 p.b. manje u odnosu na isti period u 2017. godini.

Tabela 4: Klasifikacija kredita prema kvaliteti

Razdoblje	A	B	C	D	E	C-E (NPL)	Učešće u ukupnim nekvalitetnim kreditima
Kreditni fizičkim osobama							
31.03.2017.	42,0%	1,3%	0,5%	0,6%	2,8%	3,9%	34,2%
31.03.2018.	42,4%	1,4%	0,5%	0,4%	2,6%	3,5%	36,2%
Kreditni pravnim osobama							
31.03.2017.	38,6%	6,6%	1,6%	2,5%	3,5%	7,6%	65,8%
31.03.2018.	41,2%	5,3%	1,0%	2,0%	3,2%	6,2%	63,8%
Ukupno krediti fizičkim i pravnim osobama							
31.03.2017.	80,6%	7,9%	2,1%	3,0%	6,4%	11,5%	100,0%
31.03.2018.	83,6%	6,7%	1,5%	2,4%	5,7%	9,7%	100,0%

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

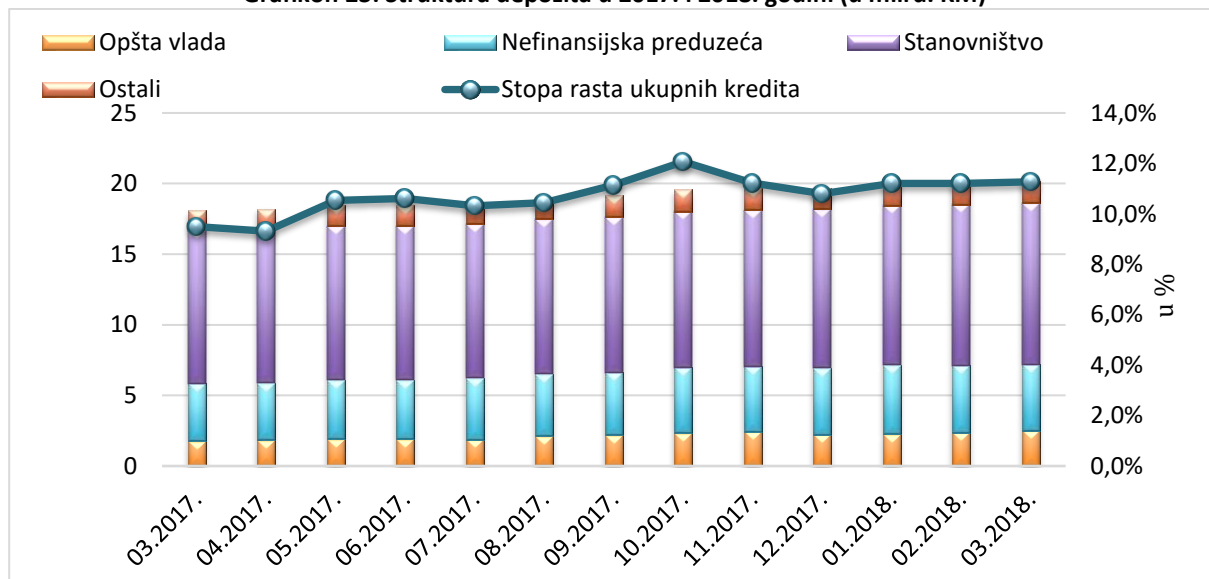
Grafikon 22: Nekvalitetni krediti (C-E) fizičkih i pravnih osoba (u mlrd. KM)

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Depoziti su na kraju prvog kvartala 2018. godine iznosili 20,1 mlrd. KM. sa rastom od 11,3% g/g. Od ovoga iznosa najveći dio (56,9%) se odnosi na depozite sektora stanovništva sa registrovanih 11,5 mlrd. KM, zatim na depozite nefinansijskih preduzeća (23,2% učešća) koji su dostigli 4,7 mlrd. KM, dok su depoziti opšte vlade dostigli 2,5 mlrd. KM (12,4% učešća) i sa stopom rasta od 40,1% g/g.

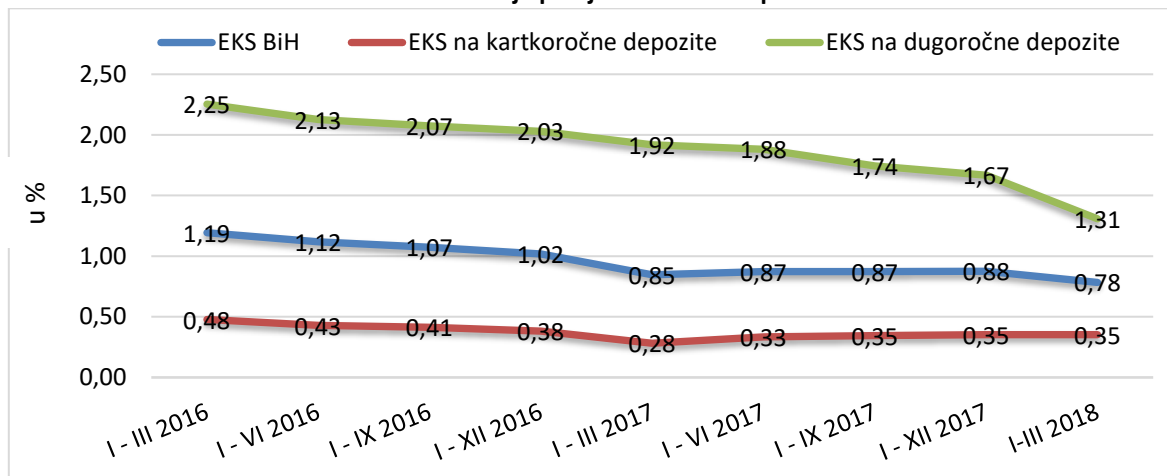
Grafikon 23: Struktura depozita u 2017. i 2018. godini (u mlrd. KM)

Izvor: CBBiH

Prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne depozite, kao i na kratkoročne i dugoročne depozite niže su u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a što je prikazano na grafikonu ispod. Prosječna efektivna kamatna stopa za depozite stanovništvu u prvom kvartalu 2018. godine je iznosila 1,26% g/g dok je u istom periodu prošle godine iznosila 1,7%. Prosječna efektivna kamatna stopa za depozite nefinansijskih preduzeća je iznosila 0,99% dok je u istom periodu prošle godine iznosila 1,5%

Grafikon 24: Kretanje prosječne EKS na depozite u BiH

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Tržište kapitala

- Većina Indeksa u USA rasla dok su u Evropi padali u prvom kvartalu 2018. godine.
- Ukupan promet na bh. berzama ostvario rast 2,8% g/g. uz minimalan pad ukupne kapitalizacija g/g.

Indeksi

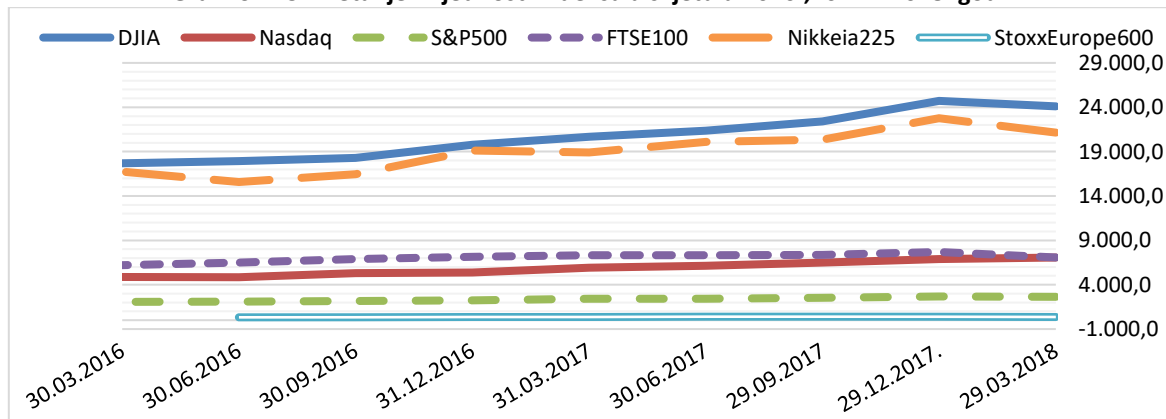
U prvom kvartalu 2018. god. je gledajući u odnosu na početak godine došlo do pada glavnih berzanskih indeksa u USA i Evropi (sem skromnog rasta Nasdaq-a). Posmatrajući tokove na godišnjem nivou, značajan rast su ostvarili indeksi DJIA (16,6% g/g) i Nasdaq (19,5% g/g) dok su u isto vrijeme indeksi u Evropi FTSE100 (-3,6% g/g) i Stoxx Europe 600 (-2,5% g/g) umjereno padali.

Tabela 5: Promjena vrijednosti (u %) vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	Nasdaq	S&P 500	FTSE 100	Stoxx Europe 600	Nikkei 225
29.03.2018./31.12.2017.	-2,5%	2,3%	-1,2%	-8,2%	-4,7%	-7,1%
29.03.2018./29.03.2017.	16,6%	19,5%	9,9%	-3,6%	-2,5%	11,9%

Izvor: WSJ, Bloomberg

Grafikon 25: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu u 2016., 2017. i 2018. god.

Izvor: WSJ, Bloomberg

Što se tiče Indeksa u regionu koji se objavljuju na bečkoj berzi, padali su hrvatski CROX (pad od 12% g/g) i bosanski BATX⁴³ (pad od 1,6% g/g) dok je beogradski SRX je ostvario rast od 7,7% g/g. Na sarajevskoj berzi index Investicionih fondova BIFX koji je zabilježio pad vrijednosti od 22,6% g/g. U istom periodu indeks SASX-10 (indeks koji prati kretanje cijena prvih 10 kompanija na tržištu u FBiH) je ostvario skroman rast od 4% g/g a index SASX-30 je ostvario rast od 10,3% g/g. Na banjalučkoj berzi indeks RS (BIRS) je ostvario pad od 12,2% g/g dok je Indeks elektroprivrede RS (ERS-10) značajnije padao 31,4% g/g⁴⁴.

Tabela 6: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE

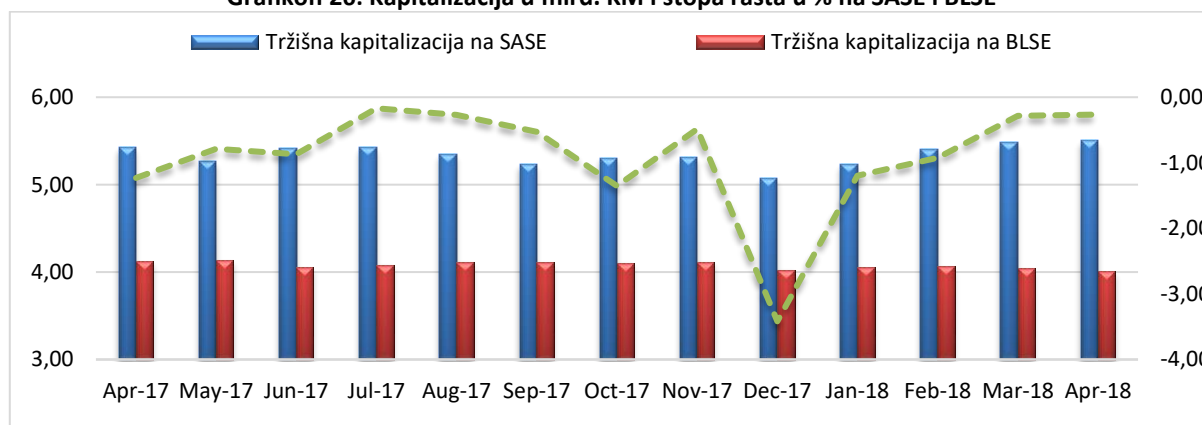
Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS	ERS-10
29.03.2018./31.12.2017.	1,3%	13,0%	7,0%	-3,8%	-8,2%
29.03.2018./29.03.2017.	-22,6%	4,0%	10,3%	-12,2%	-31,4%

Izvor: SASE i BLSE

Ukupni promet i kapitalizacija

Ukupna tržišna kapitalizacija na SASE na kraju prvog kvartala 2018. godine je iznosila 5,5 milijardi KM uz stopu rasta 1,3% sa učešćem 57,9%. U isto vrijeme kapitalizacija na BLSE je dostigla 4 milijarde KM sa negativnom stopom rasta od 2,4 % g/g i učešćem 42,1%. Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) je iznosila 9,5 milijardu KM sa negativnom stopom rasta od -0,3% g/g.

Grafikon 26: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta u % na SASE i BLSE

Izvor: SASE i BLSE

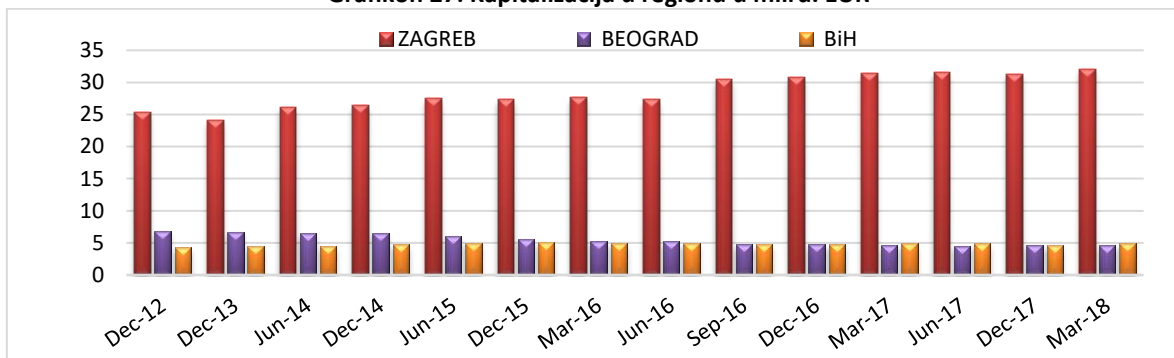
Gledajući regionalno u istom vremenskom periodu kapitalizacija u Hrvatskoj ostvaruje rast skromnih 2,3% g/g dok kapitalizacija na Beogradskoj berzi nastavlja negativan trend sa negativnom stopom od 5% g/g.⁴⁵

⁴³https://www.wienerborse.at/en/indices/index-values/composition/?ISIN=AT0000A0FSC7&ID_NOTATION=32133504
Učešće u indeksu BATX: „BH Telecom“ d.d. Sarajevo 24,98 %, „Bosnalijek“ d.d. Sarajevo 12,89 %, „Fabrika Duhana Sarajevo“ d.d. Sarajevo 9,16 %, „JP Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo 9,19%, „Nova Banka A.D.“ Banja Luka 20,27%, „Telekom Srpske“ 23,51 %.

⁴⁴ Izmjenama Zakona o investicionim fondovima propisano je pretvaranje zatvorenih u otvorene investicione fondove te je na osnovu toga Banjalučka berza je donijela odluku o prestanku računanja i objavljivanja vrijednosti indeksa investicionih fondova Republike Srpske (FIRS) zaključno sa danom 22.09.2017. god.

⁴⁵ Na osnovu vrijednosti izraženih u Eur.

Grafikon 27: Kapitalizacija u regionu u milrd. EUR

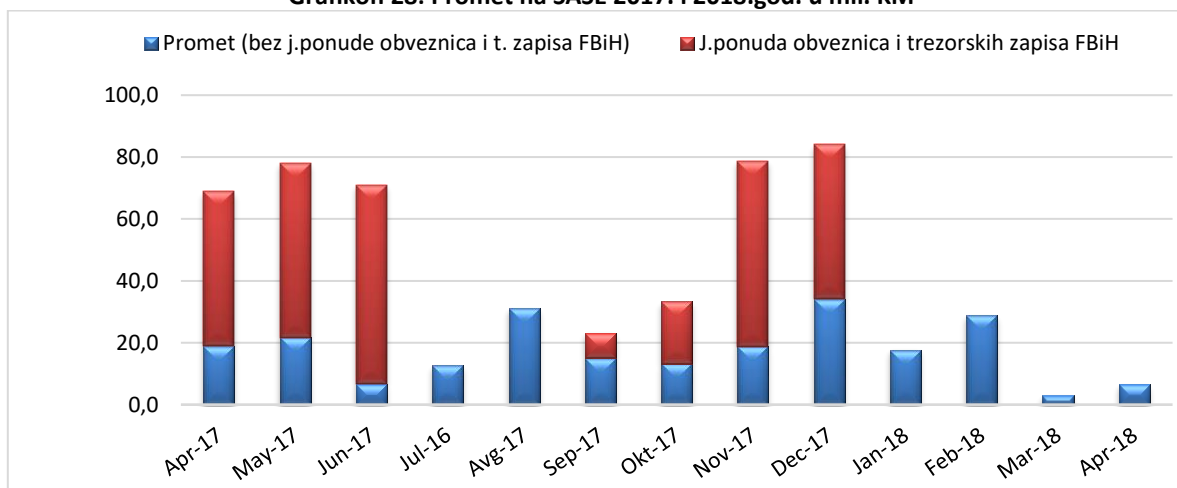

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

Ukupan promet na berzama u BiH (SASE i BLSE) u prvom kvartalu 2018. godine je iznosio 186,05 mil. KM uz ostvareni rast od 2,8% g/g.

Ukupni promet u prvom kvartalu 2018. godine na SASE je iznosio 49,4 mil. KM ostvarivši pad prometa sa negativnom stopom od 4,3% g/g. Promet na SASE u prvom kvartalu je iznosio samo 27% ukupnog prometa u BiH. U ovome periodu nije bilo primarne emisije obveznica i trezorskih zapisa. Najveći promet na SASE ovom periodu je ostvaren sa dionicama Fabrika duhana Sarajevo dd Sarajevo sa 3,3 mil. KM i Unis dd Sarajevo sa 2,6 mil. KM.

Grafikon 28: Promet na SASE 2017. i 2018.god. u mil. KM

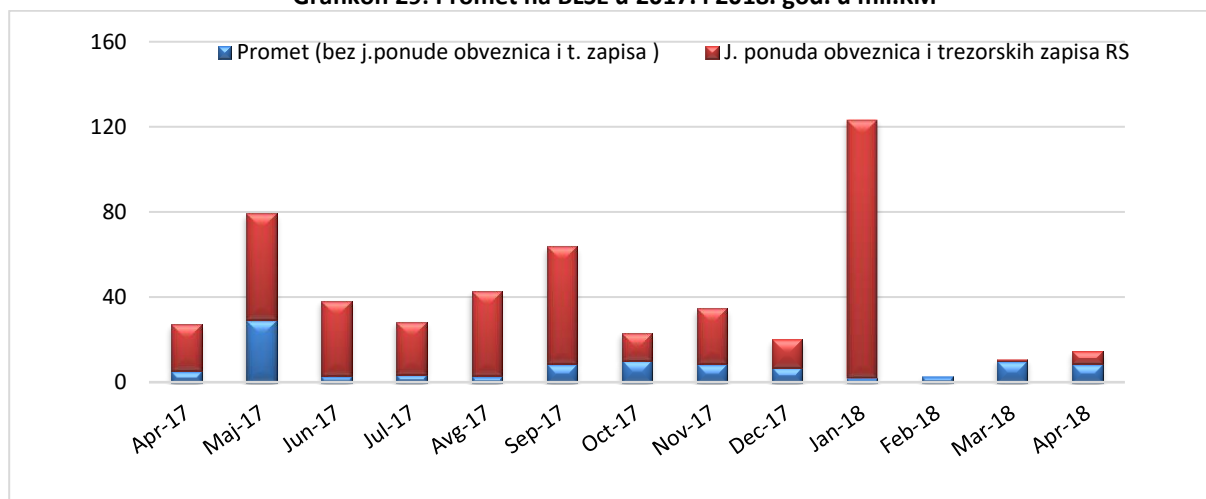

Izvor: SASE

Ukupan ostvaren promet u prvom kvartalu 2018. godine na BLSE je iznosio 136,6 mil. KM uz rast od 5,6 % g/g. U ovome periodu je putem primarne emisije obveznica i trezorskih zapisa prikupljeno 122,2 mil. KM što je 6,1% manje nego u istom periodu prošle godine.⁴⁶ Najveći promet je ostvaren dionicama Republika Srpska - izmirenje ratne štete br.12 sa oko 6,7 mil. KM te dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka sa 583,4 hiljade KM.

⁴⁶ U ukupnom iznosu emitovanih obveznica od 102,18 mil. KM pored obveznica RS nalaze se i obveznice MKD Credis a.d. Banja Luka sa iznosom od 928 hiljada KM i Opštine Opština Rogatica 900 hiljada KM.

Grafikon 29: Promet na BLSE u 2017. i 2018. god. u mil.KM

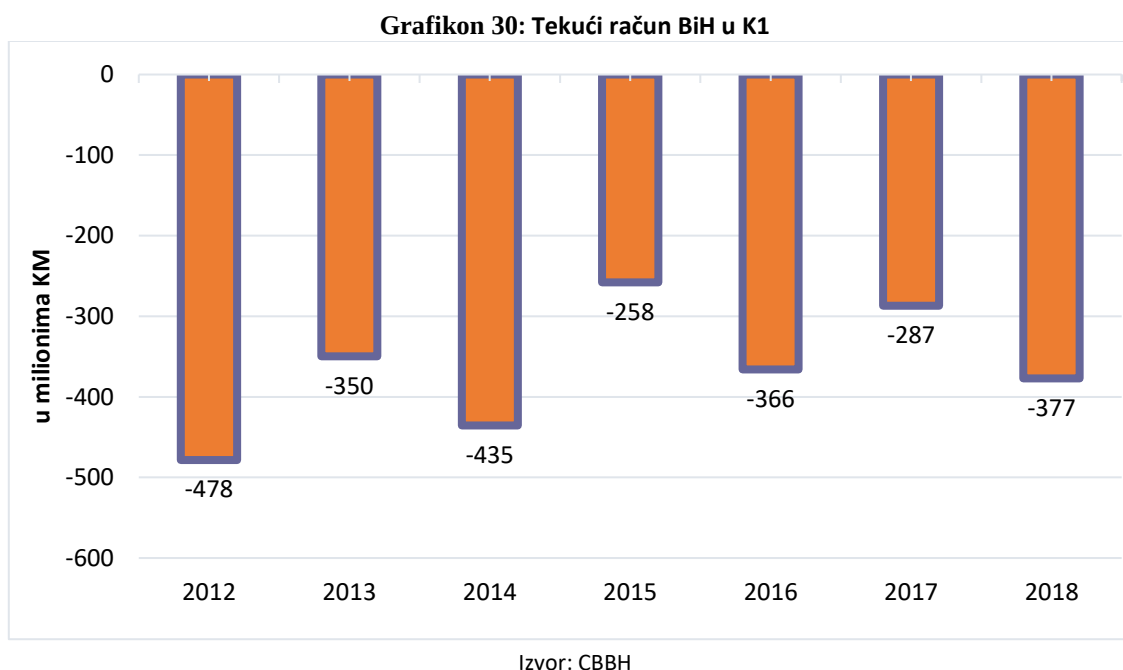
Izvor: BLSE

IV VANJSKI SEKTOR

Platni bilans

- *Porast deficita tekućeg računa u prvom kvartalu 2018. godine*

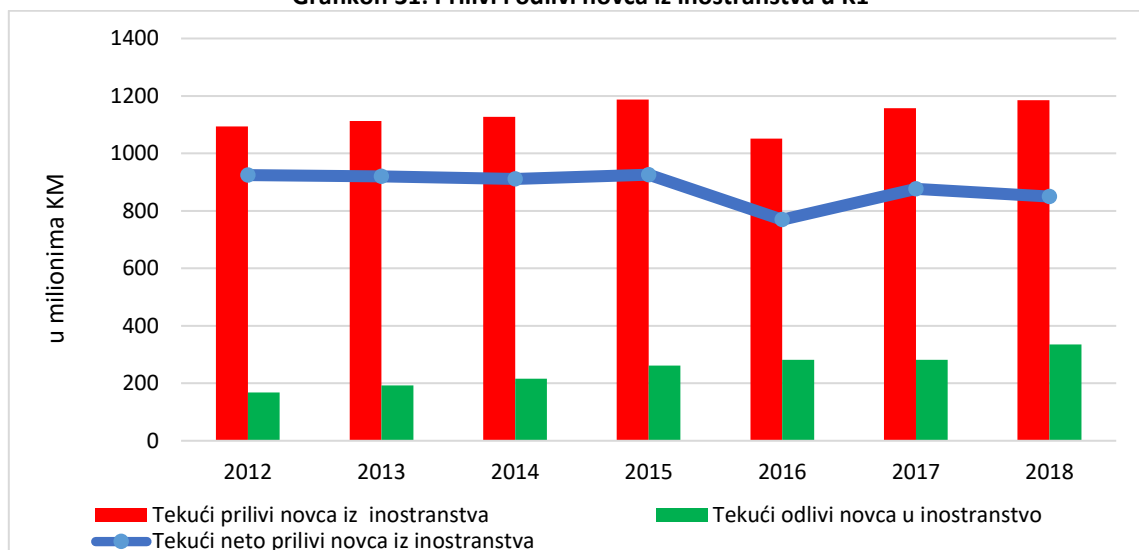
Prema zvaničnim podacima CBBH platni bilans BiH je u prvom tromjesečju 2018. godine ostvario deficit koji je iznosio 377 miliona KM. Ovaj iznos predstavlja povećanje od 31% kada se posmatra prvo tromjesjeće prethodne godine (ostvareni deficit u K1 2017. godine iznosio je 287 miliona KM). Povećanje deficita tekućeg računa u okviru platnog bilansa Bosne i Hercegovine i dalje najvećim dijelom zavisi od kretanja vanjskotrgovinskog bilansa. Prema dostupnim podacima Centralne banke BiH deficit vanjske trgovine je povećan za 5,5% (K1 2018/ K1 2017), kao rezultat povećanja uvoza roba i usluga od 9,3% te povećanja izvoza roba i usluga za 11% (detaljnije samo o robama⁴⁷ u poglavlju Pregled vanjske trgovine).

Uprkos nastavku rasta priliva novca iz inostranstva od 2,4% ujedno je došlo i do povećanih odliva novca u inostranstvo koji su porasli za 19,1% što je dovelo do pada ukupnih neto priliva od 3%. Kod tekućih priliva novca iz inostranstva i dalje najveći doprinos je iz kategorije domaćinstava, koji su u posmatranom periodu porasli za 3,3%. U okviru ove kategorije zabilježen je rast kod svih komponenti, pa su tako kompenzacije zaposlenim bh građanima u inostranstvu porasle za 8,5%, doznake građana iz inostranstva su se blago uvećale za 0,5% (opravdan rastom ekonomija u kojima živi i radi najveći dio bh.dijaspore), socijalne beneficije su zabilježile rast od 1% te skromni rast ostalih tekućih transfera iz inostranstva.

⁴⁷ prema podacima Agencije za statistiku BiH

Grafikon 31: Prilivi i odlivi novca iz inostranstva u K1

Izvor: CBBH

Kod odliva prema inostranstvu došlo je do porasta od 19,1% (K1 2018/K1 2017). Ovdje se u prvom redu može primjetiti porast odliva od 22,7% po osnovu dohotka na vlasnički kapital i udjele u investicionim fondovima, koji je najvećim dijelom rezultat povećanja odliva po osnovu dividendi od direktnih i portfolio investicija sa 1 miliona KM (K1 2017) na 32 miliona KM (K1 2018).

Finansiranje deficita tekućeg računa⁴⁸ se realizovalo povlačenjem strane aktive od 188 miliona KM.

Od toga iznosa 103 miliona KM je iz sektora nefinansijskih preduzeća a iz finansijskog sektora 92 miliona KM (najvećim dijelom od kratkoročnih ulaganja u valute i depozite).

Pored toga deficit tekućeg računa se finansirao povećanjem inostranih obaveza BiH koje su u posmatranom periodu finansirane sredstvima stranih ulaganja u vlasnički kapital sa 30% (najvećim dijelom iz reinvestirane dobiti), sredstvima trgovinskih kredita sa 27%, vanjskim zaduživanjem sa 44% (najvećim dijelom sredstvima dugoročnih zajmova nefinansijskih preduzeća i opšte vlade) te smanjenjem obaveza prema nerezidentima od 1%. Pored navedenog važno je spomenuti doznačenu tranšu (u februaru 2018.) iz aranžmana sa MMF-om u iznosu od 146 miliona KM koja je dala veliki doprinos stabilizaciji finansiranja platnog bilansa Bosne i Hercegovine.

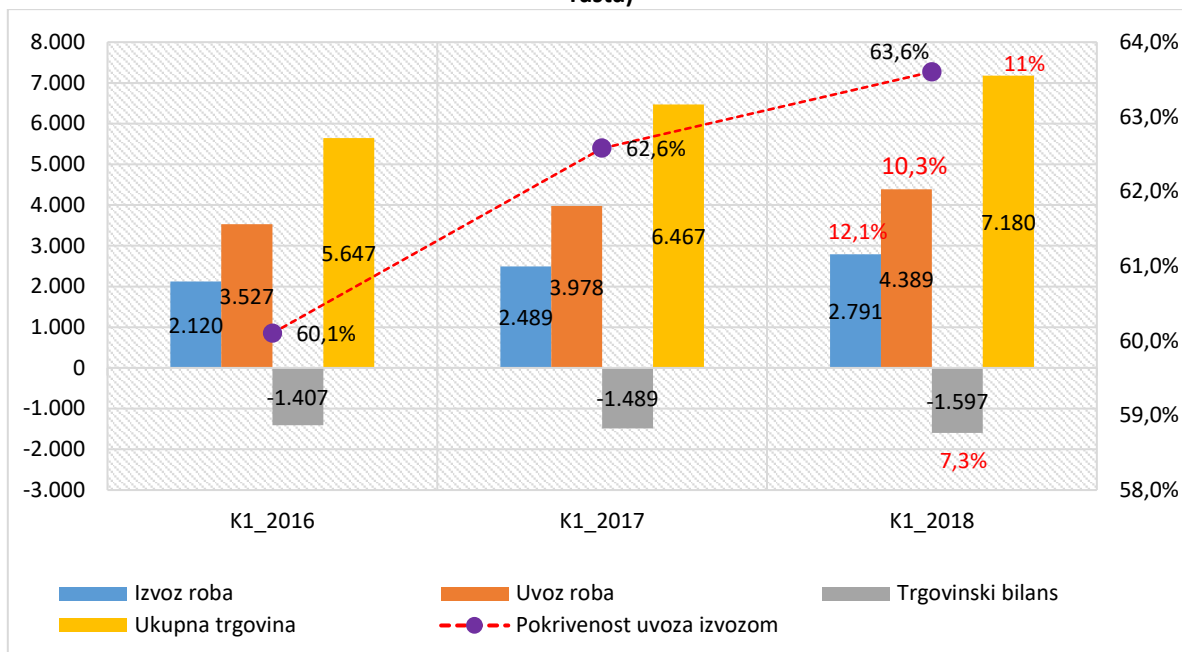
Vanjskotrgovinska robna razmjena

U prvom kvartalu 2018. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Nastavak ovog uzlaznog trend u okviru bh. vanjskotrgovinske robne razmjene po svemu sudeći je posljedica povoljnih ekonomskih prilika u okruženju, prije svega u zemljama EU. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a o vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni za prvi kvartal 2018. godine nominalno zabilježila dvocifrene stope rasta ukupne razmjene, izvoza i uvoza roba što je dovelo i do povećanja robnog deficita, dok je pokrivenost uvoza izvozom poboljšana u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, vrijedi također istaći da je tokom navedenog perioda došlo do porasta svjetskih cijena tako da su indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza povećani za 4,9% odnosno 0,9%.⁴⁹ Tako da ako bi se na osnovu ovih vrijednosti izvršilo deflacionisanje vanjskotrgovinskih indikatora može se zaključiti da su realna povećanja izvoza i uvoza roba u prvom kvartalu 2018. godine znatno skromnija (realni rast izvoza 6,6%, realni rast uvoza 9,3%), što je rezultiralo višom stopom robnog deficita od 13,8% u realnom smislu.

⁴⁸ Finansiranje deficita tekućeg računa se izračunava na sljedeći način: promjena stanja BiH ulaganja u inostranstvu + promjena stanja inostranih obaveza BiH + sredstva kapitalnog računa + neto greške i propusti - sredstva rezervne aktive

⁴⁹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, I-III 2018., Sarajevo 21.05.2018. godine.

Grafikon 32: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH za K1 2018. godine (nominalni iznosi i stope rasta)

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

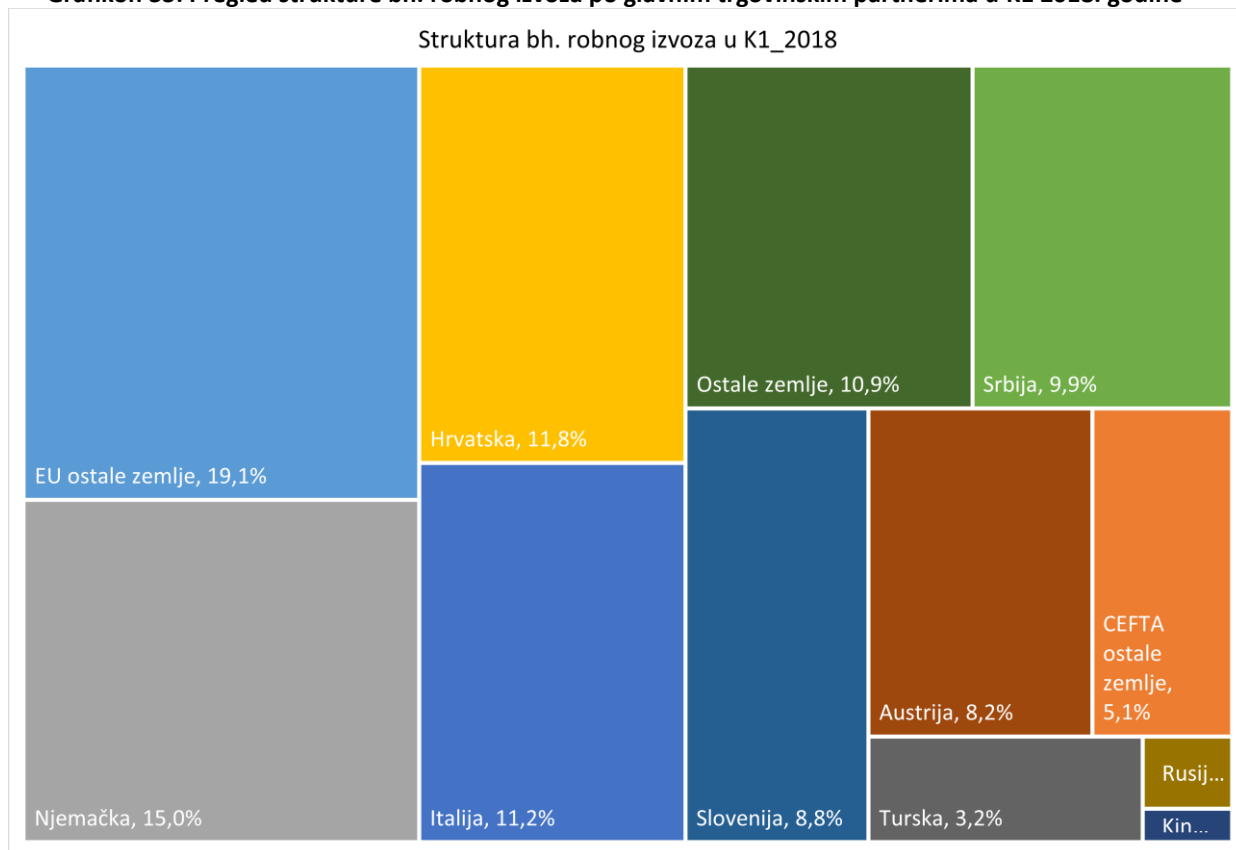
Izvoz roba

Poboljšanje ekonomskih prilika u eksternom okruženju koje se manifestovalo povećanjem ekonomske aktivnosti prije svega u zemljama EU rezultiralo je povećanjem izvozne tražnje za bh. proizvodima odnosno povećanjem bh. robnog izvoza. Tako je Bosna i Hercegovina u prvom kvartalu 2018. godine ostvarila robni izvoz u vrijednosti od oko 2,8 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 12,1%.⁵⁰ Ako se detaljnije posmatra struktura ostvarenog izvoznog rasta u BiH uvidljivo je da su najveća povećanja a samim tim i doprinosi rastu izvoza u prvom kvartalu 2018. godine ostvarena u okviru izvoza aluminijuma 18,8% (1,2 p.p), rafiniranih ulja i koksa u okviru kojih je izvoz značajno uvećana a zajednički doprinos rastu iznosio (1,5 p.p), zatim papira gdje je izvoz udvostručen (1 p.p), te obuće 11,7% (0,8 p.p), baznih metala i proizvoda od metala od oko 20% (1,5 p.p) i električne energije 10,5% (0,5 p.p). S druge strane, tokom prvog kvartala 2018. godine došlo je do smanjenja izvoza suncokretovog ulja, mlinskih proizvoda i farmaceutskih preparata.

Posmatrano po glavnim trgovinskim blokovima, bh. izvoz roba na tržište zemalja EU iznosio je nešto više od 2 milijarde KM što predstavlja 74% ukupnog bh. izvoza i uvećan je 13,8%, dok je izvoz na tržište CEFTA-e iznosio 418 miliona KM što je oko 15% ukupnog bh. izvoza i uvećan je za 10,7%. Posmatrano po zemljama, BiH je tokom K1 2018. godine najznačajnija povećanja izvoza roba zabilježila prilikom izvoza u Srbiju 16,9% (1,6 p.p), Njemačku od 10,9% (1,6 p.p.), Austriju 15,4% (1,2 p.p), Hrvatsku 13,2% (1,5 p.p), Italiju 12,5% (1,4 p.p) i Sloveniju 12,4% (1,1 p.p). Pregled strukture bh. robnog izvoza u K1 2018. godine po glavnim trgovinskim partnerima prikazan je na grafikonu ispod.

⁵⁰ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Statistika robne razmjene sa inostranstvom mart 2018. godine“, 20.04.2018. godine.

Grafikon 33: Pregled strukture bh. robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2018. godine

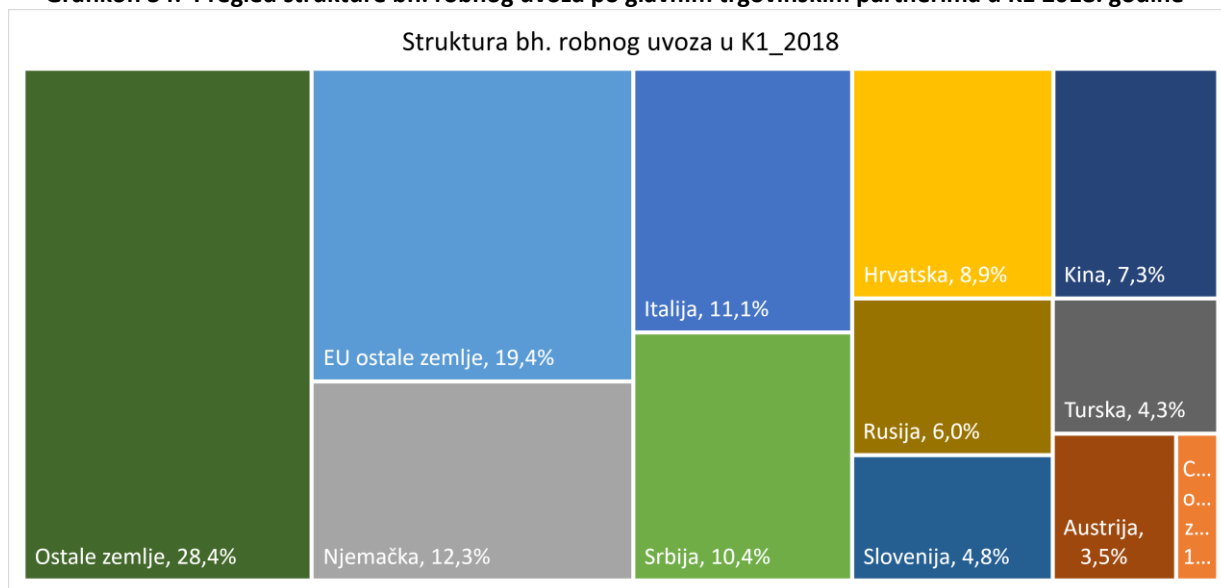
Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Uvoz roba

Povećanje domaće tražnje u domenu stanovništva i preduzeća, kao i već navedeni rast izvoza roba tokom prvog kvartala 2018. godine rezultirali su i povećanjem bh. robnog uvoza. Tako je BiH u ovom periodu ostavila uvoz roba u vrijednosti od skoro 4,4 milijarde KM što predstavlja nominalno povećanje od 10,3% u odnosu na isti period prehodne godine. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza a samim tim i najznačajniji doprinos rastu su zabilježena prilikom uvoza baznih metala 34% (2,3 p.p) u okviru kojih su se najviše uvozili sirovo željezo čelika 51% i aluminij, zatim sirove nafte gdje je uvoz udvostručen a doprinos povećanju ukupnog uvoza iznosio skoro (2 p.p), motornih vozila 12% (0,7 p.p) i mašina od 27% (0,6 p.p).

Posmatrano po trgovinskim blokovima, tokom prvog kvartala 2018. godine BiH je najviše robe uvozila iz EU 2,6 milijardi KM, što predstavlja povećanje od 7,1%, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e iznosio 510 miliona KM i uvećan je za 3,5%. Posmatrano po zemljama, najznačajnije povećanje uvoza roba registrirano je prilikom uvoza roba iz Rusije koji je udvostručen a doprinos povećanju ukupnog uvoza je iznosio (3,3) p.p. Povećanje uvoza roba registrirana su u okviru uvoza iz Njemačke 14,7% (1,8 p.p), Italije 10,5% (1,2 p.p), Kine 16,6% (1,1 p.p), Turske 20,5% (0,8 p.p) i Srbije 5,2% (0,5 p.p), dok je uvoz roba iz Hrvatske tokom prvog kvartala 2018. godine smanjen za 2,3%. Pregled strukture bh. robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2018. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 34: Pregled strukture bh. robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2018. godine

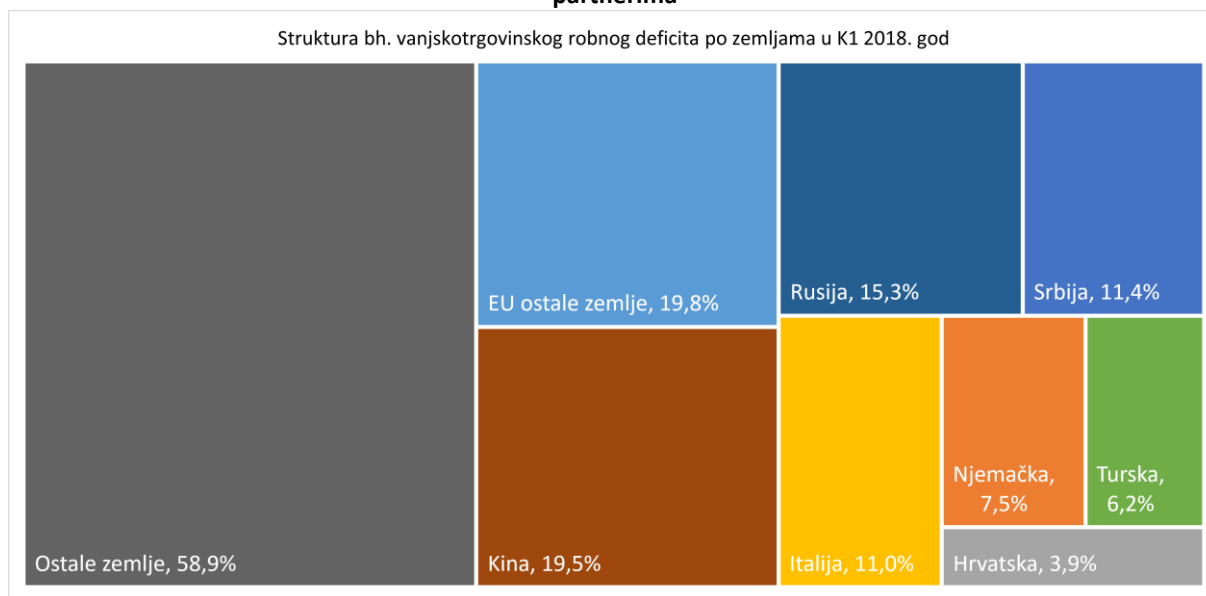

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Vanjskotrgovinski bilans

Visok nivo bh. vanjskotrgoviske robne razmjene sa svijetom u K1 2018. godine rezultirao je vanjskotrgovinskim robnim deficitom od skoro 1,6 milijardi KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine ovo predstavlja povećanje od 110 miliona KM odnosno 7,3%. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima najznačajnija povećanja vanjskotrgovinskog deficita su registrirana prilikom robne razmjene sa Rusijom, Kinom, Njemačkom, Italijom i Turskom, dok je deficit smanjen u okviru vanjskotrgovinske razmjene sa Srbijom i u većoj mjeri Hrvatskom. S druge strane vrijedi istaći da je BiH tokom prvog kvartala 2018. godine ostvarila vanjskotrgovinski suficit prilikom robne razmjene sa Austrijom, Crnom Gorom i Slovenijom. Pregled strukture bh. vanjskotrgovinskog deficita po zemljama prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 35: Pregled strukture bh. vanjskotrgovinskog deficita u K1 2018. godine po glavnim trgovinskim partnerima

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Ukupna pokrivenost uvoza u prvom kvartalu 2018. godine blago je poboljšana je za 1 p.p u odnosu na isti period prethodne godine i iznosila je 63,6%. Posmatrano po glavnim trgovinskim blokovima pokrivenost uvoza izvozom sa EU je iznosila 78,5%, dok je stepen pokrivenosti uvoza izvozom roba u sa zemljama CEFTA-e u K1 2018. godine iznosio 81,9%. Posmatrano po zemljama pokrivenost uvoza izvozom roba je iznosila: Austrija 148%, Slovenija 116%, Hrvatska 84,1%, Njemačka 77,8%, Italija 69% i Srbija 64,1%.

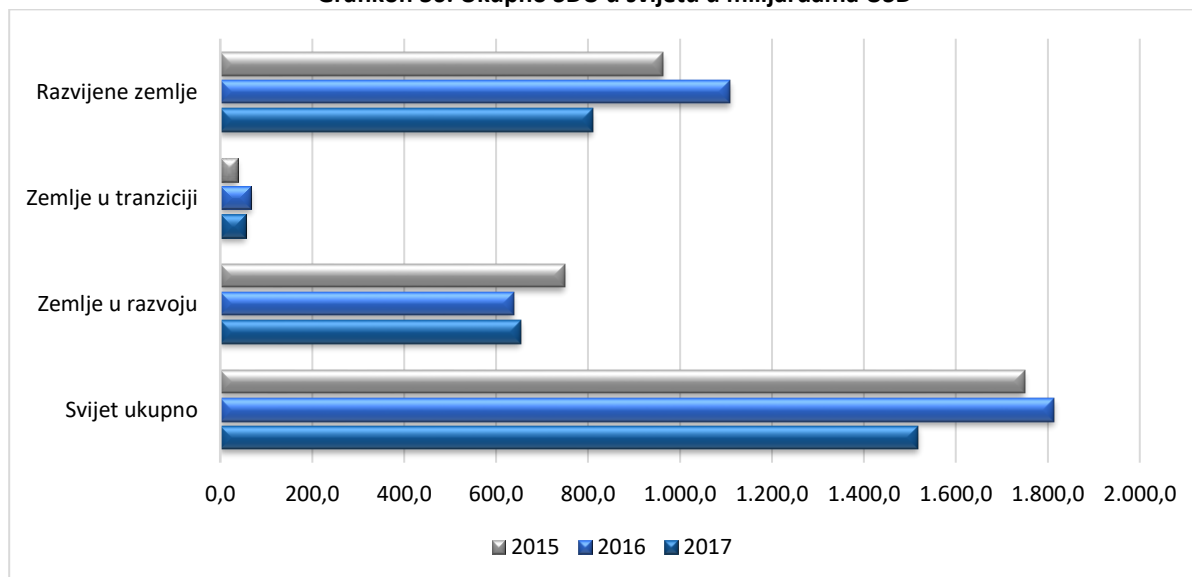
V STRANA DIREKTNIA ULAGANJA

- *Globalna SDU u 2017. godini prema izvještaju UNCTAD-a su manja 16,3% g/g..*
- *Prema podacima CBBiH u platnom bilansu SDU su u prvom kvartalu 2018. godine iznosila 219,7 mil. KM.*
- *U BiH u 2017. godini je najviše ulagano u finansije i osiguranje, trgovinu i proizvodnju.*

Ulaganja u svijetu i regionu

Iako je u većini razvijenih zemalja svijeta zabilježen ekonomski rast, globalna direktna strana ulaganja prema zvaničnom izvještaju UNCTAD-a⁵¹ u 2017. godini su manja za 16,3% g/g. Jedino su zemlje u razvoju zabilježile skroman rast stranih ulaganja od 2,4% g/g tako da je još interesantnije povećanje SDU prema BiH u 2017. godini od čak 57,3% g/g. U isto vrijeme prema razvijenim zemljama zabilježen je pad SDU od 27% g/g, dok je prema zemljama u tranziciji zabilježen pad od 17,9% g/g.

Grafikon 36: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD

Izvor: Unctad, FDI/MNE database

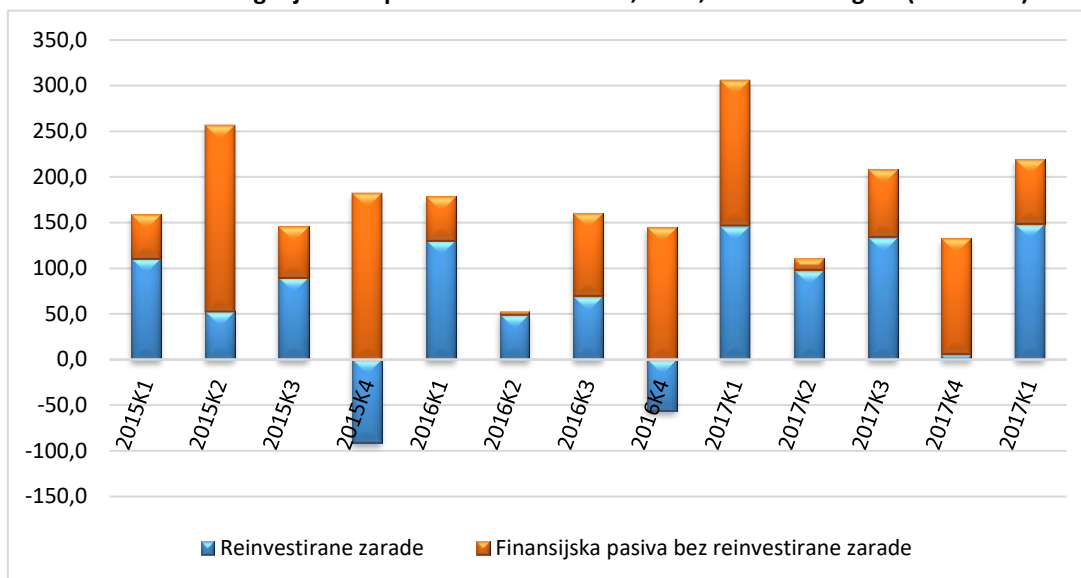
Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Strana ulaganja u prvom kvartalu 2018. godine (prema podacima iz platnog bilansa⁵²) su iznosila 219,7 mil. KM (neto finansijska pasiva) i manja su za 28,2% g/g. Reinvestirane zarade u prvom kvartalu 2018. godine su iznosile 148,3 mil. KM. Učešće reinvestiranih zarada u prvom kvartalu 2018. godine je dostiglo 67,5% i veće je od učešća u istom periodu 2017. godine, kada je iznosilo 47,7% (pokazuje odnos između ulaganja u postojeće i nove projekte).

⁵¹ Global Investment Trends Monitor No.28

⁵² CBBiH, BOP6_Q12018 od 29.06.2018. godine.

Grafikon 37: Ulaganja u BiH po kvartalima u 2015., 2016., 2017. i 2018. god. (u mil. KM)

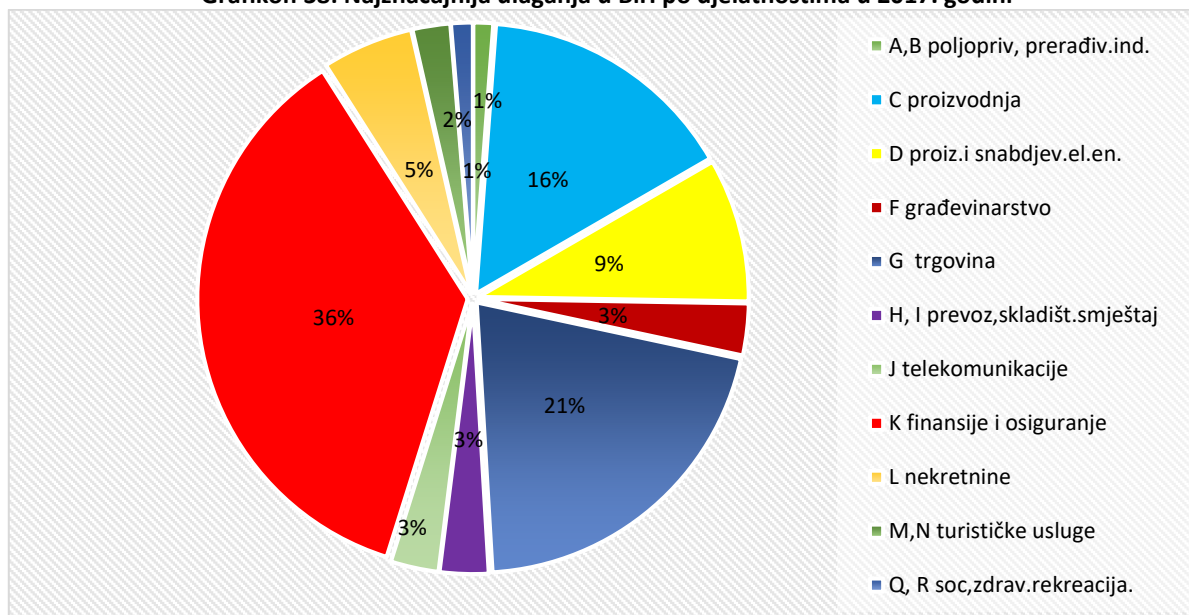

Izvor: Platni bilans, CBBiH

Ulaganje prema djelatnostima i zemlji porijekla

Potrebno je istaći da se negativan trend smanjenja ulaganja iz prethodnog perioda promjenio u 2017.god. Prema dostupnim podacima koje je objavila CBBiH (ulaganja prema djelatnostima u 2017. godini)⁵³ u BiH se najviše ulagalo u oblast finansija i osiguranja 278 mil. KM, trgovine 159,3 mil. KM i proizvodnje 119,1 mil. KM. Ulaganja po djelatnostima izraženi u procentima u odnosu na ukupno ulaganje prikazani su na grafikonu ispod⁵⁴. Najveće povlačenje kapitala je bilo u oblasti proizvodnje pića (-35,6 mil. KM), proizvodnje hemikalija (-18,5 mil. KM) i proizvodnja naftnih derivata (-18,8 mil. KM).

Grafikon 38: Najznačajnija ulaganja u BiH po djelatnostima u 2017. godini

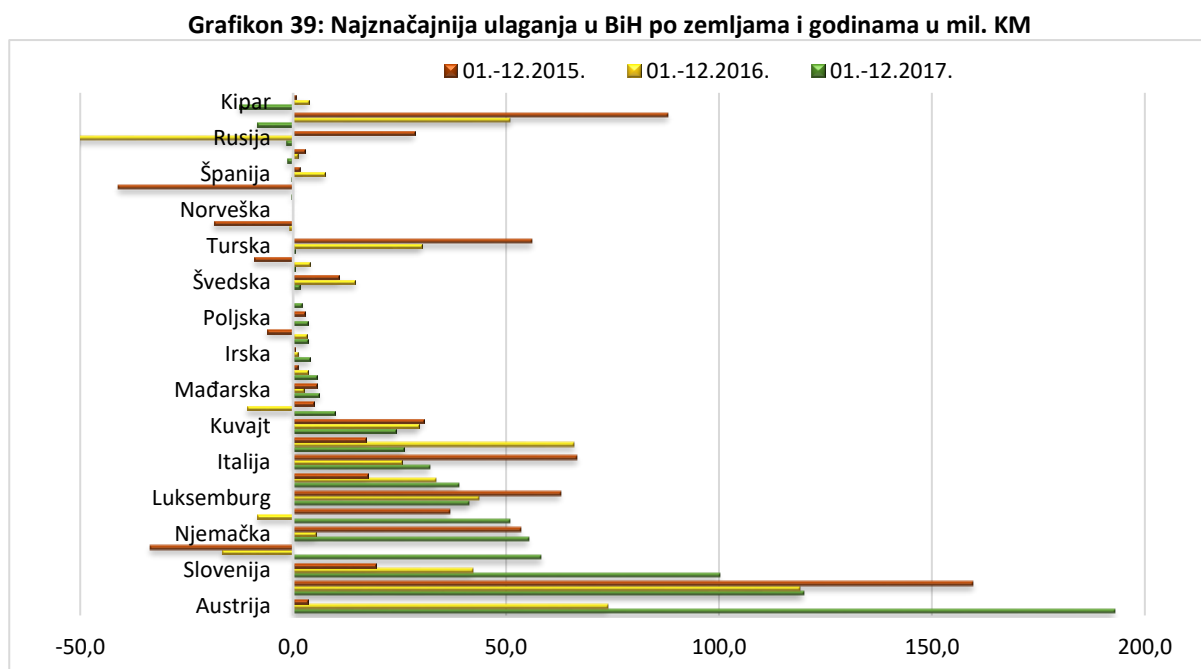

Izvor: CBBiH

⁵³ Ovi podaci se prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu.

⁵⁴ Negativni iznosi tj. povlačenja nisu prikazani zbog vrste grafa.

U 2017. godini je došlo do prestanka trenda povlačenja sredstava iz zemalja koje tradicionalno najviše ulažu u BiH, kao što su Rusija, Srbija, Švajcarska. Najveća evidentirana ulaganja su iz Austrije (193 mil. KM), Hrvatske (119,9 mil. KM), Slovenije (100,2 mil. KM) i Švajcarske (58,2 mil. KM).

Izvor: CBBiH

U 2017. godini najveće povlačenje kapitala (gledajući kumulativno) je bilo prema Kipru (12,5 mil. KM) i Holandiji (8,5 mil. KM).

Kreditni rejting BiH

Agencija Standard & Poor's je 09.03.2018. god. potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. Takođe u februaru 2018. agencija Moody's Investors Service je potvrdila Bosni i Hercegovini kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Time je BiH ostala i dalje u skupini zemalja koje su na osnovu svoje kreditne ocjene rizična za ulaganje⁵⁵. Od svih zemalja u regionu Slovenija ima nabolji kreditni rejting. Sa ocjenama od agencije S&P „A+ stabilni izgledi“ i ocjenom od agencije Moody's „Baa1 stabilni izgledi“. Hrvatskoj je 23. marta 2018. unapređen kreditni rejting od strane S&P sa „BB“ na „BB+“.

Tabela 7: Kreditni rejting BiH i zemalja u okruženju (mart 2018. god.)

Zemlja	S&P	S&P	Moody's	Moody's
Slovenija	A+	stabilno	Baa1	stabilno
Rumunija	BBB-	stabilno	Baa3	stabilno
Bugarska	BBB-	pozitivno	Baa2	stabilno
Hrvatska	BB+	stabilno	Ba2	stabilno
Srbija	BB	stabilno	Ba3	stabilno
Crna Gora	B+	stabilno	B1	negativno
Albanija	B+	stabilno	B1	stabilno
BiH	B	stabilno	B3	stabilno

Izvor: CBBiH, S&P, Moody's

⁵⁵ Izvor CBBiH : „B“ i „B3“ špekulativna kreditna sposobnost, visok kreditni rizik.

DODATAK

Januar/siječanj - mart/ožujak 2017.

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2010=100	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
		Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.	Febr.	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	2,3	-3,6	5,2	0,1	2,9	4,4	3,1	8,2	3,6	3,2	4,9
Proizvodi za međufaznu potrošnju	30,3	5,2	-4,1	4,5	5,3	6,3	2,0	5,9	29,2	1,8	-10,3	4,2
Energija	33,5	2,1	-7,4	6,5	-6,9	-0,7	8,0	-1,2	-2,0	13,1	26,6	12,3
Kapitalni proizvodi	8,9	-2,6	-0,3	10,3	0,6	-2,9	4,0	8,7	2,6	-5,8	1,0	-0,8
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,9	4,6	15,7	-4,3	1,6	0,4	10,1	0,4	5,8	3,5	2,5	3,8
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,5	1,5	-0,2	4,9	2,7	5,3	1,9	4,3	6,4	-3,0	-0,7	0,7
B Vađenje ruda i kamena	12,8	14,6	-4,0	-4,0	-2,1	3,3	3,7	5,0	13,1	0,3	-17,8	-3,1
C Prerađivačka industrija	66,2	1,3	-2,7	5,9	3,8	4,4	3,0	5,4	11,4	-0,1	-1,2	2,9
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	21,0	-3,2	-6,1	9,8	-9,6	-1,2	9,1	-4,1	-0,1	17,2	32,0	15,7
B05 Vađenje uglja i lignita	10,1	14,1	-3,2	-4,5	-0,7	1,3	8,8	6,2	8,0	0,9	-6,3	0,5
B07 Vađenje metalnih ruda	1,4	4,1	5,5	5,6	-3,9	11,6	-14,1	-0,7	68,2	-0,4	-20,9	1,6
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	29,6	-19,1	-9,1	-7,8	4,8	-3,5	4,0	89,4	12,4	-21,1	9,5
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,6	-3,9	0,1	5,7	3,3	7,6	8,1	-1,6	3,7	-8,8	-2,7	-2,8
C11 Proizvodnja pića	3,7	-0,7	0,8	6,2	-1,0	4,5	-2,0	9,1	26,0	-1,4	-9,4	2,7
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,9	-11,6	-15,5	5,5	-14,1	-11,9	-13,2	-20,8	-21,7	-53,5	-68,2	-51,5
C13 Proizvodnja tekstila	3,1	5,4	-23,6	-0,8	-2,6	-6,4	4,1	16,8	6,1	-5,1	-14,6	-5,6
C14 Proizvodnja odjeće	2,4	6,6	-17,9	26,8	1,0	13,8	-3,8	-3,4	-3,3	-0,1	14,4	3,3
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,7	11,0	-8,5	10,4	6,3	-3,0	-2,7	5,6	-3,1	2,5	-0,7	-0,5
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,2	7,3	-7,8	12,7	4,8	-0,5	5,7	-1,4	28,0	-17,3	-27,7	-10,8
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,0	1,3	0,5	2,9	-9,9	26,5	-14,3	16,8	65,2	48,4	10,5	39,9
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,4	-0,5	-1,0	-0,2	23,6	1,3	8,0	9,0	4,2	-15,2	0,2	-3,3
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2,4	3,5	-18,5	6,8	7,3	-1,9	-6,5	0,1	-62,4	17,7	232,4	27,6
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	14,2	3,3	17,4	12,4	8,6	12,7	10,3	6,3	-4,6	-10,2	-3,2
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,1	21,3	18,6	-6,9	6,3	-6,3	-1,9	12,8	9,8	13,7	13,2	12,4
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,5	12,2	-0,7	-4,2	26,9	7,3	14,9	10,3	39,3	8,6	3,5	14,3
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,9	-0,1	-17,1	-0,1	-6,0	0,1	2,9	-14,6	90,7	12,5	-25,9	5,2
C24 Proizvodnja baznih metala	7,3	9,8	-1,6	-4,8	-1,9	1,7	-5,9	6,5	21,4	10,7	-1,0	9,8
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,6	2,3	-7,4	23,0	4,6	10,1	12,3	11,7	29,0	-8,6	-11,4	0,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,4	-25,8	-10,2	-8,3	-49,7	-20,5	-9,5	196,6	53,6	50,5	-33,3	-1,4
C27 Proizvodnja električne opreme	1,5	19,9	-9,8	4,3	-0,4	0,9	9,9	10,8	17,0	-17,2	-0,3	-1,5
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	1,9	9,7	-2,2	21,2	8,9	-2,1	2,8	17,3	-5,9	20,1	-3,0	2,2
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	-2,1	-3,1	23,0	13,4	-11,5	-2,3	-5,8	13,1	-2,3	-4,1	1,4
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-31,7	59,2	-32,7	-11,8	-30,6	-15,0	-6,2	3,1	-4,2	-12,5	-5,5
C31 Proizvodnja namještaja	2,6	-2,7	17,9	4,8	2,4	4,9	10,3	0,6	0,9	6,4	3,3	3,5
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	-5,6	4,4	59,2	6,8	13,1	21,4	12,0	54,3	50,5	62,0	56,2
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,4	-18,9	0,3	-17,3	-1,4	-12,5	-11,4	-6,2	-6,5	-11,3	4,2	-4,1
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	21,0	-3,2	-6,1	9,8	-9,6	-1,2	9,1	-4,1	-0,1	17,2	32,0	15,7

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u FBiH

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2010=100	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
		Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.- Dec.	Jan.	Febr.	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	2,5	-4,4	7,3	0,0	1,6	2,6	3,6	12,9	3,8	2,0	5,9
Proizvodi za međufaznu potrošnju	29,1	5,0	-2,5	4,0	6,5	7,4	1,9	3,8	31,3	2,9	-6,4	7,3
Energija	31,8	5,8	-10,8	3,5	-6,7	-1,8	2,4	1,8	0,6	11,1	14,1	8,4
Kapitalni proizvodi	9,4	-3,2	-4,5	37,8	-1,7	-1,3	3,6	5,5	15,2	-1,4	10,1	7,6
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,7	-12,2	24,6	-21,0	-4,9	-3,7	16,8	4,8	4,4	-0,9	-6,1	-1,0
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	27,1	1,7	0,4	4,8	2,4	2,8	1,6	5,6	12,7	-0,6	1,2	4,1
B Vađenje ruda i kamena	11,6	12,3	-4,1	-9,1	-1,3	-1,1	5,7	9,8	12,2	3,6	-4,8	3,1
C Prerađivačka industrija	68,8	0,0	-2,3	10,8	3,7	4,3	2,8	4,5	20,2	1,0	-2,3	5,3
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	19,6	3,3	-10,9	7,8	-10,1	-1,5	0,4	-1,9	-2,4	15,2	24,8	11,8
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,0	10,4	-2,0	-9,1	-0,2	-2,4	6,9	10,4	7,4	3,7	-3,7	2,2
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	2,5	-6,4	-26,6	-3,1	6,4	1,3	-4,7	134,0	-7,9	33,6	30,2
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	27,2	-19,2	-3,6	-7,3	7,1	-3,2	8,4	67,8	12,2	-16,8	11,1
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,3	10,4	-2,0	4,3	3,8	5,2	5,3	-1,3	6,6	0,2	1,9	2,9
C11 Proizvodnja pića	4,7	2,5	-6,4	5,9	-0,7	1,9	-6,2	12,9	40,9	-18,5	-12,1	-0,4
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	1,2	27,2	-19,2	5,4	-14,1	-18,6	-14,5	-21,4	-26,5	-51,4	-65,6	-50,9
C13 Proizvodnja tekstila	3,8	2,7	-18,0	33,6	-1,0	-7,3	5,7	18,4	6,0	-6,5	-14,7	-6,1
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	7,3	-17,2	25,3	-3,2	18,2	-2,1	-3,5	13,8	12,0	23,3	16,2
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,0	4,4	-5,4	8,1	1,4	-7,9	1,7	2,1	-0,8	-3,2	-4,3	-2,8
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	2,4	1,3	-16,3	10,3	11,5	0,1	5,6	3,9	30,8	-17,6	-24,6	-7,5
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,2	1,7	1,4	2,2	-12,3	30,4	-17,9	13,3	69,3	66,6	11,9	48,8
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,7	1,5	-3,6	42,6	26,1	8,0	14,7	4,6	11,3	-15,4	1,0	-0,9
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2,1	-4,3	-21,8	7,6	20,6	-0,2	-4,9	-1,6	33,5	16,9	4,8	17,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	18,2	2,8	20,4	11,5	9,3	10,7	6,5	6,1	-0,9	-9,1	-1,7
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	20,1	15,0	-9,8	7,1	-5,7	-6,1	18,0	17,3	19,9	22,4	19,9
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,8	14,2	4,8	-11,2	23,0	5,2	15,2	4,7	37,5	14,6	10,3	19,2
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	5,3	-1,7	-16,7	3,9	-5,1	-0,2	2,5	-18,2	103,5	14,7	-27,6	6,5
C24 Proizvodnja baznih metala	8,6	11,5	1,2	-1,2	0,6	1,0	-4,2	4,1	24,7	9,5	1,5	11,3
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,7	0,9	-12,8	32,9	4,8	11,4	13,3	10,0	38,3	-3,6	-2,9	7,7
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,5	-35,2	-22,0	18,4	-54,9	-16,4	-16,7	230,7	63,1	27,6	6,4	22,3
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	40,1	-11,3	-7,0	4,8	-4,9	5,6	4,6	19,3	-27,0	-9,8	-7,6
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	11,0	-0,6	33,7	11,8	3,6	-6,7	13,2	20,8	17,1	3,6	13,3
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,7	-4,1	2,3	46,7	15,0	-13,0	-2,8	-8,3	12,4	-6,9	-5,9	-1,2
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-33,4	60,7	-38,6	-14,6	-16,5	-55,4	-12,3	4,4	15,5	-34,5	-13,2
C31 Proizvodnja namještaja	2,4	-24,3	36,3	-11,1	-5,1	2,5	17,7	5,3	-2,2	3,5	-4,5	-1,1
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	1,9	-6,0	17,7	5,6	18,9	28,1	17,4	49,7	56,0	61,8	56,6
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,4	-12,3	-32,9	127,9	-23,9	-14,3	-11,7	-12,7	-0,5	-10,8	6,2	-1,4
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	19,6	3,3	-10,9	7,8	-10,1	-1,5	0,4	-1,9	-2,4	15,2	24,8	11,8

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u RS

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2010=100	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
		Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.-Dec.	Jan.	Febr.	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	5,1	-3,8	4,1	0,7	2,7	8,2	1,4	-1,8	5,2	8,5	1,9
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,7	6,1	-7,0	2,9	3,3	4,4	2,9	6,9	22,1	-1,1	-18,6	8,2
Energija	38,8	5,3	-4,6	4,3	-7,5	1,0	17,7	-5,6	-5,7	16,4	47,0	5,4
Kapitalni proizvodi	7,9	-2,4	10,1	-23,7	8,4	-5,6	9,8	20,7	-36,0	-23,5	-29,3	-30,1
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,9	27,4	-0,2	13,4	11,6	2,4	-3,0	-4,1	14,2	15,1	23,0	14,7
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	17,7	2,0	-2,8	16,6	5,2	7,4	1,1	2,2	-7,8	1,3	0,8	-3,3
B Vađenje ruda i kamena	16,6	17,7	-4,0	4,4	-3,3	10,2	0,4	-2,1	15,2	-5,5	-20,4	3,2
C Prerađivačka industrija	59,0	5,5	-4,4	4,2	5,0	2,7	3,6	6,5	-10,0	0,2	2,3	-4,6
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	24,5	-0,1	-4,3	1,8	-9,0	-1,0	25,3	-7,5	4,0	20,5	42,8	12,0
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,9	22,5	-6,0	5,4	-1,6	10,1	12,9	-3,0	9,4	-5,6	-11,7	1,5
B07 Vađenje metalnih ruda	4,5	4,2	7,1	9,6	-4,0	12,0	-15,8	-0,2	61,5	0,6	-25,3	19,6
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,2	35,4	-18,9	-23,7	-9,6	0,7	-4,7	-6,5	3002)	13,3	-32,7	80,1
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9,6	-5,5	-0,1	14,8	6,2	5,3	11,0	-2,3	-3,8	-4,2	1,9	-4,0
C11 Proizvodnja pića	1,4	-0,7	23,8	13,7	-2,5	9,5	8,1	1,5	-7,5	60,5	-2,2	21,7
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	-29,3	-36,4	-22,5	-17,1	300,02)	13,9	-37,3	28,8	-70,6	-100,0	-39,3
C13 Proizvodnja tekstila	1,3	22,9	-58,7	20,7	-18,2	-9,2	-6,3	0,8	6,9	10,2	-13,2	8,6
C14 Proizvodnja odjeće	1,9	2,4	-15,9	31,2	15,4	2,9	-8,7	-2,6	-47,7	-38,9	-13,5	-43,6
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	4,6	16,5	-8,8	12,8	11,1	3,2	-7,5	9,9	-5,6	9,9	4,0	1,7
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	5,2	13,6	1,9	13,6	1,0	-2,6	6,9	-4,7	24,8	-16,3	-30,4	-0,1
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1,5	-3,0	-3,7	4,4	-0,3	-1,3	3,1	29,2	53,6	4,7	7,5	25,9
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,8	-7,8	8,3	-27,9	4,8	-16,0	-14,6	26,5	-20,5	-14,6	-3,2	-17,3
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	3,4	12,3	-12,2	6,0	-8,3	-2,4	-7,1	0,7	-98,1	17,9	3002)	-31,3
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	3,8	5,1	9,5	14,9	2,7	25,4	31,6	7,0	-20,7	-16,0	-8,6
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,4	32,2	47,7	10,9	2,2	-7,4	13,0	-7,1	-11,7	-5,3	-4,6	-8,1
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	1,9	-0,1	-17,7	33,7	35,6	12,3	19,1	6,7	27,1	-11,3	-17,8	3,0
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,2	3,2	-18,2	-30,9	16,7	4,6	6,3	-1,2	37,7	1,7	-18,9	14,6
C24 Proizvodnja baznih metala	4,2	1,7	-16,5	-30,3	-25,8	5,0	-11,3	17,2	9,9	15,2	-9,8	12,4
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,2	3,2	3,2	3,6	10,9	6,0	9,7	17,2	0,4	-22,0	-34,1	-13,1
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,2	35,5	26,6	-59,3	-20,6	-28,6	7,7	140,7	43,1	108,2	-59,1	71,7
C27 Proizvodnja električne opreme	1,8	-12,5	-1,6	40,1	-9,1	19,2	22,1	25,2	11,7	7,0	17,9	9,2
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	0,7	4,5	-7,6	69,9	-9,3	-16,6	32,2	28,0	-34,4	28,1	-16,1	-16,3
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	11,0	-28,5	14,4	0,5	3,5	-1,9	16,8	16,9	33,6	6,6	25,2
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	-22,7	44,0	28,2	1,7	-30,9	-13,8	-6,1	3,1	-4,5	-11,9	-1,0
C31 Proizvodnja namještaja	2,7	26,5	-8,2	20,7	14,4	2,9	-3,2	-4,2	13,6	14,2	21,2	14,0
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	-26,0	28,5	160,9	8,0	-3,3	3,8	-9,4	98,5	12,9	63,8	47,5
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	3,8	-20,8	11,1	-22,7	4,7	-6,6	-10,4	12,4	-30,3	-12,7	-1,9	-19,9
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	24,5	-0,1	-4,3	1,8	-9,0	-1,0	25,3	-7,5	4,0	20,5	42,8	12,0

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (Rast g/g u %)

		2016	2017	2016				2017				2018
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	4,3	3,1	4,6	4,6	2,1	5,8	2,1	2,1	5,8	2,5	4,9
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	2,2	5,8	7,1	5,7	-2,1	-0,9	1,1	2,2	10,1	9,3	4,2
	<i>Energija</i>	7,6	-0,9	3,0	1,3	9,2	16,4	1,0	1,6	0,1	-5,5	12,3
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	4,9	8,8	-5,0	7,8	6,5	8,7	13,7	6,0	8,1	8,5	-0,8
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	8,6	-14,8	70,7	8,0	-11,9	-16,1	-34,4	-11,4	-1,6	-3,4	3,8
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	1,8	4,6	5,1	4,8	-2,6	0,6	3,5	1,8	9,1	4,2	0,7
Građevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	-1,1	-2,2	-1,8	-1,4	2,2	-3,2	-4,7	-1,6	-1,5	-1,1	1,7
	<i>Visokogradnja</i>	0,3	2,8	3,0	0,3	-0,6	-1,3	-0,6	3,0	4,7	3,8	3,2
	<i>Niskogradnja</i>	-3,5	-4,6	-7,0	-3,7	1,1	-4,2	-7,1	-4,2	-3,5	-3,8	0,3
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	5,0	-	1,5	-4,2	6,8	4,6	-2,4	11,1	11,4	13,8	-
	Cestovni (prevezeni putnici)	-8,0	-	-5,8	-3,7	-1,4	-3,4	-3,5	-5,3	-1,0	-3,8	-
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	-5,0	-	-4,4	-3,8	-5,4	-6,5	0,4	-3,6	-0,1	-0,9	-
	Željeznički (prevezeno robe)	-4,8	-	-17,7	-2,1	-3,8	4,8	5,9	-2,8	1,7	3,5	-
	Željeznički (prevezeni putnici)	-21,0	-	-13,0	-36,0	-23,4	-17,5	-8,0	-3,8	39,0	34,3	-
Maloprodaja	Realni rast prometa	6,9	5,1	8,1	4,5	7,3	8,2	6,0	6,2	4,2	4,4	2,7
	<i>Motorna goriva u s.p.</i>	4,0	5,0	7,1	1,5	1,7	6,8	8,4	7,6	2,2	2,9	2,4
	<i>Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.</i>	7,9	5,2	8,6	5,4	9,1	8,5	5,2	5,7	4,9	4,9	2,8
Turizam	Dolasci turista - ukupno	11,6	13,7	7,8	-	-	-	8,6*	13,5*	16,9*	13,7*	15,5
	<i>Domaći turisti</i>	6,0	3,3	1,9	-	-	-	3,9*	0,0*	6,9*	3,2*	10,7
	<i>Strani turisti</i>	14,5	18,6	12,8	-	-	-	12,1*	20,0*	19,9*	21,1*	18,8

Izvor: BHAS zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

			2016	2017	2016				2017				2018
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	2,6	3,6	2,2*	4,9*	-0,4*	4,0*	1,7*	1,3*	9,2*	2,5*	2,0
		RS	8,2	1,4	6,2*	5,0*	9,6*	11,8*	5,8*	4,1*	-3,2*	0,9*	1,9
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	-0,1^	-0,6^	-0,6^	-0,6^	0,2^	0,2^	-3,4^	-0,5^	1,3^	0,1^	0,3^
		RS	-4,7^	-5,1*	-6,2^	-3,0^	5,0^	-7,7^	-6,2^	-2,2^	3,7^	-2,0^	6,5^
Prijevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	-7,3	0,4	15,9	-10,5	-7,8	-9,4	-8,5	-4,4	-3,7	9,2	6,0
		RS	-6,1	11,8*	-18,8	-23,2	-4,7	-2,1	-8,5	26,9	15,5	13,3	2,1
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	-3,9	-10,2	-5,8	-2,8	-2,3	-5,5	-5,0	-11,2	-12,3	-11,4	-12,4
		RS	-16,1	9,1*	-9,1	-12,2	0,9	-1,4	-5,5	11,1	14,4	16,4	-4,0
	Gradsko - Prigradski Prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-4,8	-1,7	-3,4	-2,8	-5,7	-7,1	-0,9	-4,7	-0,9	-0,4	-0,7
		RS	0,0	-1,4*	-8,8	0,1	-14,4	21,4	-7,3	0,9	2,9	-2,1	-9,5
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	0,3	-0,2	-7,0	2,2	-0,9	7,0	-1,3	-5,4	1,4	4,6	6,6
		RS	-11,0	3,8*	-34,8	-9,5	-8,6	15,0	17,7	0,3	-0,5	-2,5	4,1
Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	-28,2	37,7	-20,0	-34,1	-29,0	-28,0	6,2	12,1	79,6	50,0	29,7	
	RS	-10,1	-27,1*	-2,4	-8,7	-16,7	-11,6	-30,0	-31,0	-22,5	-25,0	7,1	
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBiH	-	-	25,7	14,1	26,8	14,3	13,4	11,8	14,3	11,9	8,9
	Nominalni rast prometa	RS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	7,0	6,1*	-	-	-	-	9,8	7,2*	9,4*	-2,2*	10,0*
		RS	4,7	1,3	3,1	2,0	-	-	-0,4	-6,1	3,3	8,2	12,1
	Dolasci stranih turista	FBiH	14,2	20,2*	21,4	-	-	-	14,8*	23,8*	20,9*	21,2*	18,1*
		RS	15,9	11,7	10,3	24,1	-	-	7,5	3,9*	16,6*	20,9*	20,7

Izvor: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I-III 2016.	716.866	451.289	249.610	16.577	535.384	387.408	136.032	11.945	42,8	46,2	35,3	41,9	834	835	831	835	360	371	343	327
I-III 2017.	768.975	494.601	257.740	16.968	507.667	370.128	125.665	11.874	39,8	42,8	32,8	41,2	846	853	830	833	361	372	342	326
I-III 2018.	792.282	510.810		17.337	471.609	347.354	113.373	10.882	37,3	40,5		38,6	862	874	836	853	370	383	351	332
I 2017.	767.074	492.134		16.930	511.571	373.214	126.372	11.985	40,0	43,1		41,4	846	859	815	833	360	371	342	327
II 2017.	766.799	493.411		16.919	509.907	371.915	126.095	11.897	39,9	43,0		41,3	838	834	848	834	361	374	342	326
III 2017.	773.053	498.257	257.740	17.056	501.522	365.255	124.527	11.740	39,3	42,3	32,6	40,8	854	867	828	831	361	373	342	325
IV 2017.	779.342	502.099		17.104	495.405	360.807	123.138	11.460	38,9	41,8		40,1	839	847	821	823	360	372	341	325
V 2017.	783.585	505.320		17.183	487.426	355.290	120.868	11.268	38,3	41,3		39,6	860	871	837	839	360	372	341	325
VI 2017.	786.399	507.100		16.901	485.888	354.626	120.036	11.226	38,2	41,2		39,9	851	861	828	830	360	372	341	324
VII 2017.	787.933	506.947		17.252	486.309	356.193	118.896	11.220	38,2	41,3		39,4	849	857	830	843	360	371	341	324
VIII 2017.	785.582	505.154		17.305	485.088	356.115	117.820	11.153	38,2	41,3		39,2	858	871	832	835	360	371	341	324
IX 2017.	792.779	512.029	263.476	17.274	480.379	352.398	116.936	11.045	37,7	40,8	30,7	39,0	844	850	830	841	360	372	341	324
X 2017.	793.470	513.158		17.270	478.191	350.914	116.274	11.003	37,6	40,6		38,9	853	863	831	849	364	372	351	329
XI 2017.	795.055	514.834		17.203	475.549	349.226	115.347	10.976	37,4	40,4		39,0	857	868	832	853	364	372	351	329
XII 2017.	792.601	511.974		17.149	475.084	349.699	114.364	11.021	37,5	40,6		39,1	862	875	835	851	364	372	351	329
I 2018.	790.943	509.344		17.231	475.541	350.217	114.357	10.967	37,5	40,7		38,9	870	888	825	856	365	374	351	329
II 2018.	791.397	509.887		17.367	472.957	348.639	113.429	10.889	37,4	40,6		38,5	849	852	841	842	367	377	351	329
III 2018.	794.505	513.198		17.412	466.330	343.207	112.333	10.790	37,0	40,1		38,3	869	881	840	860	379	397	351	337

Izvor: Agencija za statistiku BiH, entitetski zavodi za statistiku, Zavod za zapošljavanje FBiH, RS i BD, Zavod za MIO/PIO FBiH i Fond PIO RS.

* Broj zaposlenih lica u BiH, izvor: Agencija za statistiku BiH; broj zaposlenih lica u FBiH i RS izvor: entitetski zavodi za statistiku. U RS broj zaposlenih lica se objavljuje za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage (zaposleni i nezaposleni).

*** Prosječne penzije u BiH su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta (bez obzira na mjesto prebivališta).

Napomena: Podaci o ukupnom broju zaposlenih u BiH su obračunati retroaktivno za 2017. godinu (nova metodologija). Time je prekinuta serija podataka o zaposlenima u BiH, kao i uporedivost sa prethodno objavljivanim mjesečnim i godišnjim podacima o broju zaposlenih u BiH. Ukupan broj zaposlenih u BiH je podatak agregiran na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz Federacije BiH, Republike Srpske i podružnice Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu BiH. Detaljnije pojašnjenje u poglavlju o Tržištu rada.

Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

u mil. KM

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Rezervni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2017.	4.074,4	3.968,5	60,6	3.382,4	5.992,4	3.984,5	1.592,7	5.591,7	8.103,4	9.374,8	11.168,8	20.543,6
I-VI 2017.	4.180,2	4.077,4	73,7	3.468,0	6.281,1	4.008,3	1.633,5	5.566,1	8.331,2	9.749,1	11.207,9	20.957,1
I-IX 2017.	4.334,0	4.543,6	74,1	3.616,6	6.643,9	4.058,4	1.734,4	5.564,3	8.951,7	10.260,5	11.357,2	21.617,6
I-XII 2017.	4.319,4	5.033,1	76,1	3.648,1	6.924,4	4.091,6	1.816,2	5.636,1	9.428,5	10.572,5	11.543,8	22.116,3
I-III 2018.	4.342,7	5.205,3	85,8	3.637,7	7.085,3	4.088,1	1.889,1	5.680,9	9.633,8	10.723,1	11.658,1	22.381,1
g/g stopa rasta												
I-III 2017.	16,3%	0,7%	20,1%	11,4%	15,4%	9,7%	12,2%	1,5%	8,1%	13,9%	5,8%	9,3%
I-VI 2017.	15,4%	3,2%	111,7%	9,9%	17,8%	9,9%	14,2%	2,0%	9,5%	14,9%	6,4%	10,2%
I-IX 2017.	8,7%	9,2%	137,5%	7,6%	17,9%	9,5%	15,3%	1,9%	9,5%	14,0%	6,4%	9,9%
I-XII 2017.	6,2%	17,9%	46,5%	7,3%	17,4%	5,4%	18,3%	2,9%	12,4%	13,7%	5,9%	9,5%
I-III 2018.	6,6%	31,2%	41,6%	7,5%	18,2%	2,6%	18,6%	1,6%	18,9%	14,4%	4,4%	8,9%

Izvor: Centralna banka BiH

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00			01			02			03			04			05			06		
Opis koda	UKUPAN INDEKS			Hrana i bezalkoholna pića			Alkoholna pića i duvan			Odjeća i obuća			Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti			Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće			Zdravstvo		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-III 2016.	-	-	98,7	-	-	98,6	-	-	109,5	-	-	91,2	-	-	99,7	-	-	99,3	-	-	100,7
I-III 2017.	-	-	101,1	-	-	100,1	-	-	104,2	-	-	90,7	-	-	101,2	-	-	98,6	-	-	100,4
I-III 2018.	-	-	100,8	-	-	101,0	-	-	106,9	-	-	90,9	-	-	102,2	-	-	98,9	-	-	101,2
I 2018.	99,7	100,2	100,3	100,3	100,8	101,0	116,6	104,5	106,3	74,7	92,4	91,7	105,0	100,2	101,8	97,5	100,2	98,9	102,2	100,1	101,2
II 2018.	100,7	101,0	100,9	101,2	100,9	100,6	116,6	100,0	106,5	74,3	99,5	91,0	105,7	100,7	102,5	97,2	99,7	99,1	102,3	100,1	101,2
III 2018.	101,0	100,4	101,1	101,8	100,6	101,3	118,2	101,3	107,9	76,2	102,5	89,9	105,4	99,7	102,2	96,9	99,7	98,8	102,6	100,2	101,2

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Napomena: Indeks potrošačkih cijena u BiH izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2018. godini čini 615 proizvoda. Za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u BiH od januara 2018. godine primjenjuju se ponderi koji se baziraju na podacima iz Ankete o potrošnji domaćinstava za 2015. godinu (referentna baza za izračunavanje indeksa je 2015. godina). Ponderi se svake godine koriguju s kretanjem cijena u prethodnoj godini.

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07			08			09			10			11			12		
Opis koda	Prevoz			Komunikacije			Rekreacija i kultura			Obrazovanje			Restorani i hoteli			Ostala dobra i usluge		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-III 2016.	-	-	93,3	-	-	99,6	-	-	99,7	-	-	101,7	-	-	100,7	-	-	100,0
I-III 2017.	-	-	108,5	-	-	101,1	-	-	101,1	-	-	100,8	-	-	100,4	-	-	100,0
I-III 2018.	-	-	104,1	-	-	97,0	-	-	100,7	-	-	100,0	-	-	100,2	-	-	99,9
I 2018.	100,0	100,5	100,9	97,1	100,0	96,9	102,5	99,8	100,5	101,2	100,0	100,0	100,8	100,0	100,1	99,3	100,3	99,5
II 2018.	105,1	105,1	105,7	97,0	100,0	97,0	102,5	100,0	100,7	101,2	100,0	100,0	101,0	100,2	100,3	99,4	100,1	100,3
III 2018.	105,3	100,2	105,6	97,0	100,0	97,1	102,6	100,1	100,9	101,2	100,0	100,0	101,0	100,0	100,2	99,2	99,8	100,0

Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju perioda, u mil. KM)

Period	Kreditni opšoj vladi	Kreditni nefinansijskim javnim preduzećima	Kreditni nefinansijskim privatnim preduzećima	Kreditni stanovništvu	Ostali krediti*	Ukupni krediti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
I. - III. 2016.	1.099,0	381,2	7.505,4	7.828,5	113,6	16.927,7
I. - VI. 2016.	1.022,3	374,6	7.521,8	7.916,9	107,7	16.943,3
I. - IX. 2016.	1.072,8	385,8	7.498,4	7.978,1	87,4	17.022,5
I. - IX. 2016	962,7	372,2	7.703,0	8.076,3	86,9	17.201,1
I. - III.2017.	1.020,9	376,4	7.898,7	8.186,8	97,0	17.579,8
I. - VI. 2017.	1.018,9	371,5	8.032,2	8.393,5	114,1	17.930,1
I. - IX. 2017.	973,9	382,3	8.122,4	8.522,0	118,7	18.119,3
I. - XII. 2017.	966,5	401,6	8.319,8	8.613,7	120,9	18.422,5
I. - III. 2018.	917,3	395,7	8.510,8	8.749,5	121,9	18.695,1
Stopa rasta (g/g)						
I. - III. 2016.	-3,5%	-10,3%	3,2%	4,2%	26,5%	3,0%
I. - VI. 2016.	-10,6%	-11,2%	2,3%	2,9%	3,9%	1,3%
I. - IX. 2016.	-6,0%	-6,3%	2,3%	2,9%	-8,7%	1,8%
I. - XII. 2016.	-17,2%	3,8%	3,3%	3,8%	-17,3%	2,0%
I. - III.2017.	-7,1%	-1,3%	5,2%	4,6%	-39,0%	3,9%
I. - VI. 2017.	-0,3%	-0,8%	6,8%	6,0%	5,9%	5,8%
I. - IX. 2017.	-9,2%	-0,9%	8,3%	6,8%	35,9%	6,4%
I. - XII. 2017.	0,4%	8,0%	8,0%	6,7%	39,1%	7,1%
I. - III. 2018.	-10,2%	5,1%	7,7%	6,9%	25,6%	6,3%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim kreditima su krediti dati ostalim finansijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju perioda, u mil. KM)

Period	Depoziti opće vlade	Depoziti nefinansijskih javnih preduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih preduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
I. - III. 2016.	1.442,8	1.203,9	2.490,4	10.074,3	1.323,7	16.535,2
I. - VI. 2016.	1.486,2	1.184,3	2.534,8	10.132,5	1.352,1	16.689,8
I. - IX. 2016.	1.634,8	1.173,8	2.755,9	10.253,3	1.393,8	17.211,6
I. - IX.2016	1.711,6	1.219,9	2.787,9	10.661,0	1.371,6	17.752,0
I. - III.2017.	1.773,3	1.303,7	2.749,8	10.875,0	1.403,2	18.104,9
I. - VI. 2017.	1.903,7	1.329,5	2.836,3	10.948,5	1.442,8	18.460,7
I. - IX. 2017.	2.167,1	1.328,0	3.096,7	11.024,2	1.512,4	19.128,5
I. - XII.2017.	2.216,8	1.384,7	3.329,9	11.271,0	1.466,5	19.668,8
I. - III.2018.	2.489,5	1.492,0	3.183,8	11.459,0	1.520,8	20.145,0
Stopa rasta g/g						
I. - III. 2016.	14,0%	0,5%	13,3%	7,6%	10,1%	8,6%
I. - VI. 2016.	22,0%	-3,0%	6,6%	6,8%	8,1%	7,3%
I. - IX. 2016.	19,3%	-3,0%	11,1%	6,6%	3,4%	7,4%
I. - IX.2016	8,8%	2,7%	6,9%	8,1%	5,6%	7,4%
I. - III.2017.	22,9%	8,3%	10,4%	7,9%	6,0%	9,5%
I. - VI. 2017.	28,1%	11,9%	12,0%	8,1%	6,7%	10,6%
I. - IX. 2017.	32,6%	12,4%	12,6%	7,5%	8,5%	11,1%
I. - XII.2017.	29,5%	13,5%	19,4%	5,7%	6,9%	11,1%
I. - III.2018.	40,1%	14,8%	15,8%	5,4%	8,4%	11,3%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih finansijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	krediti preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.					s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2016.	01.	NA	NA	7,23	NA	5,49	5,49	5,89	6,05	5,55	8,08	8,09	7,23	7,73
2016.	02.	NA	NA	7,15	NA	5,68	5,68	NA	6,36	5,83	8,01	8,05	7,25	7,89
2016.	03.	NA	NA	7,83	NA	5,53	5,53	5,96	5,75	5,66	8,01	7,77	7,07	7,92
2016.	04.	NA	NA	NA	NA	5,56	5,56	6,00	5,10	5,44	8,13	7,89	7,08	7,31
2016.	05.	NA	NA	NA	NA	5,64	5,64	6,02	5,30	5,42	8,26	7,96	6,80	6,90
2016.	06.	NA	NA	NA	NA	5,60	5,60	6,11	6,02	5,77	8,24	8,29	7,00	6,84
2016.	07.	NA	NA	NA	NA	5,47	5,47	6,04	5,93	5,77	8,31	8,33	7,00	6,82
2016.	08.	NA	NA	NA	NA	5,38	5,38	5,92	5,74	5,61	8,17	8,18	7,05	6,93
2016.	09.	NA	NA	6,84	NA	5,31	5,27	6,05	5,68	5,63	8,04	8,12	6,95	6,96
2016.	10.	NA	NA	7,88	NA	5,17	5,17	6,74	5,70	5,60	7,84	7,89	7,32	6,47
2016.	11.	NA	NA	NA	NA	5,40	5,39	6,32	5,65	5,27	7,63	7,65	6,87	6,42
2016.	12.	NA	NA	7,35	NA	5,16	5,16	5,98	5,33	5,28	7,58	7,61	6,71	6,45
2017.	01.	NA	NA	7,92	NA	5,09	5,09	5,59	5,28	5,40	7,58	7,59	6,89	7,07
2017.	02.	NA	NA	8,02	NA	4,95	4,95	5,13	4,92	5,18	7,59	7,61	6,97	7,38
2017.	03.	NA	NA	NA	NA	4,62	4,62	4,65	4,94	4,92	7,17	7,20	6,68	6,95
2017.	04.	NA	NA	7,35	NA	4,39	4,41	4,27	4,93	4,58	7,14	7,14	6,87	6,75
2017.	05.	NA	NA	7,39	NA	4,38	4,38	4,08	4,83	4,78	7,17	7,17	6,86	6,72
2017.	06.	NA	NA	NA	NA	4,43	4,43	4,12	4,78	4,87	6,99	6,99	6,80	6,67
2017.	07.	NA	NA	NA	NA	4,30	4,30	4,05	4,55	4,59	7,05	7,07	7,08	7,01
2017.	08.	NA	NA	6,99	NA	4,39	4,39	4,04	4,65	4,67	7,15	7,16	7,39	7,23
2017.	09.	NA	NA	7,50	NA	4,22	4,22	4,28	4,84	4,96	6,97	7,00	6,65	7,23
2017.	10.	NA	NA	7,22	NA	4,16	4,16	4,64	4,82	4,83	6,54	6,54	6,05	6,34
2017.	11.	NA	NA	6,99	NA	4,24	4,24	4,14	4,76	4,87	6,46	6,44	6,37	6,40
2017.	12.	NA	NA	6,17	NA	4,33	4,33	4,24	4,62	4,70	6,38	6,39	5,99	6,36
2018.	01.	NA	NA	NA	NA	4,12	4,09	4,10	4,41	4,58	6,41	6,42	5,59	6,48
2018.	02.	NA	NA	6,38	NA	4,05	4,05	NA	4,14	4,52	6,47	6,49	5,48	6,04
2018.	03.	NA	NA	6,94	NA	3,98	3,98	5,04	4,04	4,35	6,05	6,05	5,68	6,10

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	od iznosa od 0,25 milijuna EUR				preko 0,25 milijuna EUR do 1 milijuna EUR				Preko iznosa 1 milijun EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s orginalnim dospijećem preko 1 god.				s orginalnim dospijećem preko 1 god.				s orginalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2016.	01.	7,38	7,22	7,35	7,45	6,66	6,50	6,74	6,93	5,77	6,26	NA	NA
2016.	02.	7,70	7,67	5,59	5,70	6,02	5,91	5,08	4,68	5,20	5,20	NA	5,73
2016.	03.	7,26	7,32	5,75	5,57	5,80	5,69	5,31	5,39	5,87	6,33	NA	5,30
2016.	04.	7,82	7,79	5,50	5,42	5,86	6,03	5,58	4,98	4,97	NA	NA	5,33
2016.	05.	7,67	7,95	5,21	5,21	5,53	5,56	5,23	5,51	NA	NA	NA	5,55
2016.	06.	7,50	7,54	5,07	5,02	5,87	5,71	5,52	6,19	4,59	4,41	3,92	4,77
2016.	07.	7,42	7,52	5,98	5,77	5,73	6,00	5,09	5,63	4,13	4,01	3,76	5,01
2016.	08.	7,59	7,71	5,02	5,64	5,91	5,96	5,29	5,81	5,04	5,00	NA	5,07
2016.	09.	7,30	7,72	5,65	5,27	5,47	5,27	5,29	5,51	4,60	4,87	NA	5,50
2016.	10.	7,37	7,57	5,26	5,35	5,11	4,92	5,46	5,14	4,71	4,71	NA	NA
2016.	11.	7,37	7,60	5,21	5,24	5,67	5,53	4,67	5,14	4,73	4,73	NA	5,37
2016.	12.	7,03	7,05	4,88	5,01	5,63	5,59	4,45	4,85	4,46	4,85	4,26	4,04
2017.	01.	6,98	7,35	5,34	4,73	5,21	5,16	4,20	4,70	4,93	4,98	NA	NA
2017.	02.	6,89	7,13	4,87	4,63	5,54	5,34	4,64	4,75	5,27	5,27	NA	NA
2017.	03.	7,09	7,33	5,20	4,89	5,22	5,11	4,32	4,47	5,13	5,17	NA	5,29
2017.	04.	7,15	7,36	5,02	4,78	5,58	5,62	4,05	4,17	4,60	5,24	3,86	2,92
2017.	05.	6,90	7,11	4,99	4,80	5,36	5,32	4,31	4,30	4,26	4,44	NA	NA
2017.	06.	7,39	7,27	4,76	4,72	5,22	5,39	4,08	4,30	4,57	4,55	NA	4,05
2017.	07.	7,23	7,27	4,97	4,80	5,26	5,06	3,90	4,43	4,05	4,16	NA	2,59
2017.	08.	6,92	7,13	5,00	4,53	5,22	5,20	3,86	NA	4,81	NA	NA	NA
2017.	09.	7,03	7,14	4,89	4,98	5,09	4,61	4,08	5,03	4,86	4,86	NA	5,26
2017.	10.	4,94	4,87	4,64	4,98	4,71	4,64	4,03	4,81	5,48	5,61	NA	4,17
2017.	11.	5,53	5,41	4,62	4,75	4,75	5,21	4,21	4,96	5,30	5,30	NA	NA
2017.	12.	4,65	4,65	4,35	5,30	4,39	4,39	3,77	4,60	3,52	4,04	2,72	5,05
2018.	1.	4,47	4,30	4,54	4,26	4,12	4,46	3,81	4,32	3,09	3,09	NA	NA
2018.	2.	4,71	4,84	4,61	4,24	4,50	4,86	3,42	4,33	3,16	NA	NA	3,80
2018.	3.	4,30	4,33	4,28	4,75	4,23	4,56	3,96	4,28	4,38	4,38	NA	4,04

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 13: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjem nivou)

Depoziti stanovništva											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem	Depoziti po viđenju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016.	04.	0,74	1,95	2,09	0,08	0,76	2,01	2,25	0,12	0,58	0,07
2016.	05.	0,69	2,00	2,21	0,08	0,62	1,96	2,11	0,12	1,47	0,07
2016.	06.	0,66	1,99	2,07	0,08	0,58	1,97	2,23	0,12	0,52	0,07
2016.	07.	0,58	1,93	2,00	0,08	0,68	1,92	2,08	0,12	0,54	0,07
2016.	08.	0,63	1,88	2,01	0,07	0,55	1,74	2,25	0,11	0,47	0,07
2016.	09.	0,61	2,10	1,87	0,07	0,60	1,79	2,34	0,11	0,59	0,07
2016.	10.	0,55	1,57	2,03	0,07	0,43	1,52	2,01	0,09	0,32	0,06
2016.	11.	0,47	1,66	1,81	0,07	0,40	1,43	1,71	0,09	0,41	0,06
2016.	12.	0,55	1,70	2,10	0,09	0,54	1,52	2,21	0,11	0,42	0,06
2017.	01.	0,55	1,57	2,03	0,07	0,43	1,52	2,01	0,09	0,32	0,06
2017.	02.	0,47	1,66	1,81	0,07	0,40	1,43	1,71	0,09	0,41	0,06
2017.	03.	0,37	1,78	1,76	0,08	0,46	1,59	2,10	0,09	0,29	0,06
2017.	04.	0,35	1,70	1,64	0,07	0,30	1,54	1,61	0,09	0,45	0,06
2017.	05.	0,36	1,60	1,59	0,06	0,34	1,58	1,45	0,07	0,52	0,05
2017.	06.	0,44	1,72	1,51	0,06	0,31	1,66	1,49	0,07	0,42	0,05
2017.	07.	0,48	1,47	1,51	0,06	0,33	1,48	1,57	0,07	0,36	0,05
2017.	08.	0,42	1,49	1,52	0,05	0,34	1,43	1,57	0,07	0,37	0,05
2017.	09.	0,57	1,47	1,57	0,06	0,36	1,30	1,62	0,07	0,46	0,05
2017.	10.	0,40	1,49	1,48	0,06	0,47	1,31	2,06	0,06	0,42	0,05
2017.	11.	0,38	1,45	1,89	0,05	0,34	1,32	1,52	0,06	0,66	0,05
2017.	12.	0,23	1,35	1,46	0,07	0,31	1,26	1,53	0,06	0,57	0,05
2018.	1	0,37	1,39	1,28	0,06	0,32	1,17	1,41	0,06	0,44	0,05
2018.	2	0,29	1,45	1,38	0,07	0,27	1,23	1,37	0,06	0,42	0,04
2018.	3	0,32	1,24	1,51	0,06	0,27	1,08	1,47	0,06	0,21	0,05
Depoziti nefinansijskih preduzeća											
2016.	04.	0,76	2,88	2,90	0,10	NA	2,01	NA	0,08	NA	0,05
2016.	05.	0,41	1,56	NA	0,09	NA	NA	2,21	0,08	NA	0,06
2016.	06.	1,21	1,80	2,49	0,08	NA	NA	NA	-3,92	NA	-3,94
2016.	07.	0,35	1,40	2,06	0,08	NA	NA	NA	0,08	NA	0,05
2016.	08.	0,35	1,33	2,88	0,08	NA	1,18	NA	0,06	NA	0,05
2016.	09.	0,31	1,70	2,19	0,08	NA	0,34	NA	-0,92	NA	-0,93
2016.	10.	0,45	2,38	1,72	0,10	NA	NA	NA	NA	NA	0,07
2016.	11.	0,47	1,67	2,53	0,09	NA	NA	2,15	0,09	NA	0,06
2016.	12.	0,46	1,39	1,82	0,08	0,91	NA	2,12	0,08	NA	0,05
2017.	01.	0,72	1,54	NA	0,08	NA	NA	NA	0,09	NA	0,04
2017.	02.	0,60	1,23	1,43	0,08	NA	NA	1,77	0,08	NA	0,05
2017.	03.	0,92	1,02	2,10	0,07	NA	1,35	NA	0,07	NA	0,05
2017.	04.	0,47	0,71	2,19	0,07	NA	1,26	NA	0,06	NA	0,03
2017.	05.	0,61	1,33	1,78	0,07	NA	NA	NA	0,06	NA	0,03
2017.	06.	0,57	0,91	2,03	0,06	NA	NA	1,66	0,06	NA	0,03
2017.	07.	0,52	1,21	1,79	0,06	NA	0,15	NA	0,06	NA	0,04
2017.	08.	1,13	0,98	1,67	0,05	1,05	1,24	NA	0,05	NA	0,03
2017.	09.	0,81	1,47	NA	0,05	0,85	NA	NA	0,03	0,48	0,03
2017.	10.	1,15	0,95	1,86	0,05	0,53	1,89	NA	0,02	0,21	0,03
2017.	11.	0,43	0,98	1,74	0,05	NA	NA	NA	0,02	NA	0,04
2017.	12.	0,71	1,59	NA	0,04	0,59	NA	NA	-2,98	NA	-2,97
2018.	1	0,77	1,21		0,04	0,49	NA	NA	0,02	NA	0,03
2018.	2	0,47	1,27		0,04	NA	NA	NA	0,03	NA	0,04
2018.	3	0,60	0,82	1,32	0,03	NA	NA	1,10	0,02	NA	0,03

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospjecom se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 14: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za K1 2018. god.

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
		K1 2017	K1 2018	2018/2017 promjena %		K1 2017	K1 2018	2018/2017 promjena %		K1 2017	K1 2018	2018/2017 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
		u mil. KM	u mil. KM	g/g	p.p.	u mil. KM	u mil. KM	g/g	p.p.	u mil. KM	u mil. KM	g/g	p.p.	
	UKUPNO	2488	2791	12,1	12,1	3975	4388	10,3	10,3	-1487	-1597	7,3	7,3	63,6%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	29	36	25,5	0,3	109	111	1,7	0,05	-80	-74	-6,9	-0,37	32,9%
2	PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	61	42	-31,5	-0,77	214	210	-1,9	-0,10	-153	-168	9,9	1,02	19,9%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	41	29	-27,9	-0,46	60	49	-19,1	-0,29	-20	-19	-0,5	-0,01	60,2%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	77	75	-3,4	-0,10	326	334	2,5	0,20	-249	-259	4,3	0,72	22,4%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	242	306	26,6	2,58	556	629	13,2	1,85	-315	-324	2,9	0,62	48,6%
6	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	224	223	-0,6	-0,06	394	410	4,1	0,40	-170	-187	10,3	1,17	54,4%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	76	89	17,3	0,53	256	289	12,8	0,82	-180	-200	10,9	1,32	30,8%
8	KOŽA I KRZNO	51	51	-0,8	-0,02	119	116	-2,9	-0,09	-68	-65	-4,5	-0,21	43,7%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	161	169	4,7	0,30	58	69	18,8	0,27	103	100	-3,3	0,23	244,7%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	46	71	53,6	0,99	95	103	9,1	0,22	-49	-33	-33,1	-1,08	68,5%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	136	152	12,4	0,68	269	298	10,7	0,72	-134	-145	8,9	0,80	51,2%
12	OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	176	199	12,9	0,92	89	94	5,5	0,12	87	105	20,5	-1,20	211,9%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	17	19	8,1	0,06	70	77	9,9	0,17	-53	-58	10,4	0,37	24,2%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	3	3	26,9	0,03	3	4	9,1	0,01	-1	0	-57,1	-0,03	91,7%
15	BAZNI METALI I PR. OD BAZNIH METALA	426	529	24,0	4,12	404	509	26,2	2,66	23	19	-14,5	0,22	103,8%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I EL. UREĐAJI	296	335	13,2	1,57	521	598	14,7	1,93	-225	-263	16,8	2,55	56,0%
17	TR. SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	79	91	15,2	0,48	289	314	8,7	0,63	-210	-223	6,3	0,89	29,0%
18	SATOV I MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTR.	6	8	29,7	0,08	51	64	24,9	0,32	-45	-56	24,2	0,73	13,0%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	39	44	13,3	0,21	3	2	-36,0	-0,02	37	43	16,7	-0,41	2768,8%
20	RAZNI PROIZVODI	301	321	6,7	0,81	87	108	24,5	0,54	214	212	-0,6	0,08	296,3%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOL. PREDMETI I NTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	3000,0%
98	NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 15: Vanjskotrgovinska razmjena u BiH po glavnim trgovinskim partnerima za K1 2018. godinu

u 000 KM

Zemlje	IZVOZ						Promjena u %	UVOZ						Promjena u %	DEFICIT						Promjena u %
	K1 2016		K1 2017		P1 2018			K1 2016		K1 2017		K1 2018			K1 2016		K1 2017		K1 2018		
	KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %	
EU	1.600	75,5%	1.817	73,0%	2.068	74,1%	13,8%	2.172	61,8%	2.457	61,8%	2.633	60,0%	7,2%	-572	41,0%	-640	43,0%	-565	35,4%	-11,7%
CEFTA	267	12,6%	376	15,1%	418	15,0%	11,2%	451	12,8%	492	12,4%	510	11,6%	3,7%	-184	13,2%	-116	7,8%	-92	5,8%	-20,7%
EU ostale zemlje	383	18,1%	435	17,5%	533	19,1%	22,5%	673	19,2%	785	19,7%	850	19,4%	8,3%	-290	20,8%	-350	23,5%	-317	19,8%	-9,4%
CEFTA ostale zemlje	119	5,6%	140	5,6%	142	5,1%	1,4%	41	1,2%	56	1,4%	52	1,2%	-7,1%	78	-5,6%	84	-5,6%	90	-5,6%	7,1%
Njemačka	373	17,6%	397	16,0%	420	15,0%	5,8%	462	13,1%	471	11,8%	540	12,3%	14,6%	-89	6,4%	-74	5,0%	-120	7,5%	62,2%
Hrvatska	206	9,7%	290	11,7%	328	11,8%	13,1%	322	9,2%	399	10,0%	390	8,9%	-2,3%	-116	8,3%	-109	7,3%	-62	3,9%	-43,1%
Italija	281	13,3%	278	11,2%	313	11,2%	12,6%	410	11,7%	442	11,1%	488	11,1%	10,4%	-129	9,3%	-164	11,0%	-175	11,0%	6,7%
Srbija	148	7,0%	236	9,5%	276	9,9%	16,9%	410	11,7%	436	11,0%	458	10,4%	5,0%	-262	18,8%	-200	13,4%	-182	11,4%	-9,0%
Slovenija	184	8,7%	219	8,8%	246	8,8%	12,3%	181	5,2%	212	5,3%	212	4,8%	0,0%	3	-0,2%	7	-0,5%	34	-2,1%	385,7%
Austrija	173	8,2%	198	8,0%	228	8,2%	15,2%	124	3,5%	148	3,7%	153	3,5%	3,4%	49	-3,5%	50	-3,4%	75	-4,7%	50,0%
Turska	65	3,1%	86	3,5%	90	3,2%	4,7%	144	4,1%	156	3,9%	189	4,3%	21,2%	-79	5,7%	-70	4,7%	-99	6,2%	41,4%
Rusija	27	1,3%	32	1,3%	20	0,7%	-37,5%	123	3,5%	135	3,4%	265	6,0%	96,3%	-96	6,9%	-103	6,9%	-245	15,3%	137,9%
Kina	5	0,2%	7	0,3%	9	0,3%	27,4%	259	7,4%	274	6,9%	320	7,3%	16,8%	-254	18,2%	-267	17,9%	-311	19,5%	16,5%
Ostale zemlje	253	11,9%	296	11,9%	305	10,9%	3,0%	891	25,4%	1.028	25,8%	1.245	28,4%	21,1%	-638	45,8%	-732	49,2%	-940	58,9%	28,4%
UKUPNO	2.120	100,0%	2.489	100%	2.791	100,0%	12,1%	3.514	100%	3.977,0	100%	4.388	100,0%	10,3%	-1.394	100,0%	-1.488	100,0%	-1.597	100,0%	7,3%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 16: Platni bilans u K1

PLATNI BILANS - SKRAĆENA VERZIJA u milionima KM	2015	2016	2017	2018	Promjena 2018/2017
TEKUĆI RAČUN	-258	-366	-287	-377	31,4%
Roba - saldo	-1.564	-1.537	-1.606	-1.688	5,1%
Izvoz robe, fob	1.666	1.657	1.999	2.249	12,5%
Uvoz robe, fob	3.230	3.194	3.605	3.938	9,2%
Usluge - saldo	381	402	443	461	4,1%
Potražuje - ukupno	534	562	611	647	6,0%
Duguje - ukupno	153	160	168	186	10,9%
Primarni dohodak - saldo	49	24	38	5	-85,7%
Potražuje - ukupno	238	221	229	246	7,7%
Duguje - ukupno	189	197	191	241	26,1%
Sekundarni dohodak - saldo	877	745	839	845	0,7%
Od čega: Personalni transferi - potražuje	505	514	583	586	0,5%
KAPITALNI RAČUN	99	68	71	69	-2,1%
FINANSIJSKI RAČUN	-353	-258	-335	-401	19,7%
Direktne investicije	-213	-164	-294	-216	-26,6%
Od čega: Reinvestirane zarade - Pasiva	111	131	146	148	1,6%
Portfolio investicije	-14	1	71	-18	-125,1%
Ostale investicije	-183	-34	145	-471	-424,1%
Neto finansijska aktiva	-423	-188	-111	-177	60,0%
Valuta i depoziti	-379	-215	-156	-229	46,8%
Ostala finansijska aktiva	1	-10	27	-1	-102,5%
Neto finansijska pasiva	-240	-154	-256	294	-214,9%
Valuta i depoziti	-265	-269	-258	-146	-43,3%
Zajmovi	-85	7	-115	310	-370,1%
Vladin sektor	-23	43	-76	179	-337,2%
Ostali sektori	-62	-36	-39	131	-433,9%
Trgovinski krediti i avansi	118	107	122	138	13,4%
Ostala finansijska pasiva	-9	1	-5	-3	-32,0%
Rezervna aktiva	-52	-62	-257	305	-218,4%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	-194	39	-118	-93	-21,8%

Izvor: Centralna banka BiH

